IDEILE FORUMULUI PRIND VIAȚĂ în JUDEȚUL HARGHITA

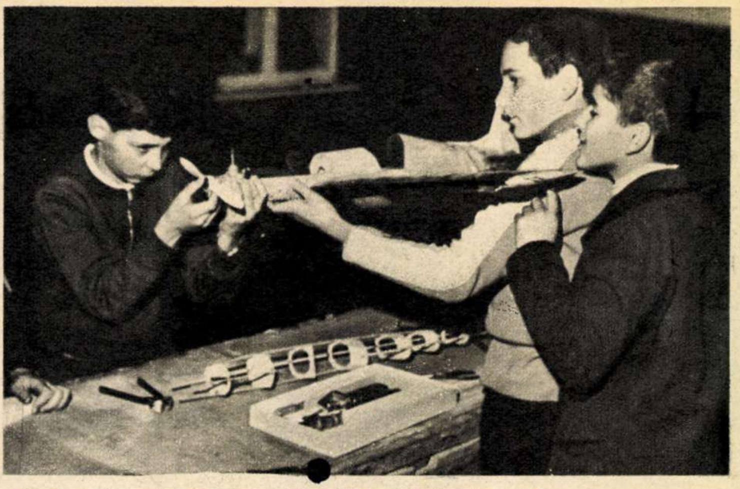

«ȘTIINȚELE SÎNT UȘI, IAR CHEILE LOR SÎNT CERCETĂRILE»

Acest ținut din inima țării — Harghita — cunoaște azi o adevărată efervescență a muncii creatoare, un ritm fără precedent al dezvoltării tehnico-industriale pe aceste meleaguri, cumulînd elanurile și idealurile cele mai nobile și cutezătoare ale harnicilor locuitori ai județului. Alăturîndu-se preocupărilor majore ale celor vîrstnici, pionierii și școlarii din județul Harghita se pregătesc încă de pe acum, de pe băncile școlii, pentru muncă și viață, însușindu-și un bogat tezaur de cunoștințe teoretice și practice. Se spune că «științele sînt uși, iar cheile lor sînt cercetările» și ca «exercițiul creează maestrul».

Trei medalii de aur au venit să-i încununeze în acest an pe participanții la concursul «Minitehnicus». Ele au fost decernate Școlii generale nr. 2 Brebu (frecvențometru cu ochi magic), Casei pionierilor din Miercurea-Ciuc (pistă de automobile) și Casei de copii Cristuru Secuiesc (amplificator de radiofrecvență). Dintre posesorii celor 23 de diplome «Minitehnicus», nu putem să nu-l amintim pe pionierul Csutak Laszlo care a prezentat un foarte ingenios «paznic electronic» (un... cățel electronic...!). Printre succesele anului 1973 se înscriu îndeosebi, performanța cercului de navomodelism din Bisericani — locul II la faza republicană — precum și «trofeele cinegetice» ale «vînătorilor de vulpi» din Gălăuțași care au «acaparat» cel mai mare număr de diplome la faza județeană. Posesorii? Stan Angela, Nuț Marcel, Munțiu Cristian și mulți alții.

Recent, Consiliul județean al Organizației pionierilor, în colaborare cu revistele «Cutezătorii» «Jóbarát» și «Racheta cutezătorilor», a organizat o masă rotundă la care au participat pionieri minitehnicieni, conducători ai cercurilor tehnice din școli și case ale pionierilor. Au luat parte directori din întreprinderi, fabrici și uzine.

In cadrul discuțiilor purtate aici, pionierul *Orban László* (clasa a VII-a) — membru al cercului de carturi de la Casa pionierilor Miercurea Ciuc — sublinia necesitatea unei mai bune dotări cu piese, materiale, întrucît foarte mulți pionieri sînt atrași către activitatea unor asemenea cercuri, iar pista de carting ar putea deveni o veritabilă pistă de lansare a unor viitori performeri.

Venind în întîmpinarea opiniilor și dorințelor exprimate de către pionierii minitehnicieni, tovarășul *Zoltan Rakosi*, șeful Comisiei județene a inginerilor și tehnicienilor, a insistat asupra faptului că fabricilor și întreprinderilor nu le este deloc indiferent cum se pregătesc elevii și pionierii care vor îmbrățișa meserii cu profil tehnic, pentru că aici va fi nevoie de tineri foarte pricepuți, capabili să mînuiască și să conducă noile utilaje și mașini, aparatura cea mai complexă. La propunerea tovarășului Rakosi, întreprinderile de industrie locală s-au oferit să doteze cercurile din școli și case ale pionierilor cu piese, unelte, bancuri de lucru, mașini precum și cu unele materiale pentru a fi valorificate și folosite în ateliere. Tovarășul *Demeter Dénes* a propus înființarea unor noi cercuri care să-și desfășoare activitatea în incinta și sub patronajul fabricii «Tricotajul», sub conducerea unor foarte buni specialiști, pregătind pe viitorii muncitori, tehnicieni care vor lucra nu peste multă vreme chiar în această întreprindere. Ba, mai mult, elevii mai mari vor putea fi instruiți timp de cîteva luni pentru ca în anii următori să conducă ei înșiși grupele de începători. În cadrul acestor convorbiri s-au analizat și stabilit modalitățile concrete de impulsionare a unei activități tehnice de masă în rîndurile pionierilor și școlarilor Harghitei. Cercurile tehnice vor deveni astfel cadrul în care pasionații minitehnicieni, înfrățiți în acești frumoși ani de ucenicie, își vor putea realiza de timpuriu debutul în viitoarea meserie, îmbinînd munca perseverentă cu cutezanța de a crea și a cerceta pămînturile încă neumblate ale cunoașterii.

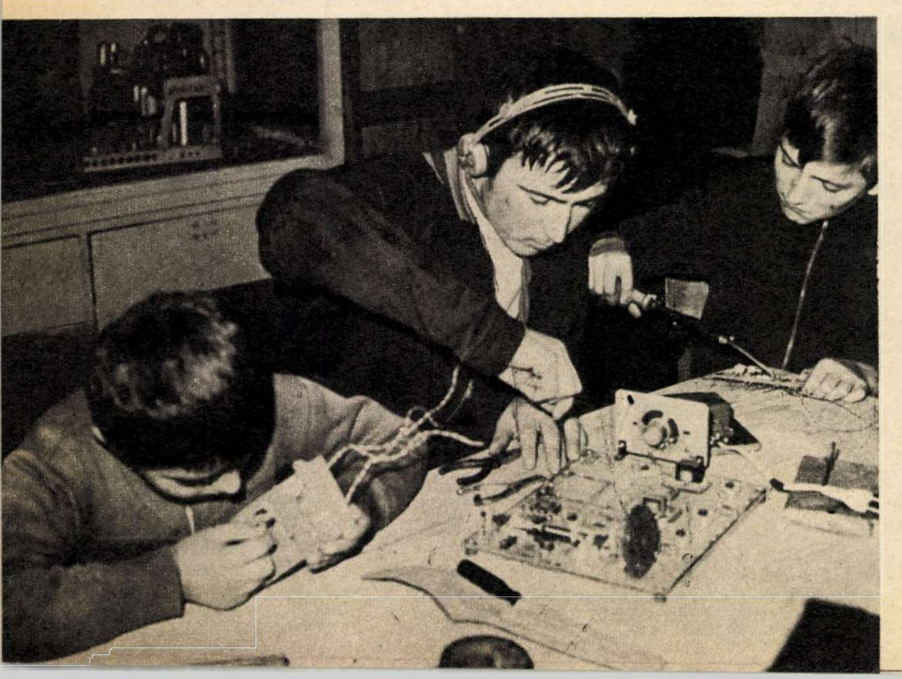

«DE FAPT, NOI CREDEAM CĂ PĂPUȘILE VORBESC...»

mărturisea în urmă cu o lună pioniera **Edith Peter.** Dar pionierii Școlii generale din Valea Strîmbă au descoperit că în jocul fascinant și inefabil al păpușilor pe scenă, în dialogul lor cu micii spectatori, miracolul poveștii imaginate pe scenă începe dincolo de scenă... în culise. Impreună cu colegii ei au hotărît, într-o adunare de unitate, să «patroneze» grupa mare a grădiniței de copii din localitate. Băieții au reparat jucăriile mecanice, iar fetele au cusut brațele și picioarele păpușilor, căzute pe «cîmpul de luptă» din pricina unor «conflicte» izbucnite între ele și partenerii lor de joc — copiii. Au confecționat pentru fiecare păpușă cîte două costume — de zi și de sărbătoare, după cum se obișnuiește. Și în toiul lucrului s-a iscat ideea ca, atunci cînd păpușile vor fi frumos dichisite, să pună în scenă o mică piesă de teatru pentru micii lor prieteni. «Am prelucrat un basm local, am pregătit decorurile, am început să le mînuim pe scena improvizată în clasă dar, spre stupefacția noastră, am descoperit că păpușile nu vorbesc! spune Edith. Și atunci ne-am metamorfozat în actori invizibili, amuzîndu-ne noi înșine pentru felul în care vorbeau Paprika Ianci și alte personaje pe care le întruchipam. Și așa s-a născut teatrul nostru de păpuși. Premiera a avut loc, bineînteles, la grădiniță»

PALATELE DE GHEAȚĂ

Contraforturile albe, neverosimil de calme ale munților Ciucului și Harghitei adăpostesc în depresiunile lor o adevărată salbă a palatelor de gheață, în care domnește însă o atmosferă de basm verosimil, modern! Aici unde soarele are cele mai puține carate, unde pămîntul e de zahăr, gheața de cristal și cerul de la safir, asiști la un carnaval continuu și zglobiu: sumedenie de eroi foiesc pe patine, dansează pe patine, aleargă pe patine. Oglinda de cristal devine în final «cîmpul de luptă» al unor «cruciade» copilărești în care armele sînt crosele iar victoriile se înregistrează singure — ca la un semn magic — pe tabela electronică de marcaj. Pe cele patrusprezece patinoare, amenajate prin strădania elevilor, pionierilor și vîrstnicilor (dintre care șase dispun de amenajare pentru nocturne), se dispută zilnic meciuri amicale, au loc antrenamente în vederea competițiilor tradiționale locale sau interjudețene. Anual se desfășoară, pentru copiii de la sate, concursul «Prietenii crosei», însă titlul de campioni și-l vor apăra cu ardoare, sau înfrigurare — pe luciul gheții — între 1 și 3 februarie, hocheiștii din Ciumani (terenul lor dispune și de o tabelă de marcaj electronică, realizată de către colegii lor minitehnicieni), invincibili în competiția din iarna trecută. În dezbaterile Forumului pionieresc județean, sportivii și-au spus

cuvîntul, inițiind cupa jubiliară «Brazii noi» — în cinstea celei de a 25-a aniversări a Organizației pionierilor. Competiție interjudețeană la care vor participa reprezentanții din județele: Brașov, Cluj, Covasna, Constanța, Galați, Mureș, Neamț, Sibiu și, bineînțeles, gazdele. Sportivii vor fi cazați în ospeție și întîlnirea va avea nu numai caracterul competițional, de afirmare a talentelor și valorilor sportive multiple (sînt incluse sporturile de iarnă — hochei, patinaj artistic, viteză — și probe de judo), dar va constitui totodată și un excelent prilej de a se lega prietenii între copiii români, maghiari, germani și de alte naționalități.

Iată și cîteva secvențe surprinse pe patinoarul din Miercurea Ciuc: cînd dansează Magdalena Domokos ai iluzia că nu se află pe gheață, ci pe o veritabilă scenă de spectacole, iar Rodica Rusev recompune «Rapsodia» lui George Enescu pe oglinda gheții, reușind să nuanțeze prin dans ritmurile atît de cunoscute nouă. Feeria se încheie cu un personaj coborît din basme: o «Scufiță Roșie» aleargă zglobie pe gheață, întruchipată de cea mai mică patinatoare — în vîrstă de numai cinci ani — Gabriella Vatta.

FILE DIN CRONICA JUBILIARĂ

În clipa în care scriem, șase albume ștafetă au poposit în unitățile de pionieri din școlile Casinul Nou, Izvorul Mureșului, Bilbor, Ulieși, Crișeni, Șicasin, adunînd în paginile lor buchetul celor mai interesante activități pionierești, fotografii, desene și un scurt istoric al unităților «vizitate». De aici, cele șase albume vor străbate mai departe cărările Harghitei în toate unitățile de pionieri. În ziua de 31 martie 1974, la sediul Consiliului județean al Organizației pionierilor, delegații de pionieri din Poiana Fagului, Școala generală nr. 1 Miercurea Ciuc, Valea Strîmbă, Căpîlnița, Sulița și Praid vor preda rodul acestor călătorii, oglinda celor mai frumoase acțiuni pionierești organizate cu prilejul celei de a 25-a aniversări a Organizației pionierilor din România.

Febrile pregătiri au loc acum în toate școlile pentru festivalul cultural-artistic județean «25 de primăveri». Scena din Miercurea Ciuc va reuni cele mai bune formații de dansuri populare, gimnastică artistică, teatru, grupuri vocale și de instrumentiști, soliști de muzică populară. Cu acest prilej, participanții la festival vor asista și la deschiderea expoziției pasionaților «căutători de comori». De curînd, la Gheorghieni și la Școala generală nr. 1 din Miercurea Ciuc, au avut loc întîlniri cu foști pionieri care au fost reprimiți — ca pionieri de onoare-în unitățile de pionieri din care au făcut parte în urmă cu 25 de ani. Uteciștii și pionierii din municipiul Miercurea Ciuc și-au disputat, nu demult, tradiționala «Cupă a Harghitei», la care au participat 44 de echipaje, cu prilejul concursului de orientare turistică.

Cele mai diverse acțiuni pionierești, drumeții în ospeție, manifestări cultural-artistice și sportive constituie mobilul și prilejul legării unor trainice prietenii între pionierii și școlarii români și maghiari din satele și orașele Harghitei.

ILEANA PIȚA

TINERETUL ȘI ENERGIA

Construiți o micro-centrală eoliană

Intr-una din zilele trecute, pe Minitehnicus l-au preocupat două cuvinte a căror unică asemănare o constituia litera de început «V». Cuvintele erau vacanță și vînt. A doua zi, în mintea lui, zbîrniind de tranzistori, diode și relee s-au închegat două propoziții: «Toți prietenii mei se află în vacanță» și «Iarna vîntul prezintă adesea intensificări locale». Al treilea cuvînt ce i-a venit în minte celebrului nostru personaj a fost «Energia». I-a urmat un al patrulea — «joc» și astfel s-au mai țesut încă două propoziții, una interogativă, alta exclamativă: «Oare ce știu meșterii mei despre energie?» și «Ia să le ofer eu un joc instructiv!»

Cam așa a gîndit Minitehnicus înainte de a depune pe masa redacției noastre o tolbă de schițe și desene, laolaltă cu macheta construcției care a dat titlul acestui colț de pagină. I-am mulțumit și i-am promis să transferăm în revistă explicațiile sale imprimate pe bandă de magnetofon. Iată-le:

Microcentrala eoliană prezentată în figurile 1 și 2 folosește pentru producerea energiei electrice forța vîntului. În vederea realizării acestei centrale veți procura o bucată de lemn de fag sau carpen pentru butucul elicei, cîteva scînduri pentru pale, platbandă cu lățimea de 30 mm și grosimea de 2 mm, 15 șuruburi cu piuliță M3 sau M4, 20 șuruburi pentru lemn, două foi de placaj sau PFL pentru ampenaj și un dinam de bicicletă.

Construcția începe cu realizarea butucului-elice. Acesta se face dintr-o bucată de lemn rotund, finisat la dimensiunile din figuri. La distanțe egale, pe circumferința butucului cilindric se fac opt crestături înclinate la 40° față de generatoare, în care se vor introduce palele elicei. Fixarea acestora se face cu clei și cu cuie de șiță. Palele se vor realiza din scîndură geluită și vor avea mariginile rotunjite. În centrul butucului (o coadă de mătură) din lemn de esență tare se va practica o deschidere pătrată cu latura de 20 × 20 mm și adîncă de 40 mm, în care se va monta axul din lemn de esență tare. Pe axul bine șlefuit se introduc două bucșe de metal (preferabil din aramă) lungi de 35 mm.

Axul se fixează pe suport (o scîndură de brad) cu ajutorul celor doi suporți realizați din platbandă. Platbanda se va îndoi peste bucșe și va fi bine strînsă cu ajutorul șuruburilor. Întreg dispozitivul se montează pe placa de bază cu ajutorul șuruburilor pentru lemn. Tot pe placa de bază se fixează și ampenajul. Pentru o mai bună stabilitate, acesta este ancorat cu ajutorul unei bucăți de sîrmă cu diametrul de 2 mm. Sub suport este fixată o bucată de scîndură care limitează unghiul de rotație la 320 . (Acest lucru este necesar pentru evitarea ruperii firelor dinamului). Toată instalația este fixată pe pilonul de sprijin cu ajutorul a doi suporți din platbandă cu grosimea de 2 mm. Pentru o rotire ușoară, axul pe care sînt montate bucșele se sprijină pe o bilă de rulment. Dinamul se cuplează de axul elicei prin intermediul unui cuplaj elastic. (Pentru detalii consultați rubrica «Dicționar practic» din revista «Racheta cutezătorilor» nr. 8/1973, p. 14). Dinamul va avea ca sarcină un bec de 6 V/3 W. Firele pornite de la fasungul becului vor fi prevăzute lîngă dinam cu o buclă pentru a permite rotirea întregii instalații după direcția vîntului.

Urmează ungerea lagărelor cu vaselină consistentă, fixarea celor două șaibe pe ax (două sîrme strînse pe cîte o adîncitură practicată pe ax) care să nu permită jocul lateral. Întreaga instalație va fi vopsită cu vopsea de ulei, în două-trei straturi, pentru protecția împotriva intemperiilor.

Pentru a putea beneficia de forța vîntului, microelectrocentrala va fi instalată la o înălțime care să-i permită buna funcționare. Montată pe o clădire, va trebui ancorată.

Dimensiunile sînt date în milimetri.

P.S.: Îndemnîndu-i pe toți prietenii săi să facă această simplă construcție energetică, Minitehnicus ne-a rugat să le transmitem invitația de a-i scrie imediat, adăugînd că este gata să le ofere la orice oră din zi consultații tehnice prin intermediul redactorului nostru **Constantin Popescu.**

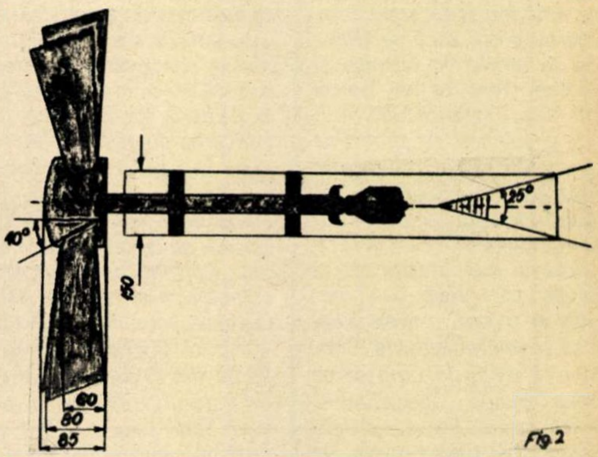

Fig 2

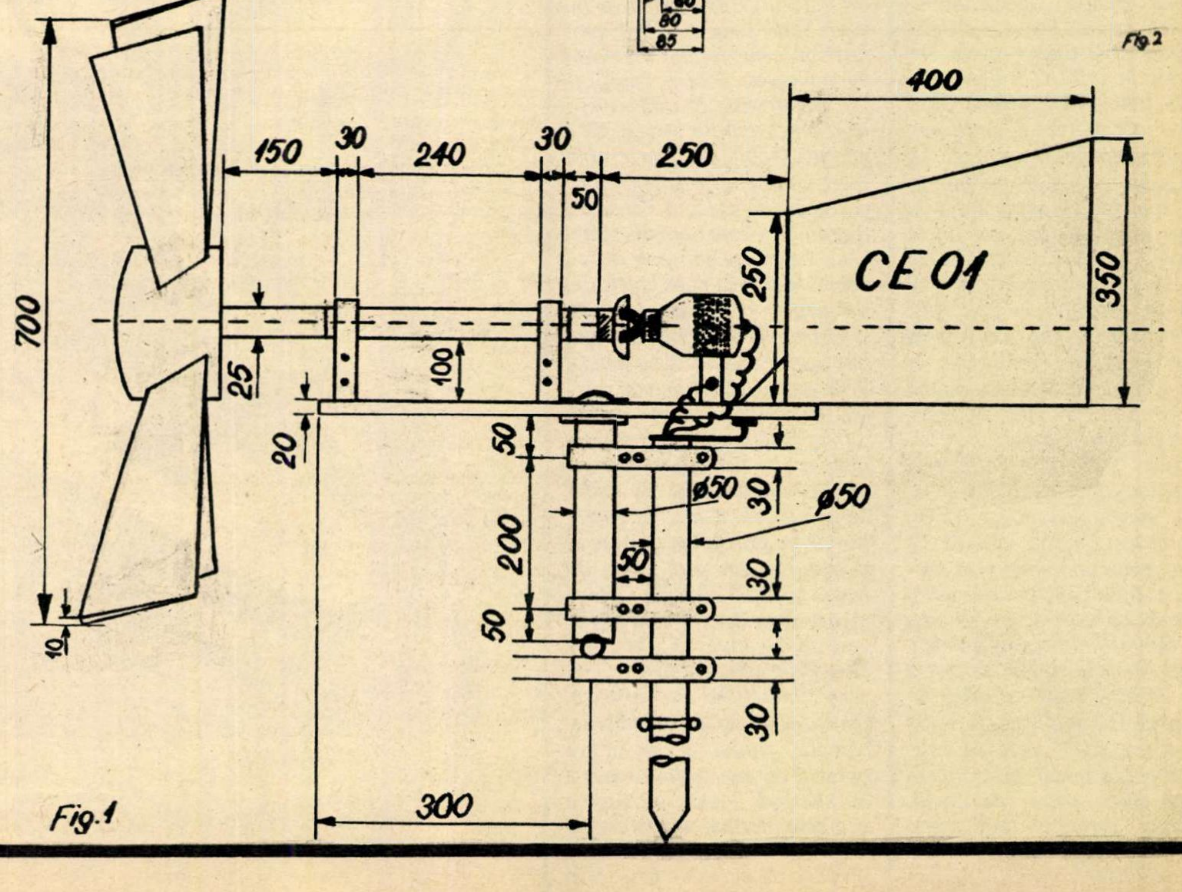

Fig. 1

Victoriosul îngîndurat

*

o schiță de
OVIDIU ZOTTA

Grama știa dinainte că avea să cîștige, dar se temea de această victorie. Observase de mult că dacă Ada Popovici sau Calafeteanu Iorgu iau un 10, toată lumea găsește acest lucru normal. Cînd însă zecele nimerea la Grama, se crea în clasă o stare de confuzie. «Cine a făcut primul problema? Grama? I-auzi, dom'ne!» Fără să-l desconsidere, nutreau față de el un fel de neîncredere. Bănuia de ce el venea «de la mijloc», unde stătuse, cuminte, ani de zile. Nu era premiant de la facerea lumii, și pe deasupra vorbea puțin și întortocheat. În gînd era el elocvent! Avea destul timp pentru asta.

Dimineață, la cinci fără zece, deschise lacătul centrului de pîine, trase obloanele și începu vînzarea. Clienții tropăiau îmbufnați, zăpada de pe ghete se topea, făcînd mici bălți pe ciment, unii bombăneau că franzela e rece și cornurile tari, dar fiind grăbiți n-o lungeau prea mult, și de altfel Grama nici nu-i asculta. El căuta cuvinte: viscol, Antarctica, Emil Racoviță, șubă, lupi, soare cu dinți, Jocurile Olimpice de iarnă. Pe la șase și jumătate veni ca de obicei tanti Aura. Era reumatică, mulți ani deschisese ea centrul la ora cinci fără ceva, multe ierni petrecuse în picioare, pe cimentul înghețat. Grama îi auzea mersul tîrșîit cam odată cu sosirea primei mașini de la fabrică. El, oricît de binevoitor ar fi fost, n-avea dreptul să semneze facturile. Continua să vîndă în timp ce ea prelua pîinea, specialitățile, chiflele calde, apoi se instala la tejghea și el trecea marfa din navete în rafturi. Schiuri, căciulă, nea, omăt, zăpadă. Cînd făcea rost de zece cuvinte noi, le nota repede în carnețel. La ora șapte își luă rămas bun și cei 3 lei de la tanti Aura și dădu fuga să ducă copilul la cămin. Copilul, adică fratele lui în vîrstă de patru ani, îl aștepta moțăind în paltonaș, cu căciula în cap, cu fularul bine legat, cu mănușile în mîini, așa cum îl lăsase mama în urmă cu un sfert de ceas, cînd plecase la serviciu. «Hai, bătrîne, sîntem în întîrziere, tovarășa educatoare iar o să ne facă observație.» Urși polari, eschimoși, Iarna de Vasile Alecsandri, alb, imaculat, lanțuri pentru cauciucurile auto.

Înapoindu-se acasă, Grama își făcu rondul prin prăvălii. Avea în cap toate sertarele din bufet și toate rafturile din cămară. Cu deplină siguranță, cumpără două verze murate, galbene ca aurul, și la măcelărie alese carne de tocat. Pictura flamandă are foarte multă iarnă, Alaska. Siberia, gheață, banchiză, iceberg, Iarna pe uliță de Coșbuc, Albă ca Zăpada, îi ninge și-i plouă, expresie populară.

Numai tovarășul Socrate, profesorul de română, putea să aibă astfel de idei. El dăduse tema «Dicționarul iernii»: adunați cuvinte, expresii și tot ce se referă la iarnă. Cine găsește mai multe și mai deosebite noțiuni primește un cadou surpriză. Grama știa că la ora aceea colegii trudeau asupra dicționarelor. Din dicționar e ușor să scoți, ai totul de-a gata. El prefera să-i vină singure în cap și n-avea nici dicționar. Iglu, focă, morsă. Nanuk eschimosul, pe care l-am văzut la televizor, primul film documentar artistic din lume sau așa ceva. Cînd cade primul fulg de nea, *cîntec,* Dar unde sînt zăpezile de odinioară? *vers dintr-o poezie dar de cine e poezia asta...*
Ar putea să-i telefoneze oracolului clasei, Ada Popovici, ea știa cu siguranță, s-ar fi produs sfîrșitul pămîntului în clipa cînd Ada ar fi spus despre ceva «Nu știu».

Grama intră încet, cu grijă să nu-l trezească pe taică-său, care venise din schimbul de noapte și dormea cu jaluzelele trase. Carnea în frigider, varza în cămară. Pe aragaz se afla mîncarea pregătită de stăpîna casei în zorii zilei. Misiunea lui Grama era ușoară, trebuind doar «să-i mai dea un clocot» de circa o jumătate de oră. Aprinse aragazul, puse carnetul pe masă și se așeză. Oare ce «premiu surpriză» îl aștepta? Socrate avea fel de fel de idei. O carte cu autograful autorului? O rachetă de tenis? Sănii trase de cîini, pluguri pe căile ferate, învelitori de polietilen pentru blocurile în construcție. Se uită la ceas: «Cu cinci minute înainte de a stinge focul, pui în cratița mare un vîrf de cuțit de cimbru și trei foi de dafin, iar în supă, morcovii pe care i-am curățat».

La fizică își scrisese de cu seara. Mai avea ceva la istorie, trei pagini și notițele. Între 10 și 11 trebuia să fie pe patinoar, patinoarul care încă nu exista, îl făceau ei, lîngă școală, ajutați de militarii unei unități din apropiere. De fapt lucrau mai mult ostașii, ei aveau unelte, furtunuri și un ofițer de geniu care comanda operațiunile cu gravitatea cu care ar fi executat un pod peste un fluviu bătut de artilerie. Ostașii făceau operațiunea asta în fiecare iarnă, cînd se nimereau cîteva zile geroase, pentru plăcerea tineretului din cartier și pentru a lor; în timpul liber își așteptau rîndul la cele cîteva perechi de patine din magazia lor sportivă. Treaba lui Grama și a colegilor săi era să curețe locul de zăpadă, să întrețină potecile de acces — lucruri în general ușoare și plăcute. Oricum, era o sarcină și trebuia executată, pentru Grama nu încăpea niciodată discuție în astfel de situații. Patinaj, hochei, schi-lift, slalom, Predeal, Yeti, omul zăpezilor — ipoteză sau realitate? Acolo, lîngă izvoare, iarba pare de omăt. *Eminescu n-a fost un pastelist în sensul obișnuit al cuvîntului, el făcea un fel de transfer de semnificații în natură, să vedem dacă afirmația asta merge.*

Înainte de a pleca, își lustrui ghetele și le lustrui și pe ale lui taică-său. Grama cel mare n-ar fi avut timp, el noaptea muncea, dimineața dormea și după-amiaza era la școala de maiștri. Mama avea unele lucruri de spus în legătură cu această viață, dar băiatul era de partea lui. Înainte, cînd tata avea alt program, își petrecea duminicile la table și la bere cu vecinii. Acum, toată duminica joacă fotbal de masă cu băieții lui și pe urmă fac pe indienii în preeria de sub scaune și mese.

— Bună ziua, enciclopediștilor! zise Socrate, așezînd, lîngă catalog, un pachet legat cu panglică roșie. Gata «dicționarele»?

Tovarășul Socrate, profesorul de română, era mărunțel, cu chipul rotund și mîini delicate, de pianist. Aceste mîini însă știau să arunce foarte bine o greutate de atletism sau să înșface prăjina, care îl propulsa pe posesorul lor la o înălțime de aproape patru metri. Socrate era antrenorul echipei de atletism; mare rușine să-i vii la clasă cu o analiză morfologică proastă, omului care îți striga cu atîta credință pe stadion «Bravo, Cutare, ești bun, insistă!»

Grama însă nu împărtise prea multe bucurii sportive cu Socrate. El n-avea niciodată timp pentru sport și din această pricină își cam pierduse și curajul. Totuși, Socrate îl respecta în el pe gramaticianul lucid și pe autorul unor com-

(CONTINUARE ÎN.PAG. 14)

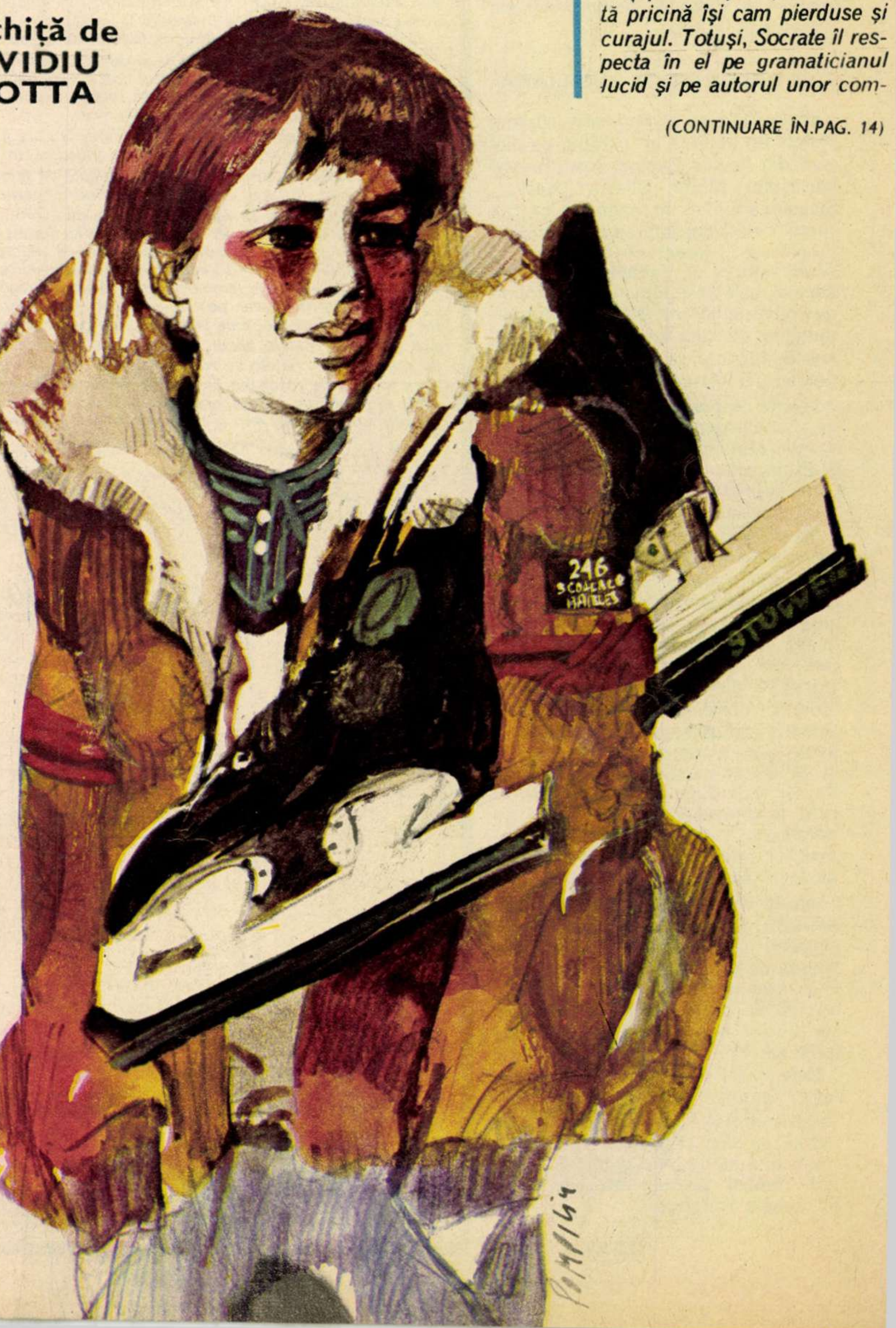

● În Europa, zăpada a sosit în acest an devreme, spre bucuria tuturor copiilor. Sania, schiurile și patinele îi vor însoți de-a lungul ceasurilor lor libere. Iată cîțiva copii elvețieni. întrecîndu-se pe luciul gheții.

● O plăcută întîlnire cu pionierii români a secretarului general al Organizației Națiunilor Unite, Kurt Waldheim, cu prilejul vizitei efectuate în România.

● Cîntecul și dansul popular românesc a fost prezent și aici, la festivitatea împlinirii a doi ani de la înființarea Clubului UNICEF de la Palatul pionierilor din Capitală.

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

CELE MAI TINERE GENERAȚII ALE LUMII AU TOT MAI MULȚI PRIETENI

DIN ISTORIA UNEI IDEI GENEROASE

Ideea constituirii unui fond al Națiunilor Unite s-a născut în anul 1946, pentru a veni în ajutorul copiilor care au suferit de pe urma celui de-al doilea război mondial. Apoi, de-a lungul anilor, copiii de care se vor preocupa Națiunile Unite nu vor mai fi doar victimele nevinovate ale unor calamități, ci elementul principal al unei complicate strategii — «strategia dezvoltării».

Cele peste 111 țări și teritorii ai căror copii se bucură în prezent de sprijinul Fondului Națiunilor Unite care le este destinat nu primesc doar hrană, îmbrăcăminte, medici, ci și educatori, manuale, filme. O infinitate de elemente compun astăzi acest ajutor, al cărui scop este nu numai de a răspunde cît mai prompt și mai specific nevoilor copiilor, dar și să-i formeze în spiritul unei solidarități care crește adevărații oameni de mîine. Colaborarea în cadrul UNICEF este în același timp o prestigioasă școală în care se educă spiritul internaționalist, grija față de om, cooperarea.

Era firesc ca țara noastră, atît de credincioasă idealurilor umaniste, să primească cu interes asocierea copiilor săi la un asemenea curent care formează conștiința viitorilor cetățeni ai lumii. De cînd a luat ființă, în urmă cu doi ani, în țara noastră, primul Club UNICEF, în România s-a desfășurat, într-un ritm impresionant, o vastă acțiune de solidaritate cu toți copiii lumii, care a cuprins curînd toate județele țării.

Entuziasm, inventivitate, bogăție de idei, perseverentă urmărire a lansării unor mereu înnoite forme de manifestare a solidarității față de copiii de pe alte meridiane — iată ce putem spune, în puține cuvinte despre cei peste 10 000 de membri ai cluburilor UNICEF care au luat ființă pînă în prezent.

INVITAȚIE LA CLUBUL PRIETENIEI

Unde în altă parte decît în acea sală luminoasă și veselă a Palatului pionierilor în care își are sediul «Clubul prietenilor UNICEF» pot fi evocate mai bine realizările acestor primi doi ani de conlucrare în spiritul solidarității cu copiii de pretutindeni?

Iată, pe un planiglob impunător, ale cărui continente au fost trasate la lecțiile de traforaj, orașele ce constituie «legăturile» cluburilor noastre cu alte cluburi UNICEF. Iată și fotografii ale unor prieteni necunoscuți din lumea întreagă, iată imagini cutremurătoare ale subdezvoltării multora dintre copiii unor țări ale Africii, Asiei. Americii Latine.

Dar iată și cîteva fotografii reconfortante care arată cît de binevenit poate fi ajutorul pe care îl aduce o vizită medicală, o lecție de citire sau vizionarea unui film instructiv.

Vitrine cu binecunoscutele felicitări UNICEF, sursă de venituri pentru nevoile prietenilor de departe, instantanee fotografice de la serbările. expozițiile, tombolele, recitalurile organizate de pionierii români în această frumoasă campanie de solidaritate, pretutindeni nenumărate mărturii ale schimburilor dintre cluburile UNICEF din tara noastră și cluburile din alte țări, în acțiunea umanitară care le leagă.

CLIPE DE NEUITAT

În această lună, pionierii Capitalei au sărbătorit și împlinirea celor doi ani de la înființarea primului Club al prietenilor UNICEF. La festivitatea care s-a desfășurat la Palatul pionierilor, copiii au avut în mijlocul lor ca oaspeți pe tovarășul Virgiliu Radulian, președintele C.N.O.P., președinte al Comitetului Național Român pentru UNICEF, și pe dl. Sayed Abbas Chedid, directorul Centrului de informare al O.N.U. la București.

Este momentul evocărilor. Vorbește micuța președintă a clubului UNICEF, Emilia Ștreangă, au cuvîntul cei doi oaspeți de onoare. Bucuria acestei aniversări este manifestată prin cîntece, dansuri. Sub bagheta unui priceput dirijor, Nicolae Ghiță, răsună cîntece în mai multe limbi, o sărbătorească invitație la dialog cu toți copiii lumii. Balada lui Ciprian Porumbescu. interpretată de Vasile Cristian, și o suită de dansuri românești încheie programul artistic, la care se adaugă o galǎ de filme UNICEF, marcînd în chip solemn cel de-al doilea an al unei existențe pline de dinamism și inițiativă.

Cu cîteva luni în urmă, în atmosfera sărbătorească a Zilei Națiunilor Unite se inaugura, la Casa pionierilor din sectorul III, un nou club UNICEF. În preziua unei mari sărbători a Națiunilor Unite — 25 de ani de la proclamarea Declarației universale a drepturilor omului — un alt club a luat ființă, la Casa pionierilor din sectorul II.

Momentului solemn îi urmează o adevărată demonstrație de solidaritate internațională, de data aceasta exprimată prin cîntece de un grup de mici artiști, în regia competentă a profesorului Nicolae Popescu. Un adevărat spectacol compus din dialoguri ingenioase între cuvînt și melodie, o chemare la prietenie adresată în multe limbi ale lumii.

E un mesaj entuziast, o invitație caldă la înțelegere și prietenie care răsună mult timp în inimile celor investiți cu calitatea de adept al unei mari acțiuni de solidaritate față de toți copiii lumii.

● Pentru a participa la una dintre tradiționalele sărbători folclorice care se desfășoară anual în Panama, fetițele din imagine și-au pregătit pitoreștile costume sud-americane.

● O realitate întîlnită tot mai frecvent în tinerele state independente ale Africii: accesul la învățătură. În imagine, o lecție de istorie a Africii, la o școală din Lagos.

Semnături pe o cravată de pionier

Festival înseamnă să vorbești toate limbile globului, cu un pix desenînd, pe un batic, care ți se oferă cu voioșie, simbolul concentrat al gîndului tău cel mai frumos. Semne de toată lumea înțelese: mîini împreunate, porumbel, atom, o floare, numele unei capitale...

— Festival înseamnă un vietnamez desenînd cu pastă Karioka neagră o bombă și, iute, anulînd-o cu un pix roșu.

— Festival înseamnă o lume nouă, cea mai frumoasă, de durata unei flori.

Persistă în această lume, de durata unei flori, alcătuită din tineri de pretutindeni, un zumzet ca de albine din zori, pînă în ceilalți zori.

— Festival înseamnă și participarea delegației pionierilor din țara noastră. Alături de pionieri și școlari din întreaga lume au trăit zile de neuitat la Clubul internațional al prieteniei copiilor; au manifestat pentru pace, pentru o copilărie fericită, împotriva războaielor; au dansat, au legat prietenii care să dăinuie cît lumea. Pionierii români au participat însă și indirect la Festivalul mondial al tineretului și studenților: în timp ce se găseau în vacanță, undeva într-o tabără la munte sau la mare, desenele lor au stat la loc de cinste, în cea mai valoroasă sectiune a expoziției «Intergrafic '73».

Festival înseamnă gazde ospitaliere care au știut să creeze cadrul sărbătoresc în care toți să se simtă deosebit de bine. Zilnic asistam la un spectacol unic în care numărul de atracție era disciplina. Dintr-o mișcare haotică, încît Alexanderplatz părea o corabie legănîndu-se pe val, o corabie grea de festival, țîșneau pionierii germani, la un semnal al lor făcîndu-se acele coloane perfecte care au dat o notă specifică întregului festival, o notă de ordine și disciplină.

Și defilau cîntece, jocuri, semnale de trompete, acoperind festivalul cu o mantie imnică.

Păstrez nenumărate semnături de copii din toată lumea pe baticul festivalului. Mai toate au această introducere: «calde salutări» și «salutul nostru prietenesc», «sărutări pionierilor din România».

IOAN DONCA

Iulie-august, Berlin, R.D.Germană

O olimpiadă... gustoasă

Reporteri, un crainic de la radio, microfoane, magnetofoane, fotografii, emoție, aplauze. Nu sîntem însă nici pe stadion, nici la scara avionului din care descinde o vedetă de film. Ne aflăm la Szeged, în casa unei formidabile gospodine — fabrica de produse din carne. La început, a fost reportajul din revista pionierească «Pajtas» care, prezentînd această întreprindere, se adresa pionierilor din oraș și din împrejurimi cu îndemnul de a se constitui în echipaje care să cerceteze istoria fabricii, aspecte ale procesului muncii, curiozitățile tehnologiei specifice. Etapa următoare a fost desemnarea primelor trei echipaje, în ordinea valorii datelor obținute. Acum, între aceste trei grupuri de redutabili tineri specialiști are loc o întrecere directă, publicul fiind alcătuit din colegii lor și din salariați ai fabricii gazdă. Din exigentul juriu fac parte ingineri și muncitori cu înaltă calificare.

Probele sînt de toată frumusețea. Iată una... ziaristică. Reprezentanții celor trei echipaje, cavalerește încurajați de crainicul radiodifuziunii, iau pe loc interviuri unor lucrători fruntași. Se punctează gradul de interes al întrebărilor, modul în care ele reușesc să conducă la răspunsuri deosebite.

Apoi, altor purtători de cuvînt ai celor trei echipaje li se cere să vorbească, pe scurt, despre teme aparent banale: ce este un purcel, de exemplu! Pare simplu... dar numai pentru cine cunoaște evoluția acestui simpatic și prea util animal, normele zootehnice de îngrijire și, în fine, modul de a-l transforma, la soroc, în șuncă, salam și alte specialități.

Chiar acolo, pe loc, participanții sînt legați la ochi, ca la baba-oarbă și poftiți să guste din castroane, pentru a recunoaște diferitele ingrediente: sare, zahăr, boia de ardei. Cota hazului din sală e în creștere.

Apoi, urmează «proba de foc»: sînt instalate trei mașini de făcut cîrnați, e adusă materia primă. Tinerii specialiști, purtînd halate și bonete albe, sînt invitați să prelucreze această materie primă... contra cronometru. Asistența își încurajează frenetic favoriții, «performanțele» urmînd apoi să fie prăjite și servite în egală măsură publicului și concurenților!

Imaginați-vă același tip de competiție — minus... îngurgitarea rezultatelor! — dar în altă ambianță: a unei întreprinderi metalurgice, de exemplu, sau a unei fabrici de telefoane. Concursul cuprinde șase etape, desfășurate în șase mari întreprinderi. Rostul său este de a face larg cunoscute elevilor din ultima clasă a școlii generale specificul acestor întreprinderi, importanța lor pentru economia națională, condițiile de muncă, necesitățile de personal.

Cîștigătorii sînt răsplătiți cu premii atrăgătoare dar, în primul rînd, cu ceva mult mai important: cu o nouă experiență de muncă și de viață.

OVIDIU ZOTTA

Noiembrie, Szeged, R.P.Ungară

Soarele de la miezul nopții

De cîtăva vreme, străbatem în tăcere pădurea tînără de mesteceni spre lacul Latvayarvi. În jur, liniștea de noapte a crîngurilor, a potecilor pardosite cu o plapumă groasă de mușchi. Mergem, mergem spre țărm fără să trosnească vreo crenguță, fără să ni se audă pașii.

E liniște. Și iată, în sfîrșit, lacul! Pe mal însă, nici o barcă.

— Cum o să-l traversăm? o întrebăm îngrijorați pe călăuza noastră, știind că, tocmai pe partea cealaltă a lacului, sîntem așteptați într-o tabără pionierească. N-a mai fost nevoie de răspuns. Însoțitorul nostru ridică pe un catarg un stegulet alb, iar de pe celălalt mal o barcă cu motor se desprinde, îndreptîndu-se spre noi. Cum sosește, urcăm în grabă, iar barca face cale întoarsă spre tabără. În jur este apa albastră a lacului tulburată de urma albă, spumoasă, ce trasează drumul nostru, apoi chenarul de brazi și mesteceni, înalți, subțiri și albi. Deasupra — cerul albastru, senin.

Sosim. Doi dintre pionierii de serviciu, care întrețin focul de noapte și frig pești, ne conduc pe lîngă o căsuță mică de bîrne, ca de poveste, într-o poiană.

— Aceasta-i tabăra noastră!

În decorul de verdeață, corturi multicolore denumite: Africa, Uniunea Sovietică, Brazilia, România, adăpostesc somnul copiilor. Păstrînd tăcere ne întoarcem. Acum, deasupra lacului strălucește soarele! Ceasul însă arată puțin după miezul nopții. Sîntem de fapt în țara nopților fără nopți, la cca. 200 km de Rovaniemi, dincolo de Cercul polar arctic.

Abia dimineață, cînd i-am cunoscut pe Kaisa Ratavaara, Pekka Piippo, Tuija Jivari, Iari Salla și pe alți copii, am dezlegat enigma denumirii corturilor. Se numeau așa pentru că tabăra lor era o tabără a prieteniei, cu toți copiii lumii. În cîntece și versuri, dansuri și jocuri, pionieri și școlari finlandezi aduc un imn copilăriei și prieteniei.

LIDIA NOVAC

Iunie, Rovaniemi, Finlanda.

Concursul nu s-a terminat

«Tetratlonul atletic internațional» s-a încheiat dar nu ca un sfîrșit de competiție, ci numai ca un preludiu. Marele concurs al prieteniei abia începe. Odată cu ultimele acorduri ale imnului nostru național și primirea de către echipa noastră reprezentativă a «Cupei Prieteniei» și a «Cupei pentru cel mai bun punctaj în etapa națională» acordată de revista poloneză pentru copii «Swiat Mlodych» a început marele asalt. Careul format de pionierii celor zece țări participante la cea de a XVII-a ediție a acestui concurs a izbucnit în urale, strigăte vesele, îmbrățișări. Începe concursul condeielor. Agende, caiete, carnețele, foi volante odată acoperite cu adrese și autografe, vine rîndul batistelor, cravatelor și chiar a bluzelor albe, bleu, kaki. Tot ce putea fi un suport pentru o însemnare era acoperit cu scrisuri mărunte, sprintene, vesele, în armonia caldă a celor zece graiuri. O sută douăzeci de pionieri aflați în concurs și alte cîteva sute de spectatori de aceeași vîrstă din orășelul gazdă se întreceau în a nota cît mai multe dovezi de prietenie. Schimburile de cravate, insigne, medalioane, tricouri au transformat, în mai puțin de o oră, incinta stadionului din Preșov într-un spațiu internațional, unde culoarea ochilor, a părului, a cravatei nu se mai diferențiau, iar zîmbetul devenise, un limbaj comun.

Începeau astfel cele două săptămîni de tabără, o nouă fază a Tetratlonului la probele de: veselie, cîntece, zîmbete și jocuri. Marele trofeu «Prietenia» va fi egal împărțit tuturor participanților.

Zeci de scrisori sosesc pe o singură adresă: Școala generală nr. 10 din Pitești a cărei formație, reprezentîndu-i pe pionierii români, a cîștigat competiția și alte zeci de scrisori pornesc de aici spre cele cîteva sute de zîmbete a tot atîția prieteni noi din lume.

VINTILĂ MIHĂIESCU

Iulie, Preșov, R.S.Cehoslovacă.

Toți copiii joacă rugbi

Dispunînd de unul dintre cele mai întinse litoraluri din Europa, de numeroase rîuri, lacuri și piscine, copiii francezi își petrec o mare parte a timpului lor liber (mai ales în vacanța de vară) în tovărășia apei, înotînd, jucîndu-se în nisip, pescuind sau navigînd la bordul celor mai diverse ambarcațiuni. Cu toate acestea nu sporturile nautice dețin primul loc în preocupările lor din timpul liber, ci... rugbiul.

Oriunde te-ai duce, oriunde te-ai opri, într-un mare oraș sau într-o mică localitate din Franța, descoperi nelipsitul teren de rugbi. De fapt, nelipsitele terenuri de acest fel, deoarece mai totdeauna e vorba de mai multe. La fel de popular precum fotbalul în Brazilia, de pildă, rugbiul e practicat în Franța de la cea mai fragedă vîrstă. De cîteva ori, de fiecare dată în alt loc, am avut prilejul să asist la meciuri în toată legea între echipe ai căror combatanți nu depășeau vîrsta de 12 ani. Meciuri între echipe de băieți, dar și între echipe de fete, ba chiar și între echipe mixte, pentru că în Franța și fetele practică sportul acesta cu aceeași pasiune ca și băieții.

Se zice despre rugbi că e, înainte de orice, un sport dur, bărbătesc. Copiii francezi însă (ca și maturii de altfel) nu-l consideră așa. Toți cei cu care am discutat mi-au vorbit despre el ca despre un sport de mare finețe, care te face mai agil, mai îndrăzneț, mai comunicativ și te învață să gîndești și să acționezi cu repeziciune, cu promptitudine și în așa fel încît nici să nu-ți bruschezi, nici să nu-ți jignești adversarul. Datorită acestor virtuți, descoperite și transmise din generație în generație, rugbiul se bucură printre copiii francezi de un prestigiu net superior față de toate celelalte sporturi.

CONSTANTIN DIACONU

August, Séte, Franța

6 zile în Danemarca

Sîntem în avionul de pasageri cursa RO 201 care a decolat de cîteva minute spre Danemarca. Eu, ca însoțitoare, iar pioniera Eugenia Noje, din județul Satu Mare, în calitate de cîștigătoare a concursului «Pretutindeni trăiesc copii».

După cîteva ore bune de drum pe calea aerului, avionul se pregătește de aterizare. Ai impresia că va plonja în apă. Dar, la capătul «pistei acvatice» vedem, parcă ieșind din apă, fîșiile de beton alb-cenușiu, ale pistelor aeroportului Kastrup, cea mai mare aerogară din Scandinavia și una din cele mai importante de pe continent.

Iată-ne deci la Copenhaga — supranumită și «Veneția Nordului», ca urmare a așezării sale geografice. Acest oraș, bătrîn de peste opt veacuri, dar veșnic tînăr, ne-a întîmpinat ca o gazdă primitoare. Tot pe calea aerului am ajuns pe insula Pione, la Odense, orașul marelui scriitor pentru copii Hans Cristian Andersen.

Cele șase zile de ședere în țara vikingilor le-am petrecut la o fermă din localitatea Agedrup, aflată la 12 km de Odense. Aici am fost găzduiți de danezul Arne Hansen. Odată cu noi au sosit și copii norvegieni, englezi, germani și, bineînțeles, danezi. În mijlocul lor am petrecut clipe de neuitat. E de necrezut. Vorbeam toți limbi diferite și totuși programul de activități, de excursii, de jocuri, de masă și odihnă se desfășura fără nici o greutate. La cules de căpșuni a fost o adevărată întrecere. Care dintre copii au ieșit învingători? Toți au ajuns la capătul rîndului în același timp. Spre bucuria lor, culese de ei. La copiii englezi, ca de altfel... la toți copiii, am remarcat mult interes pentru patria noastră. Ei ne-au făcut desene, ne-au invitat la jocurile lor și tot împreună cu ei am vizitat Muzeul satului din Odense. În altă zi, am vizitat cu copiii norvegieni o veche fortăreață și portul vikingilor. Copiii din țara gazdă au ținut să ne conducă la casa-muzeu a marelui povestitor și prieten al copiilor Andersen, din Odense. Impresionantele piese ale muzeului — obiecte personale ale scriitorului, primele ediții ale operelor sale, editate în toate limbile, biblioteca, camera de lucru, desenele și imaginile din vitrine — te transportau în lumea basmului închipuit atît de frumos de marele povestitor.

Un tradițional foc de tabără, la care s-au copt turte, s-au cîntat cîntece în toate limbile, a încheiat ultima noastră seară în Danemarca.

MARIA NEGREA

Iulie, Odense, Danemarca

Comandamentul unității de pionieri din Școala generală nr. 7 Craiova deliberează

TINERETUL ȘI ENERGIA

Gînduri și fapte

Cutezătorii, cititori ai revistei care le poartă numele, nu s-au dezmințit nici de data aceasta; abia lansată, dezbaterea «Tineretul și energia» se bucură deja de o foarte mare participare. Promptitudinea cu care pionierii și școlarii, comandanții de grupe, de detașamente și unități au răspuns invitației lansate de revistă, este înnobilată în fiecare scrisoare de numitorul comun al tuturor participanților la dezbatere: adeziunea unanimă, deplină față de măsurile adoptate de partidul și statul nostru privind gospodărirea resurselor de energie și combustibili.

Copilăria le dăruiește jocul, pionieria îi învață alfabetul participării la viața complexă a societății; purtătorii cravatei roșii cu tricolor știu să discearnă și, ori de cîte ori este nevoie, să-și alăture, odată cu inimile, mințile și brațele pentru finalizarea unui efort colectiv. Ca și oamenii mari, cei mici se adună și discută: în grupe, în detașamente, în unități, în comandamente. Fac propuneri, stabilesc măsuri și trec imediat la realizarea lor.

Nici un răgaz între vorbă și faptă **pare a fi deviza din care s-au nutrit toate scrisorile sosite la redacție pentru dezbaterea «Tineretul și energia».**

Comandamentul unității de la Școala generala de 10 ani nr. 7 din Craiova **a stabilit căile prin care elevii și pionierii pot contribui la micșorarea consumului de energie și combustibili. Între alte măsuri, «grija ca nici un bec să nu ardă, pe culoar sau în clase între orele 8 și 17» este desigur practică și perfect realizabilă.**

La *Școala generală de 10 ani din orașul Sf. Gheorghe, județul Tulcea*, **ne scrie comandanta unității de pionieri, eleva** *Despina Munteanu* **din clasa a VI-a, a avut loc o adunare cu tema «Tineretul și energia». Stabilind ca fiecare din ei să participe activ la depistarea supapelor de risipă a energiei, nu numai la școală și acasă, ci în oricare alt loc le-ar** descoperi, **pionierii au hotărît să intervină cu promptitudine și să acționeze efectiv pentru înlăturarea lor.**

Roxana Cruce **ne face cunoscute discuțiile pionierilor din** *detașamentul clasei a IV-a B de la Școala generală nr. 2 din Craiova*, **în urma participării la o adunare cu tema «Buna gospodărire a surselor de energie și combustibili», sintetizînd hotărîrea lor unanimă:** «Fiecare pionier — un bun gospodar al energiei și al combustibilului».

După ce prezintă măsurile practice pe care le-au luat pentru raționalizarea consumului de energie în școală și acasă, angajîndu-se să facă o permanentă propagandă acestora, pionierii detașamentului clasei a IV-a de la *Școala generală din Beregzăul Mare, comuna Săcălaz, județul Timiș*, **cheamă la întrecere detașamentele de pionieri din întreaga țară în vederea participării cu toate forțele pentru înfăptuirea politicii partidului și statului nostru în domeniul energiei și combustibililor.**

Gînduri marcate de integrarea deplină în ritmul viu al dezvoltării țării noastre, sute de gînduri propuneri, angajamente — fapte. Cutezătoare, gînduri care cinstesc purpuriul și tricolorul cravatelor de pionier.

Ing. N. STĂICULESCU

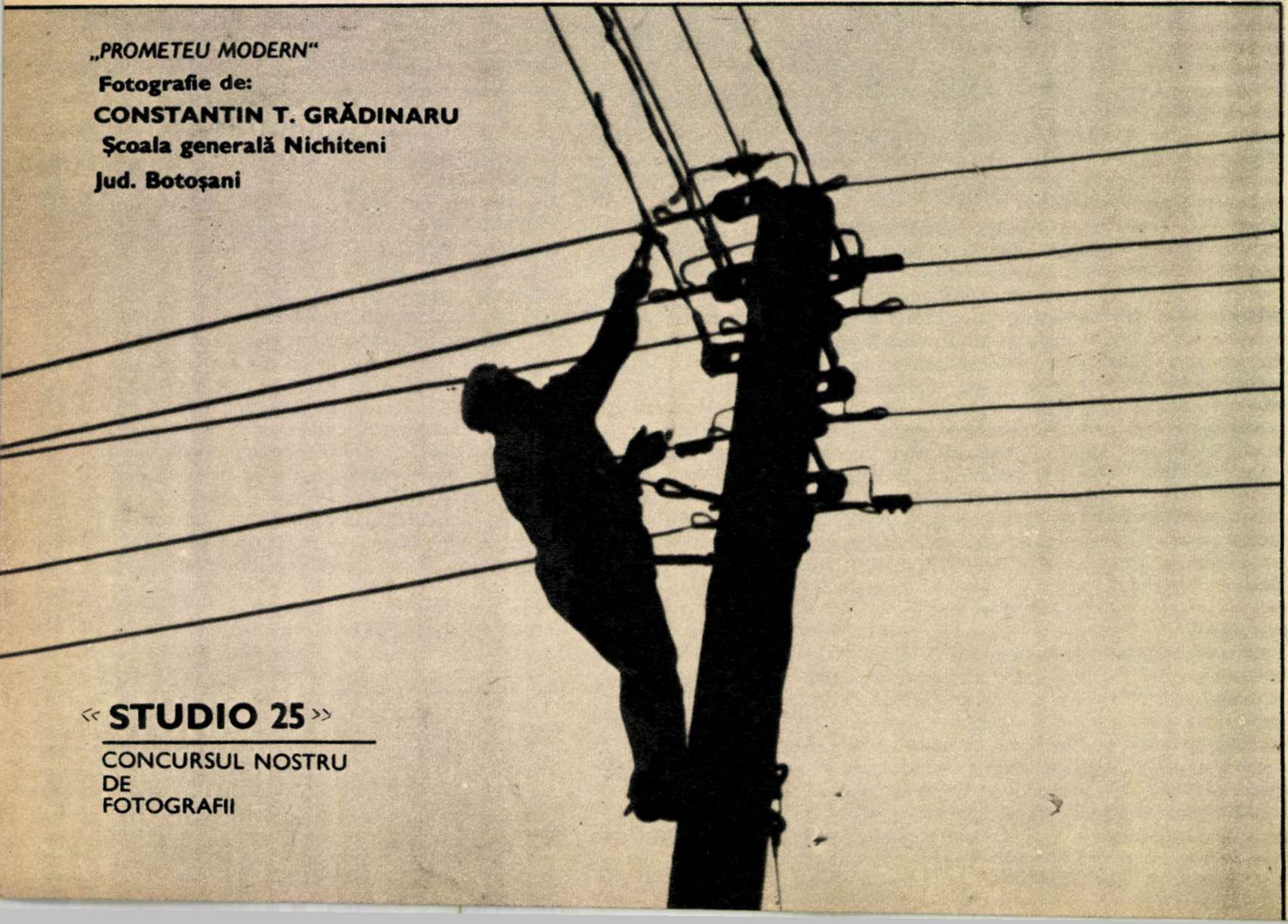
„PROMETEU MODERN“

Fotografie de:

CONSTANTIN T. GRĂDINARU

Școala generală Nichiteni

Jud. Botoșani

«STUDIO 25»

CONCURSUL NOSTRU
DE
FOTOGRAFII

În lupta pentru cucerirea diferitelor surse de energie existente în natură, descoperirea și folosirea forței vîntului a constituit o altă importantă etapă. Primii care au folosit energia celui «de-al cincilea ocean» (oceanul aerian) au fost locuitorii de pe țărmurile mărilor. Forța nevăzută a vîntului (mitologia greacă i-a atribuit-o zeului Eol) le-a pus, mai întîi, în mișcare primele ambarcațiuni care-i purtau în căutarea hranei, făcînd din ei mai apoi cei mai temerari navigatori. Istoria păstrează nenumărate documente din care reiese că energia vîntului (cărbunele albastru) a fost folosită în navigație cu vreo 3 000 ani înaintea erei noastre. Să ne amintim doar de călătoriile fenicienilor care au cutreierat cu mărfurile lor Mediterana și au trecut strîmtoarea Gibraltar încă la sfîrșitul mileniului II î.e.n., sau de navigatorii greci (Pyteas din Massalia, care poate fi socotit primul explorator polar, a ajuns în Atlantic poposind pe o insulă căreia i-a dat numele de Ultima Thule, acum cîteva mii de ani). Pe continentul asiatic, malaiezii au ajuns cu ajutorul vîntului în Madagascar și în Noua Guinee încă pe la începutul erei noastre, Introducerea velelor în navigație a făcut ca însăși civilizația să prindă «aripi». Cristofor Columb a reușit, datorită vîntului, să ajungă cu caravela sa, traversînd Atlanticul, la țărmul unor insule americane deschizînd era unor importante descoperiri geografice. Și tot vîntul l-a ajutat pe Magellan să-și înfăptuiască călătoria în jurul lumii, înscriind-o ca prima de acest fel în istorie, în anul 1520. Pentru navigație, marea epocă a vîntului a pălit abia cînd a fost descoperită forța aburului. A rămas însă pînă astăzi la fel de util, pe uscat, captîndu-i-se energia cu ajutorul celebrelor mori de vînt și folosind-o apoi la irigarea sau zvîntarea pămîntului, la măcinarea cerealelor, la producerea energiei electrice etc.

Dacă timp de cîteva secole folosirea forței vîntului a fost aproape uitată, astăzi oamenii de știință își îndreaptă din nou privirea spre energia eoliană.

Auzim tot mai des vorbindu-se despre această sursă de energie, despre care se spune că ar fi de 30 000 de ori mai mare decît aceea a petrolului consumat anual, și care ar putea aduce omenirii miliarde și miliarde de kilowați-ore. Se caută tot felul de soluții pentru ca imensa cantitate de energie care «plutește» în oceanul aerian să fie captată și redată omului. Cifrele unui studiu efectuat în S.U.A. arată că, dacă ar fi captată, energia vîntului, numai de pe coasta estică a Statelor Unite, ar putea produce 1 500 miliarde kWh pe an. Un proiect, în acest sens, a fost realizat și de cîțiva oameni de știință din Elveția, Franța și R.F. Germania. În insula Sylt din Marea Nordului ei au instalat o ingenioasă moară de vînt pentru producerea de energie electrică. În urma experiențelor efectuate ei au ajuns la concluzia că moara poate transforma 80% din energia vîntului în curent electric, originala centrală electrică eoliană fiind capabilă să alimenteze cu curent un grup de 5 case (adică anual 150 000 kwh). Asemenea mori de vînt poposesc, în prezent, și pe piscurile de mare altitudine ale Norvegiei. La extremitatea unor schele metalice înalte de aproape 50 m este montată o instalație ale cărei aripi au un diametru de 9 metri. Acționată de vînt, cu 130 de rotiri pe secundă, ea asigură o putere de 4 100 Wati. Instalațiile din munții Norvegiei sînt astfel concepute încît, la orice viteză a vîntului, numărul de rotații să fie constant iar în perioadele de acalmie, energia strînsă într-un acumulator să asigure acestor mori de mare altitudine o funcționare normală.

Rezultatele promițătoare obținute și în alte țări demonstrează că omul, cu tehnica avansată de care dispune, poate folosi

cu succes această imensă energie pe care o declanşează în «călătoriile» sale «cărbunele albastru» al oceanului aerian.

ENERGIA DE SUB CRUSTA PĂMÎNTULUI

Este cunoscut faptul că şi adîncurile Pămîntului ascund importante rezerve de energie. În nenumărate locuri de pe planetă omul are acces liber la această energie, fără a întîmpina nici cea mai mică greutate. În Islanda, de pildă, 40% din populaţie foloseşte apa gheizerelor în încălzirea locuinţelor, la întreţinerea serelor etc. Şi în Kamciatka gheizerele sînt folosite atît pentru încălzit cît şi în centrale pentru producerea energiei electrice. O asemenea centrală electrică geotermală urmează să atingă, în curînd, o putere instalată de 5 000 kW.

Costul energiei electrice obţinute astfel este foarte scăzut, deoarece aburii care pun în mişcare turbina nu costă nimic.

De fapt transformarea energiei geotermice în energie electrică a început în anul 1904, cînd nişte ingineri italieni de lîngă Larderello (Toscana) au descoperit întîmplător că pot transforma căldura din adîncimi foarte uşor şi cu puţine cheltuieli. După ce au forat un puţ adînc de 360 m, la suprafaţă au început să izbucnească aburi a căror temperatură măsura 156°C. Sondele special amenajate au condus vaporii, apoi, pentru a pune în mişcare generatoarele unor turbine. Şi aşa, s-au născut primele uzine electrice «vulcanice». Astăzi uzinele de la Larderello sînt cunoscute în toată lumea. Ele produc mai bine de două miliarde de kilowaţi oră pe an, suficient pentru a pune în mişcare întregul sistem feroviar italian.

© H.

Căldura apelor şi a vaporilor subterani este folosită tot mai mult şi în alte ţări ca: Noua Zeelandă, Canada, U.R.S.S., Japonia, Groenlanda şi S.U.A. (statul California).

Evident, adîncurile pămîntului dispun de un potenţial uriaş de căldură, care n-a putut fi încă evaluat. Pentru captarea şi transformarea ei, ştiinţa a căutat soluţii cît mai eficiente. Unul dintre proiecte se bazează pe creşterea temperaturii rocilor, folosindu-se chiar reacţiile termo-nucleare puternice.

Exploatarea energiei geotermice prin astfel de metode vizează pentru început regiuni vulcanice ca Auvergne (Franţa), regiunea munţilor vulcanici din Japonia sau cea a munţilor stîncoşi de pe continentul american despre care specialiştii sînt de părere că ar putea acoperi, înainte de sfîrşitul secolului, toate nevoile de energie electrică ale Americii.

E. ROŞCA

(va urma)

CUCERIREA CĂRBUNELUI ALBASTRU

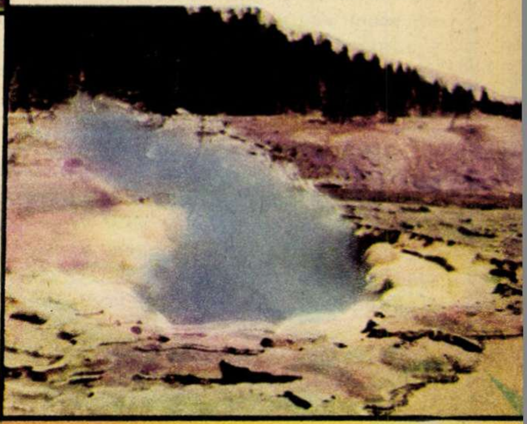

misterul din insula ALBĂ

ROMAN FOILETON DE

Vasile BĂRAN

CAPITOLUL XIV

Calul se apropie tot mai mult urcînd colina, Mergea țeapăn, cu capul neclintit. nu fornăia, nu-și mișca urechile, nu i se auzeau copitele deși ajunsese acum pe caldarîmul șoselei; urca de parcă ar fi fost împins, ținînd mereu drumul drept spre corturile noastre și o clipă mi s-a părut că nici nu avea ochi, că era un cal orb. Siguranța cu care țintea spre cabană m-a făcut, în cele din urmă, să cred că era un cal de-al acestei barăci, că cei care se odihniseră aici o noapte sau cu cîteva ore mai înainte de sosirea noastră se înfundaseră pe undeva, prin desișurile văii, avuseseră poate vreun scandal și, rămas fără stăpîn, calul trăgea acum la locul din care plecase. Îl așteptam să vedem ce face. Ajunsese acum între corturile noastre, călcînd peste cărbuni, și se oprise. A așteptat o clipă apoi, ca și cum ar fi fost priponit, a făcut un scurt ocol printre corturi revenind însă în acelasi loc. Adulmeca, mirosea, se purta aidoma unui cîine. Și, culmea, s-a lăsat în genunchi nețimînd seamă de albul imaculat al picioarelor sale subțiri, ca după o mare bătălie, așteptîndu-și stăpînul rănit. Ciutu făcu o imprudență: se urcă în sa.

— Ciutule, i-am șoptit, nu-ți dai seama? Vrei să dispară cu tine? Nu te-ai învățat minte?

Neliniștea mea a fost însă de prisos. Calul, fără să se sinchisească, a rămas, mai departe, neclintit, cu genunchii înfundați în cenușa focului nostru stins. Mi-am rotit iarăși privirea peste locurile din jur, în sus și în jos, dar n-am descoperit altceva decît stînci și tufișuri; nimic altceva decît podișul, așa cum fusese de cu seara, solitar și gol. Dar dacă acest cal e un cal fantastic? m-am întrebat. Dacă venise anume pentru noi să ne aducă un mesaj de preț? Acum simțeam chiar un îndemn să scotocesc pe sub șa, pe la oblîncuri, prin interiorul scărilor (poate că scările ce atîrnau din șa erau făcute din țevi demontabile!) prin împletiturile frîului din șuvițe din piele maronie. Era poate o clipă gravă și de o mare importanță pe care noi n-o înțelegeam și o lăsam să treacă pe lîngă noi fără să ne atingă și atunci bătaia ei se pierde în depărtări în vreme ce noi rămînem doar să medităm și să regretăm acea teribilă dar totodată măreață ocazie pierdută. «Bine, bine, dacă ar fi așa — m-am întrebat eu — de ce n-a reacționat în nici un fel cînd Ciutu s-a așezat în șa? Pe cine așteaptă? Pe cine caută? Nu era limpede că nu pe noi?» Cu toate astea, urmînd exemplul nefericit al lui Ciutu, m-am simțit tentat să urc și eu în șa fiindcă bidiviul misterios nu se clintea încă din locul acela în care îngenunchease. În prima clipă nu mi s-a întîmplat nimic: calul rămînea, în continuare, încremenit, ca și cum n-aș fi fost în spinarea lui. În cea următoare însă, din gîtlejul lui a țîșnit, deodată, un sunet cum nu mai auzisem și nici nu mai aveam să aud vreodată în călătoria aceea extraordinară; calul s-a ridicat scuturîndu-se și aruncîndu-mă dincolo de corturi, iar locul meu în șa l-a luat, într-o străfulgerare, comis-voiajorul. Cu barba înfiptă în iarbă cum eram am mai apucat să-i văd alunecarea în jos, spre șosea, pe care a sărit-o dintr-un zbor, pînă aproape dincolo de trestiile înfiorate de această trecere viscolită. Ciutu a venit să mă ajute, dar eu l-am împins:

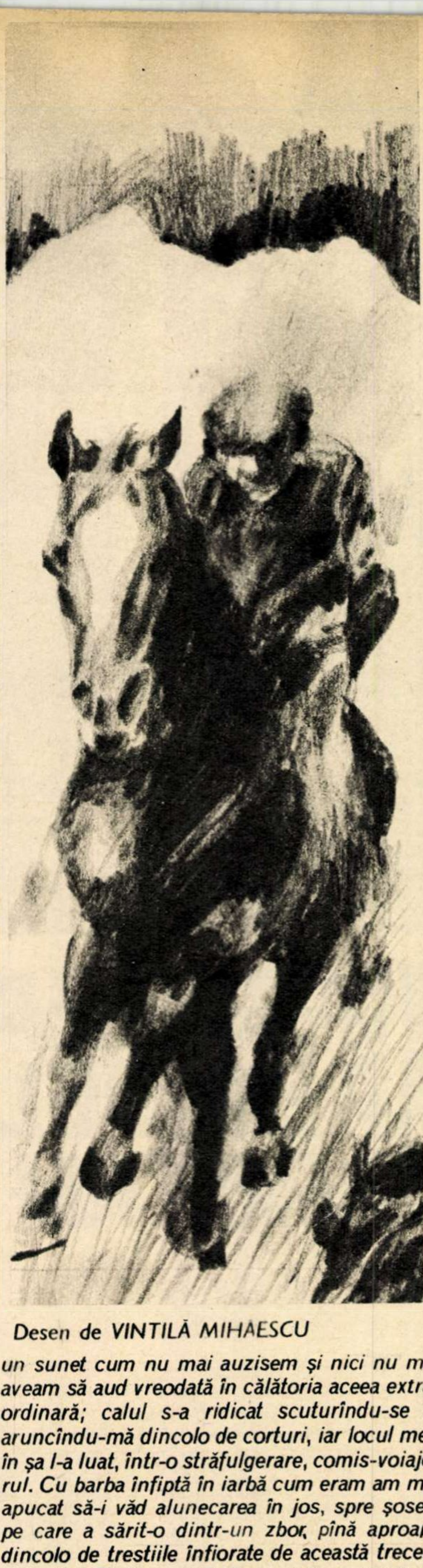
Desen de VINTILĂ MIHAESCU

— Lasă-mă, lasă-mă!

Aș fi vrut să-mi mușc fruntea, s-o izbesc de pietriș, să-mi sparg țeasta în care nu erau decît năzbîtii. Cum de mă lăsasem dus de nas? Cum de mă înșelase apariția aceea de cal fermecat, mîndru și cinstit? Cum de nu mă gîndisem că în pielea lui neagră și poleită se ascundea un bandit? Ne făcuse temenele, ne impresionase cu sfioșenia și gesturile sale de circ ieftin ca să-l salveze nu pe vreun presupus stăpîn de sînge nobil, nu pe vreun vînător rănit de sălbăticiuni, ci pe acest Bekon! Bekon, de bunăseama știa, îl așteptase, altfel nu mi-ar fi vorbit, seara, cu atîta indiferență față de soarta lui de prizonier. N-avusese nevoie să-și dezlege mîinile (nici n-ar fi putut!) sărise în șa așa cum era, cu mîinile strînse între frînghii. Rămînea numai să-și fi găsit momentul cel mai prielnic, un moment în care să se fi putut ridica în genunchi, să se balanseze de cîteva ori, fără ca noi să-l fi văzut și să se arunce de-a dreptul în spinarea calului care ne luase mințile.

Cînd am intrat în cortul lui Bekon, a trebuit să-l trezim imediat pe Eduard. În culcuș rămăsese căzut ceva strălucitor, un aparat minuscul din care țîșnea o voce stridentă:

— Bek! Aici Dik! Bek, mă auzi? Aici, Dik, Hero e în fața ta, Bek, mă auzi? Eduard a rămas înlemnit. Oricît i-am povestit părea să nu fi fost în stare să priceapă ce era cu Bek, ce era cu Dik, ce era cu Hero. A trebuit să-i explic a treia, a patra, a cincea oară. Bek, adică Bekon, Hero, calul acela care ni l-a sustras iar Dik... Dik... Aici nici eu, nici Ciutu nu puteam umbla decît cu probabilități. Cineva de pe aproape, cineva care adusese calul. Corina a fost însă de altă părere. Dik trebuia să se fi aflat pe insulă. Și ținea legătura cu Bekon prin acel micro aparat de emisie-recepție, pe care Eduard îl ținea acum în palmă. Calul (dacă noi spuneam că văzusem un cal) nu era, de fapt cal, ci o mașină specială, un fel de cal troian, prin care acel Dik îl ducea pe Bekon pe insula Euforia, recuperîndu-l. Aici, nu i-am dat dreptate Corinei, fiindcă nici o mașină n-ar fi putut imita atît de perfect un cal în carne și oase. Dacă ar fi fost adevărat ce presupunea ea însemna că și manechinele de la Minerva nu puteau fi decît niște manechine și-atît. Dar și eu, și Ciutu văzusem bine calul, nu ne-am fi putut înșela atît de ușor. Era, firește, un cal dresat, totuși un cal! În aparat țîșni iarăși vocea stridentă a lui Dik și, spre surprinderea noastră, pe un ecran, pînă atunci invizibil, de mai puțin de un centimetru patrat îi și văzurăm mutra. Chel pe prima jumătate a capului, cu un nas coroiat și buze extrem de subțiri, Dik îl soma pe Bekon alarmat:

— Bek! Mă auzi? Bek, răspunde!

Eduard întoarse aparatul cu acel mic ecran spre zarea pustie și vorbi cu o voce oarecare:

— Totul e în ordine, Dik!

Aparatul se închise. Eduard și-l prinse la gulerul cămășii ca pe un ac de cravată și ne pregătirăm de plecare. Aveam acum un indiciu precis. Bekon lucra cu Dik; Bekon trebuia să fi fost în drum spre insula Euforia.

Și îl urmarăm și noi avînd mereu același decor, mereu de o parte și de alta aceiași pereți abrupți de stîncă, tufișurile rare și negurile din depărtare, spre nord, care-și schimbau încet-încet culoarea pe măsură ce din spate, soarele se ridica. Așa a început acea zi de neuitat, răscolită de vînturi fierbinți, într-o învălmășeală de lumini pîlpîitoare dezvelind, în cele din urmă, enorma siluetă a Muntelui alb. Era acum aproape, foarte aproape, ni se părea că o urcăm pe coamele sale. Și chiar așa s-a și întîmplat, serpentinele păreau tăiate în zăpadă. Corina, exclamînd în fața acelui alb orbitor care stăpînea acum totul — un munte imaculat, un munte pe care nu se afla cea mai mică pată de altă culoare! — deschise fereastra parcă să se încredințeze dacă nu era chiar zăpadă. Și cum eu mă aflam pe canapeaua din spate, în partea din stînga, m-am trezit izbit de un val fierbinte ca suflat dintr-un cuptor aprins. «Un munte de gheață fierbinte!» m-am mirat eu ținîndu-mi multă vreme ochii închiși din pricina acelui alb întins pe toată suprafața în sus și în jos, într-o parte și în alta. Același lucru l-a făcut și Ciutu, iar Corina își dusese palmele la frunte, numai Eduard înainta străpungînd acel alb, desigur, cu o mare sforțare. Și m-am gîndit că nici o culoare nu poate fi mai agresivă și iritantă ca acel alb dominînd văzduhul; alb, alb, alb, intrînd prin frunte și prin ochi, culoare fără graniță, o revărsare continuă de alb!

(Va urma)

Recent, a avut loc în Capitală Congresul Societății de Cruce Roșie din Republica Socialistă România. La acest eveniment, de deosebită însemnătate, au participat delegați din toată țara, reprezentînd aproape 5 milioane de membri de Cruce Roșie, precum și invitați, personalități ale vieții noastre științifice și culturale, generali și ofițeri.

De la înalta tribună a congresului, delegații sosiți din județele țării și-au spus cuvîntul, făcînd nenumărate propuneri. Mulți dintre aceștia au subliniat larga activitate de Cruce Roșie desfășurată în cadrul unităților și detașamentelor de pionieri. Sute si sute de pionieri participă la exerciții aplicative pentru pregătirea în vederea apărării patriei. În vara care a trecut, fiecare dintre cele peste 600 de echipaje ale Expedițiilor «Cutezătorii» au avut pionieri sanitari, care și-au îndeplinit sarcinile cu fermitate și exigență. În cadrul cercurilor și caselor de pionieri, copiii se întîlnesc adeseori cu cadre sanitare, poartă discuții cu donatori de sînge. În vacanța de vară, pionierii au strîns peste 16 tone de plante medicinale. Discutîndu-se despre realizările pionieriei în domeniul activităților de Cruce Roșie, s-a arătat că, în continuare, întreaga organizație de pionieri va activa cu pasiune, cu spirit de răspundere pentru educatia sanitară patriotică și umanitară a copiilor.

PIONIERII, PRIETENI AI CRUCII ROȘII

de general-colonel
MIHAI BURCĂ
Erou al Muncii Socialiste, președintele Consiliului Național al Societății de Cruce Roșie din R.S. România

Societatea de Cruce Roșie din Republica Socialistă România este o organizație de masă cu scopuri profund umanitare, care participă, alături de organele medico-sanitare și de asistență socială, alături de celelalte organizații de masă și obștești, la îndeplinirea sarcinilor privind îmbunătățirea continuă a stării de sănătate a populației și la dezvoltarea asistenței sociale.

Pentru îndeplinirea acestor obiective, Crucea Roșie desfășoară multiple activități. Dintre acestea subliniem rolul deosebit al cercurilor «Prietenii Crucii Roșii», al posturilor școlare de prim ajutor, al colectivelor sanitare pe clase, al concursurilor «Sanitarii pricepuți».

De asemenea, Crucea Roșie se preocupă permanent de pregătirea pionierilor și școlarilor pentru a deveni, după împlinirea vîrstei de 18 ani, donatori onorifici de sînge, acțiune generoasă, profund umanitara; activitățile variate din cadrul cercurilor «Viitorii donatori onorifici de sînge» sînt dedicate acestui scop.

Dorim să formăm un tineret sănătos, viguros, care să adopte un comportament adecvat, în deplină concordanță cu dezvoltarea gradului de civilizație a societății noastre socialiste, sa considere apărarea sănătății ca pe o îndatorire de buni cetățeni.

Dorim să popularizăm ideile Crucii Roșii prin metode cît mai atractive, care să se bucure de largă adeziune în rîndul copiilor. Mă refer la filmele pe teme specifice de Cruce Roșie, jocuri distractive, concursuri, felurite tipărituri.

Profit de acest prilej pentru a mulțumi revistei «Cutezătorii» pentru atenția pe care o acordă educației sanitare, preocupărilor Societății de Cruce Roșie. Doresc să exprim hotărîrea Congresului nostru de a intensifica activitatea de educație igienico-sanitară în rîndurile copiilor și ale tineretului, conlucrînd în acest scop îndeaproape cu Ministerul Educației și Învățămîntului, Uniunea Tineretului Comunist și cu Organizația pionierilor.

„Crucea Roșie“ în rîndurile copiilor

de doctor
MARIA MĂNESCU
vicepreședinte al Consiliului Național al Societății de Cruce Roșie din Republica Socialistă România

În rîndurile pionierilor, activitatea Crucii Roșii trebuie să se bucure de o semnificație majoră, pe măsura importanței obiectivelor urmărite de ea. Am în vedere în primul rînd că ne adresăm, în acest caz, copiilor — ființei umane aflate la vîrsta celei mai mari receptivități și, totodată, la vîrsta cînd este necesar și oportun ca anumite cunoștințe și deprinderi să fie neapărat însușite. Prin activitățile specifice de Cruce Roșie se urmărește obișnuirea pionierilor și școlarilor cu aplicarea regulilor de igienă individuală și colectivă, pregătirea lor pentru a se feri de accidente și instruirea pentru a fi în măsură să acorde un prim ajutor la nivelul vîrstei și capacității lor, în caz de accidente în excursii, pe terenurile de sport sau chiar la joacă. Este foarte important să le cultivăm trăsăturile înaintate de caracter și volitive, curajul, dîrzenia, spiritul colectiv și de întrajutorare, să combatem panica — fenomen cu grave urmări în cazul unor accidente chiar minore.

În al doilea rînd, aș remarca activitatea de Cruce Roșie ca parte integrantă a procesului de instrucție și educație, la înfăptuirea căreia familia, școala, organizațiile de copii și tineret — pe fondul politicii generale a partidului și statului nostru — au un rol de seamă.

Dacă mai adaug că activitatea de Cruce Roșie îi ajută pe copii să fie mai buni, mai respectuoși, mai îngrijiți, cred că am punctat cîteva din cele mai importante influențe prin care această organizație de masă concură la educarea și formarea multilaterală a tinerei generatii.

La noi în școală

Unul dintre cei mai tineri participanți la Congresul Societății de Cruce Roșie a fost utecista Maria Spiridon, elevă la Liceul «Nicolae Bălcescu», Craiova. Invitată să povestească în paginile «Cutezătorilor» despre activitățile Crucii Roșii în școala la care învață, ea ne-a spus: «Sînt mîndră că la noi în liceu se desfășoară o bogată activitate de educație sanitară și de apărarea patriei. La Forumul de la Livada s-a discutat mult despre strînsa colaborare și înfrățire dintre pionieri și uteciști. La noi în școală, ideile Forumului au prins viață în cele mai felurite forme și una dintre acestea este activitatea de Cruce Roșie. Avem nenumărate clase în care curățenia și ordinea sînt în grija pionierilor și a uteciștilor. Și clasele acestea sînt model. Împreună, am organizat puncte sanitare de prim ajutor în atelierele școlare și tot împreună, pionieri și uteciști, participăm la exercițiile prin care învățăm să dăm prim ajutor, să pansăm o rană, să ajutăm în caz de fracturi, hemoragii nazale, să intervenim în cazuri de înec.

Adeseori, pionierii ne invită la exercițiile aplicative pentru apărare a patriei. La rîndul nostru îi poftim și noi.

Sîntem bucuroși că după puterile noastre ajutăm la păstrarea sănătății si frumuseții omului.

Victoriosul îngîndurat

(URMARE DIN PAG. 6)

puneri care, deși nu depășeau niciodată cinci pagini — Ada și Calafeteanu scriau de regulă douăzeci — dădeau, dacă nu cele mai colorate, în orice caz cele mai precise și neașteptate interpretări subiectului propus.

— S-auzim, zise Socrate. Cine vrea să înceapă raliul iernii? Calafeteanu? Bine. Veți citi pe rînd. Metoda e următoarea: pe măsură ce auziți pronunțate cuvintele găsite și de voi, le bifați. În felul ăsta, vom vedea cine rămîne la urmă cu cele mai multe lucruri originale.

Nu, Grama nu dorise această întrecere. Știa că are s-o cîștige, ceea ce se și întîmplă. Pînă în ultimele secunde, se menținu impresia că Ada Popovici va fi performera, dar cînd, ultimul, cuvîntă și el, deveni clar că e mai bun. Nu se învățaseră cu ideea că pe anul școlar în curs aveau de-a face cu alt Grama, oarecum diferit de cel pe care îl știau ei. Răsunară cîteva felicitări, dar se vedea bine că mulți socotesc evenimentul drept ceva întîmplător, ba chiar se uitau la Grama cu un fel de admirație indulgentă, adică a avut și el noroc, săracul. Le scăpa din vedere faptul că acest «noroc» se repeta săptămînal de un trimestru. Și de fapt nu alta era propria lui stare de spirit: nici el nu se învățase ca lumea cu culegerea izbînzilor muncii sale.

Socrate îndreptă un index imperial spre pachet:

— E premiul tău. Ia vezi ce pasăre o fi înăuntru...

Strîmbîndu-se de formă, ca să nu se vadă cît era de emoționat, Grama se duse la catedră și desfăcu panglica. Din ambalaj apăru o pereche de patine care-i tăie răsuflarea de frumoase și sclipitoare ce erau. Păcat că habar nu avea să patineze. Presimțise el că victoria n-avea să-l bucure pe de-a întregul. Cel mai rău îl necăji vocea muzicală a Adei, care parcă văzîndu-l atunci pentru întîia oară, îi șopti prietenoasă:

— Deseară vii la patinaj, nu?

Era o invitație în toată regula. Și iar făcu un lucru de care era convins că nu trebuia făcut: spuse da. «Nu! striga 'n el Grama cel de demult. Găsește un motiv și spune-i că ai de citit, că te duci la dans, orice!»

— Sigur că vin, întări Grama, și chiar zîmbi, așa cum știa el să zîmbească, adică deveni și mai posac.

Era pentru întîia oară cînd Ada se interesa în mod special de el. S-ar fi putut deduce că absența lui ar necăji-o. Așadar, nu se supărase că Grama reușise s-o întreacă, poate că era chiar convinsă că asta intra în firea lucrurilor.

Restul orelor trecu pentru Grama într-o reverie strălucitoare: se vedea alunecînd superb pe gheața proaspătă, sub lumina proiectoarelor instalate de militarii aceia cumsecade. De ce oare nu făcuse asta niciodată pînă acum? Firește, pînă la patinoarul artificial trebuia să meargă cu două tramvaie, și el avea destule treburi pe cap, începînd de la 5 dimineața dar, oricum, sînt lucruri pe lume pe care trebuie să le cunoști chiar cu prețul unor sacrificii.

...Seara, patinoarul strălucitor fu înconjurat de o mulțime respectuoasă. Pe gheață, o singură patinatoare — Ada, cu un ștergar alb pe care se afla foarfeca destinată tăierii panglicii inaugurale. Făcu un tur în jurul dreptunghiului de gheață, apoi alunecă spre locul unde se afla panglica, oferind cu grație directorului școlii foarfeca. Răsunară aplauze, panglica, fulger moale, căzu. Megafoanele începură să transmită un vals. Într-o plutire șerpuită, Ada se apropie de Grama, care aștepta nehotărît, cu patinele în zăpadă, și făcînd o reverență, îl invită. «Nu!» strigă Grama cel de demult, dar cine să-l asculte? Băiatul se smulse din siguranța zăpezii și intră, clătinîndu-se, pe gheață. Gleznele, genunchii, mijlocul însă nu-l ajutau. Visul nu se potrivea realității. În mod grosolan, ea îl trăgea spre pămînt. Bălăbănindu-se penibil, Grama, care pentru întîia oară își pusese patine, se agăță disperat de brațul Adei.

— Nu prea ești în formă, rîse ea, enervată. E ceva mai greu să patinezi decît să înșiri vorbe într-un dicționar de iarnă, nu? Să te înscrii la cursurile pentru începători!

Probabil că asta și urmărise, să-i arate că victoria lui n-o să-i folosească la nimic. Își desprinse brațul din strînsoarea lui Grama. Fu o minune că el reuși să ajungă întreg la margine, unde se fixă într-un nămete providențial. De Ada se apropia, patinînd cu multă eleganță, Calafeteanu. Incinta se umpluse de maeștri. Grama se uită la ceas; era vremea să se ducă la culcare, trebuia să se scoale devreme, abia îi ajungea timp pentru cîte avea de făcut și cîte îi mai treceau prin cap. Cînd să înveți să patinezi? Dar făcuse el lucruri și mai grele. Dacă Ada voia să-l vadă caraghios ca un pachiderm printre copiii de cinci ani de la cursurile de începători, treaba ei, el, unul, n-avea să dea înapoi. Într-o bună zi, însă, altul avea să fie aspectul patinoarului, așa cum altfel era acum aspectul clasei, cînd vorbea el.

3 Aventurile lui „Siam"

de RADU GAVRILESCU, Iași

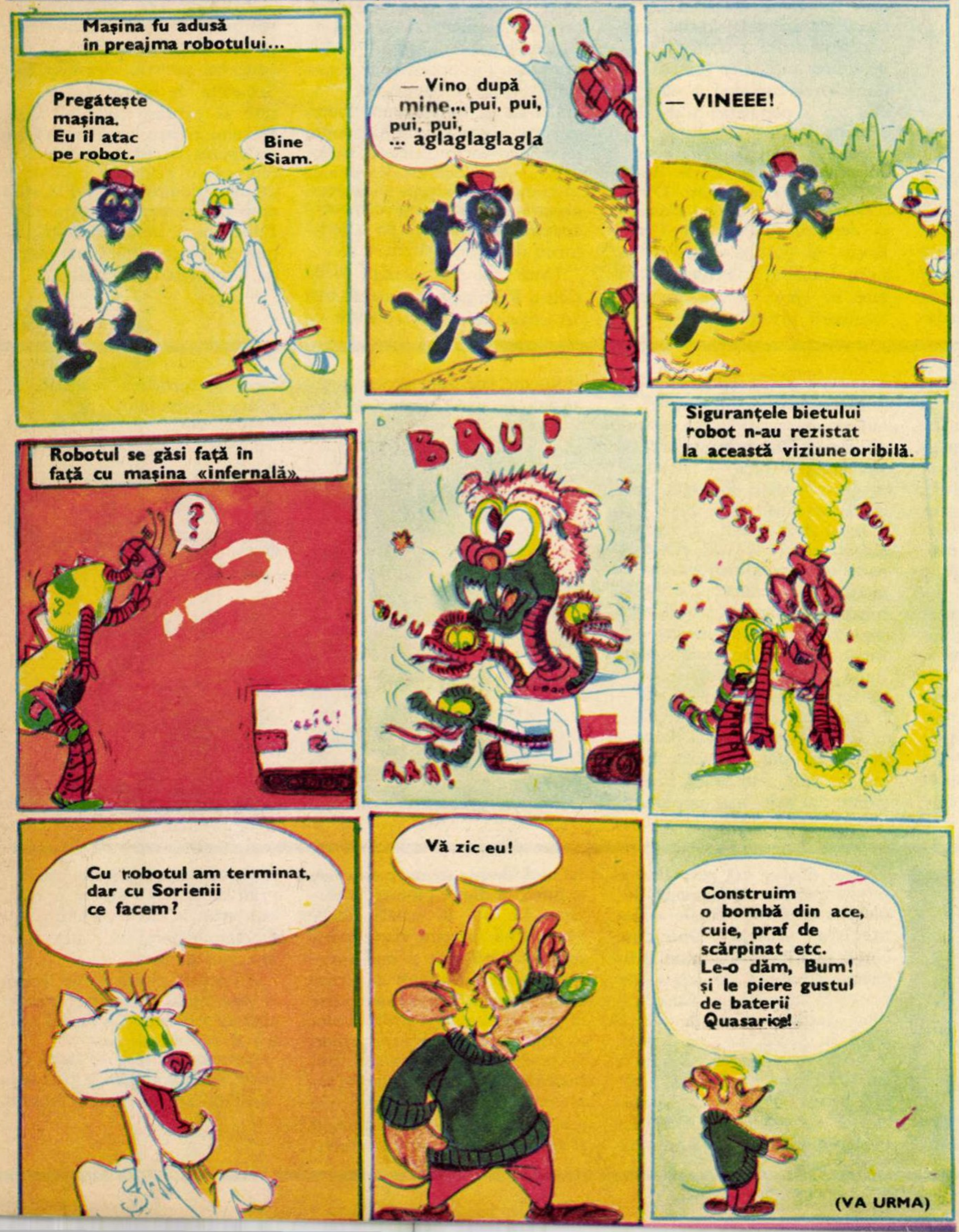

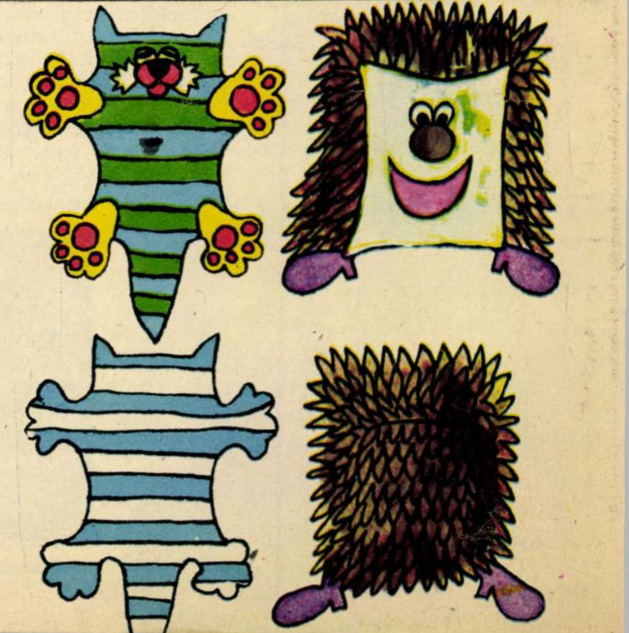

CORESPONDAȚI CU NOI PE TEME DE:

Literatură: **Doina Pușcașu,** satul Vlădeni Vale, comuna Frumușica, județul Botoșani; **Ovidiu Lazăr,** Roman, str. Tineretului, bl. 4, sc. A, ap. 2, județul Neamț.

Filatelie: **Felicia Flegel,** Hunedoara, str. Romanilor, nr. 40.

Tehnică: **Iordan Popovici,** satul Minieri, județul Tulcea.

Sport: **Florica I. Mihalache,** comuna Băleni, județul Dîmbovița.

Colecționează șervețele de masă: **Angela Crivăț** comuna Miroși, județul Argeș.

Pionierie, învățătură, sport și colecționează ilustrate **Emil Lica,** comuna Poiana Mare, județul Dolj.

Diferite: **Elena Orășanu,** satul Unguriu, județul Buzău; **Vasilica Gheba,** comuna Chilia Veche, str. Principală nr. 619, județul Tulcea; **Viorel Georgescu,** satul Doba, comuna Pleșoiu, județul Olt.

ELENA
ORĂȘANU

VASILICA
GHEBA

VIOREL
GEORGESCU

DOINA
PUȘCAȘU

OVIDIU
LAZĂR

FELICIA
FLEGEL

IORDAN
POPOVICI

FLORICA
I. MIHALACHE

ANGELA
CRIVĂȚ

EMIL
LICA

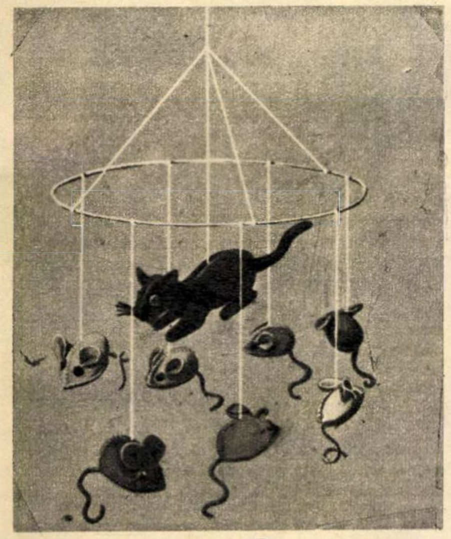

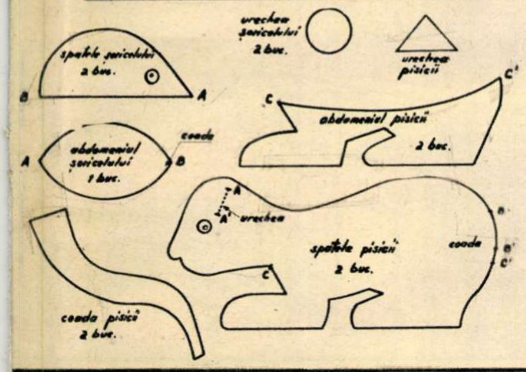

Șoriceii care dansează

Pentru frățiorii cei mici care abia au început să vorbească, pregătiți acest joc amuzant: alegeți bucăți din diftină diferit colorată, iar pentru pisicuță căutați fetru negru sau chiar o blăniță artificială.

Urmăriți tiparele și redesenați-le pe carton, mărindu-le în felul următor: așezați peste fiecare parte de tipar o hîrtie transparentă pe care ați desenat pătrate cu latura de 1/2 cm. Calculați astfel ca șoriceii să nu fie mai mari de 10 cm, iar pisicuța să nu întreacă 20 cm. Pentru fiecare șoricel, desenați deci de cîte două ori tiparul spatelui și o dată pe cel al abdomenului. Urechile au pe tipar forma unor mici cercuri cu diametrul de cel mult 2 1/2–3 cm.

Asamblați întîi părțile spatelui cu o cusătură festonată. În același mod coaseți apoi marginile cu partea ce presupune abdomenul șoricelului. Înainte de a închide complet cusătura umpleți șoriceii cu vată. Prelungiți ața firului de cusut și împletiți din ea șuvițe subțiri pentru codițe.

Coaseți-le apoi urechile, festonînd cerculețele de țesătură pentru a nu se destrăma și puneți șoriceilor ochi din mărgeluțe sclipitoare.

Tiparele pregătite pentru pisicuță se cos pe dos în punct în urma acului după care se întorc pe față. Cu grijă deosebită trebuie făcute cusăturile picioarelor și capului pisicii. Umpleți în același mod pisicuța cu vată, coaseți-i urechile prinzînd în același punct 2 colțuri ale triunghiului astfel încît acestea să para ca stau gata să asculte umbletul șoriceilor. Peste un cerculeț din mătase verde coaseți ochii pisicii din mărgeluțe tot verzi. Mustățile faceți-le din fire de nailon. Pe un cerc cu diametru de aproximativ 30 cm «legați» apoi șoriceii cu fire din nailon căutîndu-le cît mai exact punctul de echilibru. Pisicuța va fi suspendată în același mod, dar după cum vedeți în fotografie, ea va rămîne la cîtiva centimetri deasupra șoriceilor. Legați cercul cu jucării astfel pregătit de un suport central și învîrtiți-l ușor. Cursa pisicii după șoriceii care dansează a început!

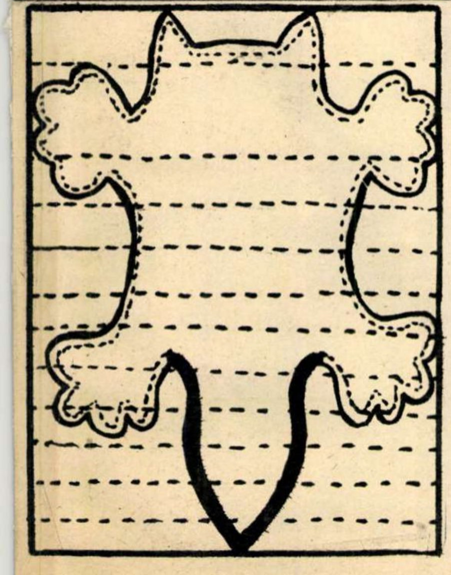

Olguța vă recomandă cîteva... perne mai puțin obișnuite

Din resturi colorate trase la mașină ca în desen se confecționează două dreptunghiuri de 75/55 cm sau 1,50/110 cm. Se așază tiparul pentru față și spate. Se însăilează pe dos. Se coase la mașină ca o față de pernă. Se umplu cu fulgi, melană sau lînă. Se coase de mînă. Lăbuțele, ochii și botul se aplică din fețru sau postav colorat.

*

MENȚIUNI LA „ARHIVA DE AUR“

Higyed Ștefan Levente, Lugoj; Andrei Marinc, București; Romeo Pascu, Vernești, Buzău; Iordănica Băluță, Vărsătura, Brăila; Bogdan Ionescu, București; Alida Lupean, Cîmpia Turzii Cluj; Ion Codreanu, Comuna Sudiți, Buzău; Vasile Zoicaș, Mireșul Mare, Maramureș; Nicolae G. Manta, Orașul Motru, Gorj; Ion Murat, Dorobanțu, Constanța; Nicolae T. Enache, Tămăuani, Galați; Valeriu Dinuț, Pepișor, Dolj; Virgil I. Ungureanu, Glod, Dolj; Vasile V. Lungă, Stancea, Ilfov; Octavian Matală, Drobeta Tr. Severin; Vasile T. Ursu, Liveni, Botoșani,

(Va urma)

DAN VASILE PE SCHIURI

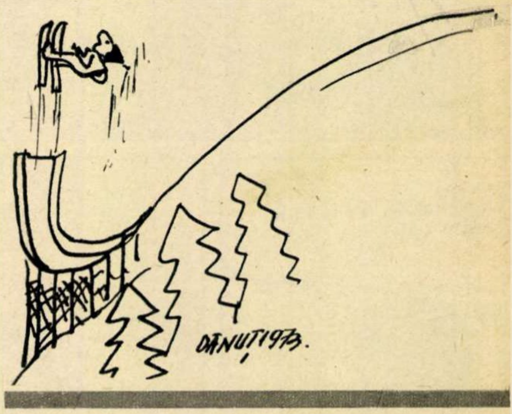

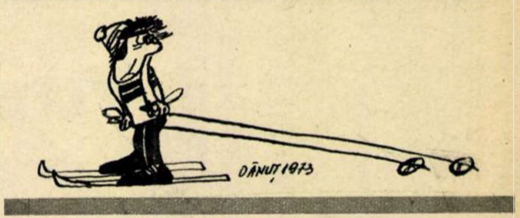

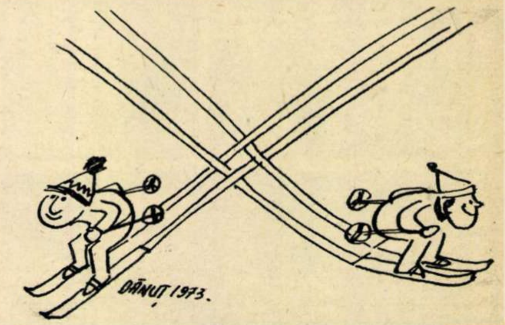

Cutezătorii 51

ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII NR 1 — BUCUREȘTI 33 — TELEFON 17 60 10.

Redactor-șef: MIHAI NEGULESCU
Redactor șef adjunct: OVIDIU ZOTTA
Secretar general de redacție: IOAN DONCA

Administrația: **Editura Scînteia. Tiparul C.P.C.S.**
ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ. CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE INTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA» SERVICIUL IMPORT-EXPORT PRESĂ BUCUREȘTI — CALEA GRIVIȚEI NR. 64–66 P.O.B. — 2001

Redactor artistic: POMPILIU DUMITRESCU
Secretar de redacție: LUCIA SICOMAS

URMĂRIREA

2

Scenariu: **TUDOR NEGOIȚĂ**
Desene: **ALBIN STĂNESCU**

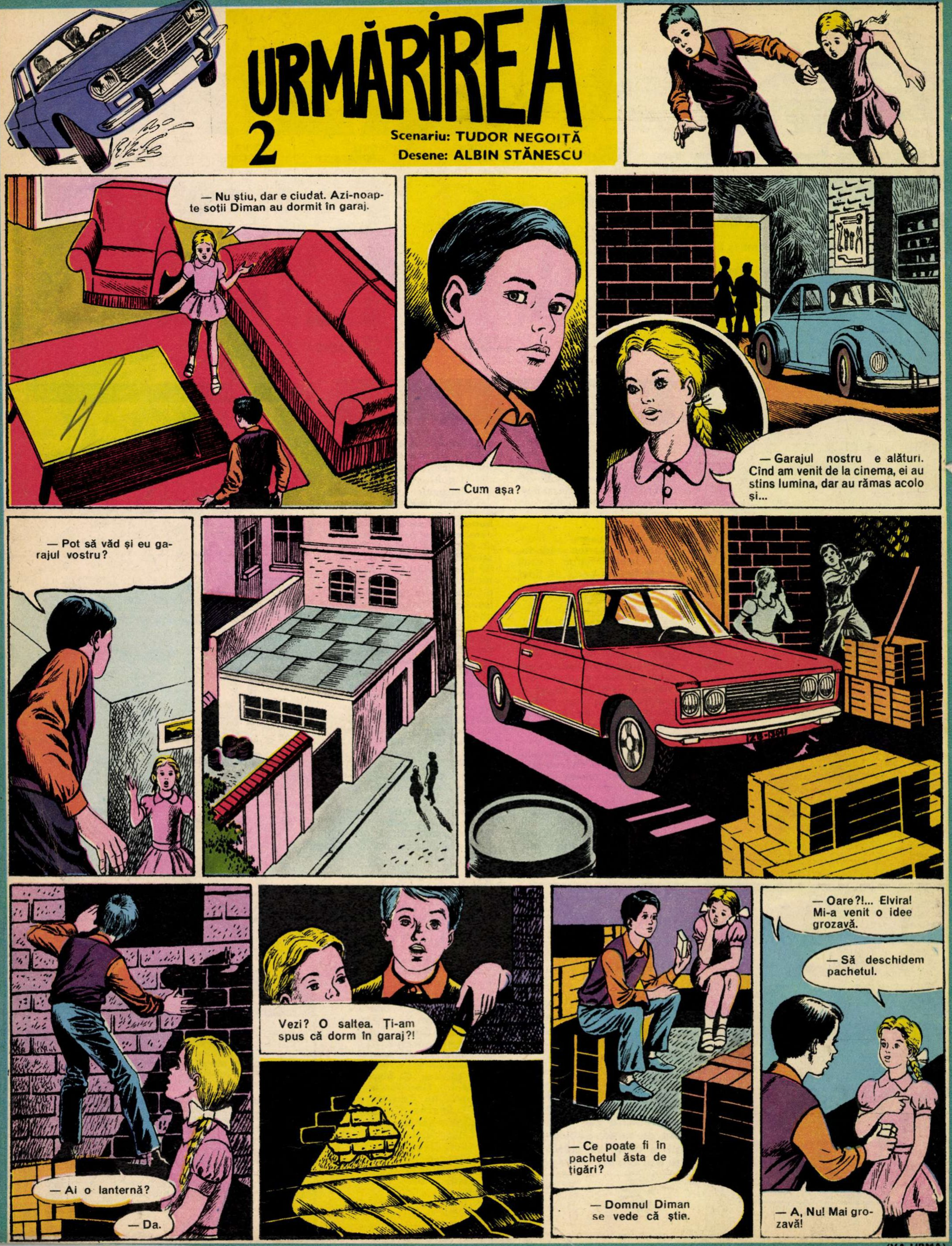
— Nu știu, dar e ciudat. Azi-noapte soții Diman au dormit în garaj.
— Cum așa?
— Garajul nostru e alături. Cînd am venit de la cinema, ei au stins lumina, dar au rămas acolo și...
— Pot să văd și eu garajul vostru?
— Ai o lanternă?
— Da.
Vezi? O saltea. Ți-am spus că dorm în garaj?!
— Ce poate fi în pachetul ăsta de țigări?
— Domnul Diman se vede că știe.
— Oare?!... Elvira! Mi-a venit o idee grozavă.
— Să deschidem pachetul.
— A, Nu! Mai grozavă!

(VA URMA)

Cutezătorii

52

JOI, 27 DECEMBRIE 1973,
ANUL VII (327)

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

16 pagini, 1 leu

INAUGURAREA NOULUI EDIFICIU AL TEATRULUI NAȚIONAL «I.L. CARAGIALE» DIN BUCUREȘTI

În aceste zile din preajma aniversării proclamării republicii, Capitala patriei — și împreună cu ea întreaga țară — a trăit un eveniment de deosebită semnificație în viața noastră culturală: inaugurarea noului edificiu al Teatrului Național «I.L. Caragiale» din București. Solemnitatea inaugurală a avut loc în prezenta tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, a altor conducători de partid și de stat. Au participat de asemenea personalități ale vieții artistice și culturale, muncitori din întreprinderile Capitalei, precum și arhitecții și constructorii care au conlucrat la realizarea însemnatului edificiu.

În seara inaugurală, pe platoul din fața impunătoarei clădiri, se aflau sute de cetățeni care și-au manifestat prin vii aclamații și ovații bucuria de a-l avea în mijlocul lor pe secretarul general al partidului, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu. Numeroși tineri au oferit buchete de flori tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu.

Înalții oaspeți au fost salutați, în numele colectivului Teatrului Național «I.L. Caragiale» de directorul teatrului, artistul poporului Radu Beligan.

Într-o atmosferă entuziastă, plină de însuflețire, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a urat colectivului Teatrului Național din București «noi și mari succese în nobilul efort de ridicare a artei românești pe trepte superioare».

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, alți conducători de partid și de stat, au semnat în Cartea de Onoare a noului edificu.

O bătaie de gong și cortina se ridică. Începe cel dintîi spectacol din prima stagiune a Teatrului Național, aflat în casă nouă. El reunește fragmente din piesa «Apus de soare» de Barbu Ștefănescu Delavrancea, emoționantă evocare a figurii marelui voievod Ștefan cel Mare, și premiera «Simfonia patetică» de Aurel Baranga, dramă care înfățișează momente din lupta comuniștilor pentru eliberarea patriei.

Timp de mai multe zile, la București s-au desfășurat lucrările sesiunii Comitetului Executiv al Federației Mondiale a Tineretului Democrat și reuniunea Prezidiului Comitetului Internațional al Mișcărilor de Copii și Adoleșcenți — C.I.M.E.A.

Inalta apreciere, rolul important pe care partidul și statul nostru le acordă activității tinerei generații puse în slujba cauzei nobile a păcii, libertății și progresului social, cooperării, înțelegerii și prieteniei între popoare și-au găsit o nouă și pregnantă expresie în întîlnirea pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a avut-o cu delegațiile tineretului de pretutindeni.

Cu acest prilej, reprezentanții F.M.T.D., ai organizațiilor de tineret și-au exprimat deosebita satisfacție de a se întîlni cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, i-au adresat calde mulțumiri pentru atenția pe care România socialistă, personal conducătorul ei, o acordă tineretului, rolului său în societatea contemporană.

În cadrul întîlnirii a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cuvîntarea șefului statului român a fost urmărită cu mult interes și satisfacție de toți cei prezenți, subliniată cu puternice și îndelungi aplauze.

CRONICA PIONIEREASCĂ

Cei mai tineri fii ai patriei și ai partidului se pregătesc pentru muncă și viață, pentru a fi demni continuatori ai comuniștilor.

Inițiative ca: întărirea prieteniei și frăției între pionierii și școlarii de la sat și oraș, grija pentru pregătirea școlarilor mici în vederea primirii lor în Organizația pionierilor, îngrijirea și înfrumusețarea școlilor, a parcurilor și grădinilor sînt doar cîteva exemple de acțiuni prin care ideile Forumului prind viață.

AMBASADORII PRIETENIEI...

...o deosebită inițiativă pionierească prinde viață în orașul Bacău. Sute și sute de școlari băcăoani, cu buchete de flori în brațe își întîmpină oaspeții din Iași, Piatra Neamț Brăila, Focșani, Buzău, București, Pitești, Tecuci, Cluj și din alte orașe ale țării.

Pionieri-ambasadori ai prieteniei aveam să întîlnim peste puțin timp în multe sate și orașe ale patriei...

Reuniunea anuală a Prezidiului C.I.M.E.A.

În zilele de 19 și 20 decembrie a.c., Bucureștiul a fost gazda celei de a XI-a reuniuni a prezidiului Comitetului Internațional al Miscărilor de Copii și Adolescenți — C.I.M.E.A. de pe lîngă F.M.T.D., la lucrările căreia au participat reprezentanți ai organizațiilor de copii din 9 țări ale Europei, Asiei, Africii și Americii Latine.

Pe agenda de lucru a reuniunii au figurat dezbateri pe marginea Raportului de activitate al C.I.M.E.A. pe anul 1973, discuții asupra planului de activitate pe anul viitor, pregătirea celei de a IV-a Adunări Generale a C.I.M.E.A ale cărei lucrări urmează să aibă loc în 1974, în R.P. Bulgaria, precum și discutarea unor noi cereri de afiliere la acest organism internațional.

La închiderea lucrărilor au luat cuvîntul René Vincent, președintele prezidiului C.I.M.E.A și Virgiliu Radulian, președintele C.N.O.P., adjunct al ministrului educației și învățămîntului.

În aceste zile, oaspeții au avut întîlniri cu pionieri membri ai comandamentelor din orașele București, Ploiești și Brașov, cu membri ai Clubului prieteniei internaționale din Capitală și au asistat la programe artistice date de formațiuni pionierești din Capitală și provincie.

'73

CEL DE AL II-LEA FORUM NAȚIONAL AL PIONIERILOR

Livada 1973! 500 de purtători ai cravatei roșii cu tricolor, români, maghiari, germani și de alte naționalități, reprezentanți ai celor două milioane de pionieri ai țării s-au întîlnit la cel de al II-lea Forum Național al Pionierilor, pentru a face un profund bilanț al activității pionierești, al modului de îndeplinire a Chemării primului Forum. «Vă promitem, mult iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu, arată pionierii în telegrama lor că, în cinstea celei de-a 30-a aniversări a eliberării patriei și a celei de a 25-a aniversări a Organizației, vom face totul ca pionieria să devină o adevărată școală de plămădire a înaltelor idealuri, a trăsăturilor morale ce trebuie să caracterizeze pe tînărul societății noastre (...), vrem ca fiecare tînăr să fie un patriot înflăcărat, să contribuie de pe acum cu forțele sale la întărirea patriei socialiste (...), ne angajăm solemn să ne intensificăm activitatea pentru ridicarea prestigiului Organizației pe cele mai înalte culmi, făcînd din titlul de pionier o cinste și o mîndrie pentru toți copiii țării.»

FIECARE PIONIER — UN POM, O FLOARE!

Pionierii vrînceni s-au constituit în șase șantiere de împăduriri, pe Valea Rîmnicului, a Rîmnei, a Vizăuțului, a Milcovului, a Putnei; 51 800 puieți de rășinoase au plantat pionierii din Trăisteni, Brașov; 22 500 de trandafiri au sădit școlarii din Orșova; 2 000 de plopi se înalță drepți, în comuna Leu, județul Olt și mii și mii de flori și pomi fructiferi vin și răspund ca fapte de hărnicie ale copiilor, fapte care dovedesc că «pentru pionieri, pentru toți școlarii nu poate exista dorință mai nobilă decît aceea ca fiecare, pe măsura forțelor sale, să participe la sporirea frumuseții și bogăției țării».

6 MEDALII DE ARGINT PENTRU MINITEHNICIENII ROMÂNI

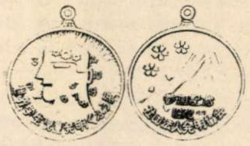

La «Tîrgul internațional de invenții ale elevilor» de la Tokio au fost expuse și lucrări ale minitehnicienilor români. Iată-i pe cîștigători: Radu Papazian, Călin Rădulescu, Dorel Ștefan Găină, Nicolae Bledea, Adrian Toader, Virgil Călărășanu.

«TINERETUL ȘI ENERGIA»

O preocupare actuală, o dezbatere largă la care alături de specialiști au cuvîntul și pionierii. Astfel, la Școala generală din orașul Sf. Gheorghe, Tulcea, copiii au participat la adunarea intitulată «Tineretul și energia» în cadrul căreia au hotărît să depisteze cazurile de risipă de energie și să intervină pentru înlăturarea lor.

La fel ca ei au procedat multe alte detașamente și unități de pionieri din țară, contribuind în modul acesta la înfăptuirea Hotărîrii C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea energeticii, a economisirii combustibililor și a energiei electrice.

CÎNTARE PATRIEI

Prezența pe micul ecran, de două ori pe lună, a concursului «*Cîntare patriei*» echivalează cu o adevărată stagiune a cîntecului patriotic. O discuție cu *maestrul emerit al artei, profesorul și compozitorul Dumitru Botez, președinte al juriului*, ne oferă cîteva date despre acest concurs ce se va desfășura pînă la jumătatea anului viitor și care va fi dedicat celei de a 30-a aniversări a eliberării patriei.

— În această etapă finală a concursului, ne spune domnia sa, participă 100 de formații corale și peste 10 000 de artiști amatori din toată țara.

— După cîte știm, acum, în etapa finală, se află prezente un mare număr de coruri pionierești. Ce părere aveți despre această noutate?

— Pentru mine este o mare plăcere să urmăresc frumusețea cîntecului rostit de copii. Puritatea, candoarea caracteristică unei formații corale de copii conferă cîntecului un farmec aparte, o notă de sinceritate încîntătoare. Prezența pionierilor în acest concurs va stimula, desigur, răspîndirea cîntecului în rîndul pionierilor,

— Există la noi o veche tradiție a muzicii corale. Știu că avem coruri de o vîrstă respectabilă...

— În țara noastră corurile, mai ales cele de la sate, au constituit nu numai forme de educație muzicală, dar și de manifestare a patriotismului.

Corul din Chizătău numără peste 100 de ani, iar cel de al Dăbuleni are vîrsta de 75 de ani. Bătrînul cor din Ardusat (Maramureș), vestit pentru interesantul său repertoriu specific, numără și el mai multe zeci de ani. Sfîrșitul veacului trecut și începutul veacului nostru au fost marcate de cîțiva maeștri devotați ai muzicii corale și întemeietori, ca atare, ai unor formații rămase în istoria cîntecului românesc: Ion Vidu, în Banat, Gheorghe Dima, în Transilvania, Dumitru Kiriac, în București și Gavril Musicescu la Iași.

— Ce credeți, există suficiente cîntece pentru copii? Pionierii cultivă de ajuns cîntecul?

— Copiilor le place cîntecul și în cor se cîntă, în general, frumos. Nu pot însă afirma că există suficiente cîntece însuflețitoare pentru pionieri, cîntece potrivite vîrstei. Cred că ar trebui ca talentații noștri compozitori să se dedice mai mult creației muzicale pentru cei foarte tineri.

— Organizația noastră împlinește un sfert de veac de existență. Știu că încă de la început ați militat pentru un cîntec pionieresc elevat. Vă mai preocupă creația muzicală pentru copii?

— M-a interesat cîntecul pentru pionieri încă de cînd s-au creat primele detașamente. Și mulți dintre dirijorii corurilor pentru copii mi-au fost elevi. Am făcut, de asemenea, parte din juriul multor concursuri de creație a cîntecelor adresate celor foarte tineri. Eu însumi am scris cîntece pentru pionieri și am satisfacția să le aud adeseori. Iar acum mă aflu printre acei care susțin concursul de creație muzicală dedicat jubileului organizației și voi depune multe diligențe pentru crearea Marșului Organizației pionierilor. Repet totuși că avem nevoie încă de multe cîntece, cîntece dedicate patriei și partidului, dedicate cravatei de pionier, cîntece pentru focul de tabără, marșuri sportive și mai ales avem nevoie de multe cîntece vesele: cîntece-glumă, cîntece-joc pline de ritm.

— Ce le doriți pionierilor la cea de a 25-a aniversare a Organizației?

— Să fie oameni de omenie, buni cetățeni ai patriei. Și, fiindcă sînt muzician, le doresc să iubească muzica precum și tot ce e frumos și bun.

OAMENII ŞI TIMPUL UNUI AN

Proprie firii noastre, confruntarea cu timpul capătă la sorocul sfîrşitului de an o acuitate deosebită chiar dacă în prezent omul nu mai e obsedat de acea tulburătoare întrebare pe care într-o celebră şi vizionară poemă şi-o punea un mare predecesor: Căci cine ştie oare, şi cine îmi va spune/ Ce-o să aducă ziua şi anul viitor. Avem, într-adevăr, toate motivele să vedem «cu mulţămire» anul cel tînăr de care ne mai despart numai cîteva zile, an care primeşte o bogată zestre de la cel pe care colectivităţi imense de oameni l-au încheiat cu săptămîni şi chiar cu luni mai devreme. Sporul acesta de avuţie materială şi înflorire spirituală preţuieşte cu atît mai mult cu cît 1973 a fost anul care trebuia să încline în mod hotărîtor cumpăna cincinalului în favoarea istoricelor noastre aspiraţii de a accelera înaintarea României pe calea făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate. «Constatăm cu satisfacţie — spunea secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, la ultima plenară a C.C. al P.C.R. — că sarcinile pe primii trei ani ai cincinalului, precum şi o bună parte din angajamentele asumate de oamenii muncii, au fost îndeplinite cu succes, iar în unele domenii, chiar depăşite. Sporul total de producţie industrială realizat în aceşti trei ani, faţă de prevederile cincinalului, se ridică la 30 miliarde lei».

Ce loc de seamă ocupă într-un asemenea bilanţ anul pe care îl încheiem, o demonstrează de la sine fie şi un singur element de comparaţie: Din cele 920 capacităţi de producţie date în funcţiune în cincinalul actual nu mai puţin de 420 au gravate adînc în temelia lor sigiliul lui 1973. Ştim prea bine totodată nu numai ce ne-a adus acest an, ci şi ceea ce o să ne aducă ziua şi anul viitor. Devenit lege prin votul forumului suprem al ţării, Marea Adunare Naţională, planul pe 1974 prevede dezvoltarea impetuoasă pe mai departe a ţării, în toate domeniile, cuvîntul său de ordine fiind maxima eficienţă economică, adică valorificarea cît mai chibzuită a tuturor resurselor materiale şi umane, pentru ca tot ceea ce facem să ducă grabnic la îmbunătăţirea vieţii de fiecare zi a oamenilor, la posibilitatea de a trăi mai mult după cerinţele civilizaţiei şi frumosului. Oricît de grandioase ar fi realizările, oricît de imense bogăţiile de care dispunem, înainte de toate aspiraţia noastră de a trăi mai bine se împlineste numai printr-o muncă neobosită, ale cărei roade trebuie astfel gospodărite încît în casa şi pe masa fiecăruia, belşugul să ni se înfăţişeze în toată măreţia lui. Faţa oraşelor şi satelor noastre să ni se arate pe zi ce trece tot mai luminoasă, casele de locuit nou construite învecinîndu-se firesc cu şcolile şi căminele intrate în stăpînirea celor mai tineri fii ai ţării, cu aşezămintele de cultură destinate îmbogăţirii vieţii spirituale a oamenilor muncii.

Privind cu mîndrie la ceea ce am realizat în acest răstimp, ne gîndim înainte de toate la milioanele de oameni, care cu preţul unor strădanii neistovite au făcut uzinele să producă maşinile şi bunurile de care avem nevoie, ogoarele să rodească şi miraculoasele laboratoare să facă tot mai impresionantă dovada puterii ştiinţei româneşti de a ţine pasul cu marile cuceriri ale umanităţii, Cei în puterea cărora stau aceste izbînzi sîntem noi înşine, în primele rînduri aflîndu-se, ca de fiecare dată, cei care dau metalului calitatea de a sluji muncii şi vieţii omului şi fac brazda reavănă să devină lan cu spicul greu

«Toate acestea — spunea tovarăşul Nicolae Ceauşescu la amintita plenară a C.C. al P.C.R. — demonstrează încă o dată justeţea politicii marxist-leniniste a partidului nostru, realismul prevederilor planului cincinal, marile posibilităţi şi resurse de care dispune economia noastră socialistă, uriaşa capacitate de creaţie a oamenilor muncii, forţa unită a naţiunii noastre socialiste, condusă de Partidul Comunist Român pe calea socialismului şi comunismului. Marile înfăptuiri dobîndite în aceşti trei ani sînt rodul eforturilor eroice ale clasei muncitoare, ţărănimii şi intelectualităţii, al muncii pline de abnegaţie şi devotament a întregului popor, care urmează neabătut politica partidului, îşi consacră toate forţele cauzei mărețe a făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul României».

Cu acea nemărginită dragoste şi inepuizabilă dăruire faţă de popor, pe care i le ştim dintotdeauna, conducătorul partidului şi al statului nostru, ales între aleşii ţării, nu uită să ne reamintească şi de această dată că izvorul acestor biruinţe sălăşluieşte în energiile creatoare ale oamenilor, în clarviziunea şi neistovirea cu care aceştia împlinesc marile comandamente ale timpului prezent. Un timp al oamenilor pentru că nu e «bietul om sub vremi», cum deplîngea odinioară bătrînul cronicar Miron Costin, ci vremile sub cîrma omului.

O coincidenţă fericită face ca aceşti ani a căror nouă numărătoare a început în acel August biruitor de la care se vor împlini trei decenii în 1974, să fie timpul împlinirii marilor destine ale oamenilor, să fie «spaţiul de creştere», cum ne place să-l numim, al unor noi generaţii de cetăţeni ai ţării. Ca unul dintre mulţii cronicari ai acestor ani de mereu mai bine gîndite prefaceri, de fiecare dată cînd le însemn dăinuirea peste veac zăresc chipurile demne ale noilor Meşteri Manole, gata oricînd să ridice zidiri tot mai frumoase. Unul dintre ei ar putea fi chiar un discipol modern al legendarului meşter, maistrul constructor Gheorghe Bucelea, care cu brigada lui a pus temelia şi a înălţat coloanele multora dintre construcţiile industriale din Iaşi, Piatra Neamţ, oraşul Gheorghe Gheorghiu-Dej sau din cine ştie ce aşezare unde hălăduieşte acum cu calfele şi zidarii săi. Altul ar putea fi tot un vechi prieten al meu, care şi în ultima sesiune a Marii Adunări Naţionale a urcat la înalta tribună pentru a face cunoscut gîndul tovarăşilor săi întru plămădirea oţelului. Este oţelarul. Erou al Muncii Socialiste, Ştefan Tripşa. Copilul său, acum de vîrsta cititorilor revistei «Cutezătorii», a crescut din cei mai fragezi ani cu bucuria că părintele său e unul din cei mai stimaţi oameni ai Hunedoarei pentru faptele

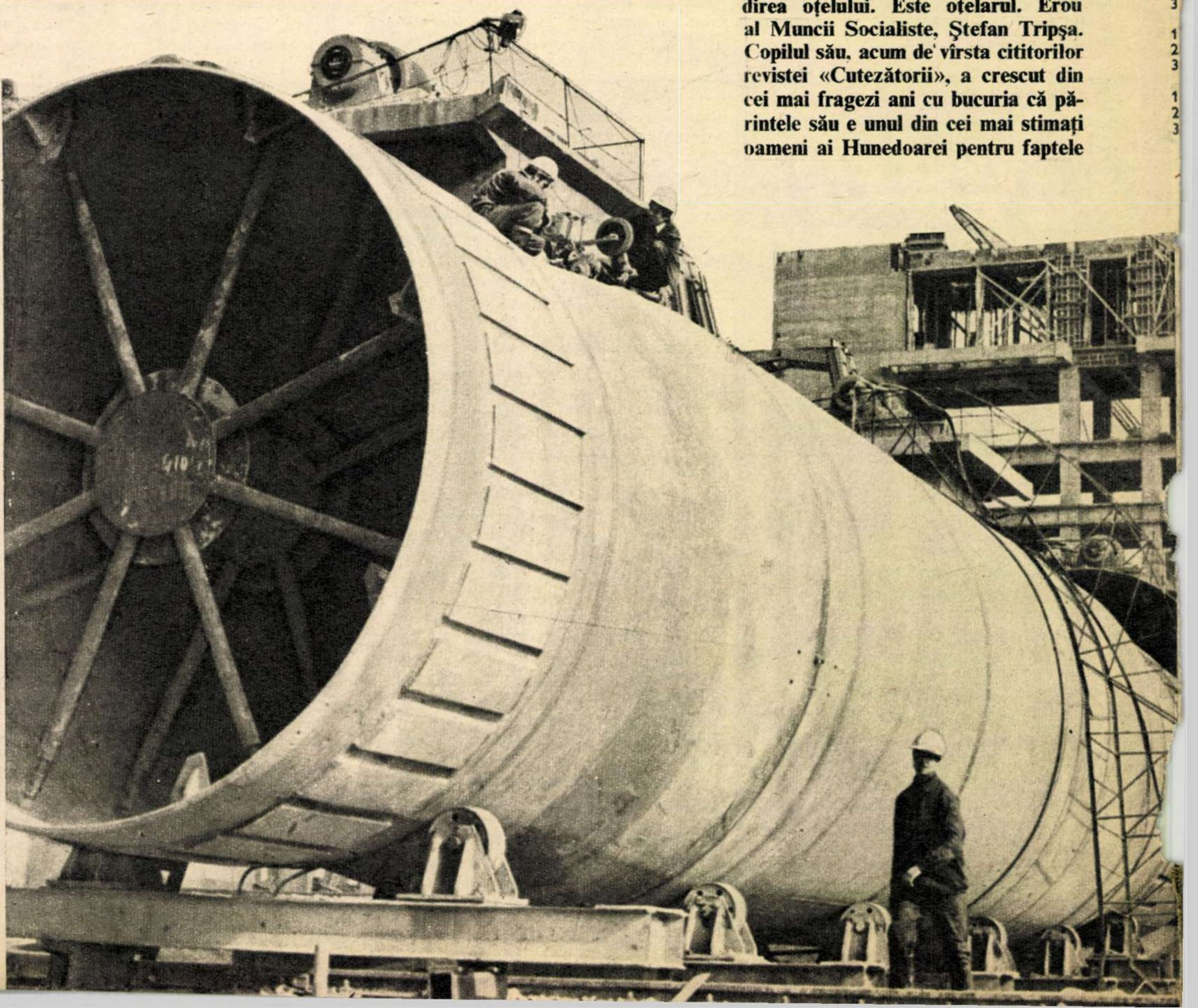

sale de muncă. Şi dacă tot am pomenit ca într-o colindă cîţiva prieteni de ce nu l-aş aminti pe unul dintre cei de care m-am legat nu de mult, reputatul gospodar al obştei din Gîrla Mare a Mehedinţilor, preşedintele cooperativei agricole de producţie care a obţinut peste 5 000 de kilograme grîu la hectar, Ilie Bărăitaru. Grîul cu pai ca trestia şi spic ca vrabia, după cum s-au ambiţionat consătenii lui Ilie Bărăitaru, va umple hambarele cu nu mai puţin de 5 500 de kilograme în anul care vine, pentru ca într-un timp nu prea îndepărtat să atingă graniţa celor 6 000 kilograme la hectar. Şi uite aşa, invocînd nume după nume, am putea aduce în prim-planul viziunii noastre despre oamenii acestui timp şi timpul generos al acestor oameni, o întreagă galerie de chipuri ale eroilor de fiecare zi. Dar, oricît de mare ne-ar fi iscusinţa noastră cronicărească, tot mai mult ne vom afla în acea fericită dificultate la care se referea cu atîta dreptate odată secretarul general al partidului nostru: «Priviţi, tovarăşi, harta ţării noastre, priviţi noile construcţii economice, noile edificii social-culturale. Dacă un sculptor s-ar apuca să dăltuiască în marmură chipul României de astăzi, greu ar putea cuprinde tot ce s-a înălţat în oraşele şi satele patriei noastre în aceşti ani. Ar trebui nespusă fineţe şi răbdare pentru o asemenea lucrare. Dacă un pictor ar încerca să înfăţişeze aceste realizări, ar ieşi, desigur, o frescă minunată, dar i-ar trebui multe nuanţe de culori şi multă imaginaţie. Aşa cum unui scriitor i-ar trebui o muncă îndelungată şi grea pentru a reda aceste realizări în paginile unui roman».

NICULAE STOIAN

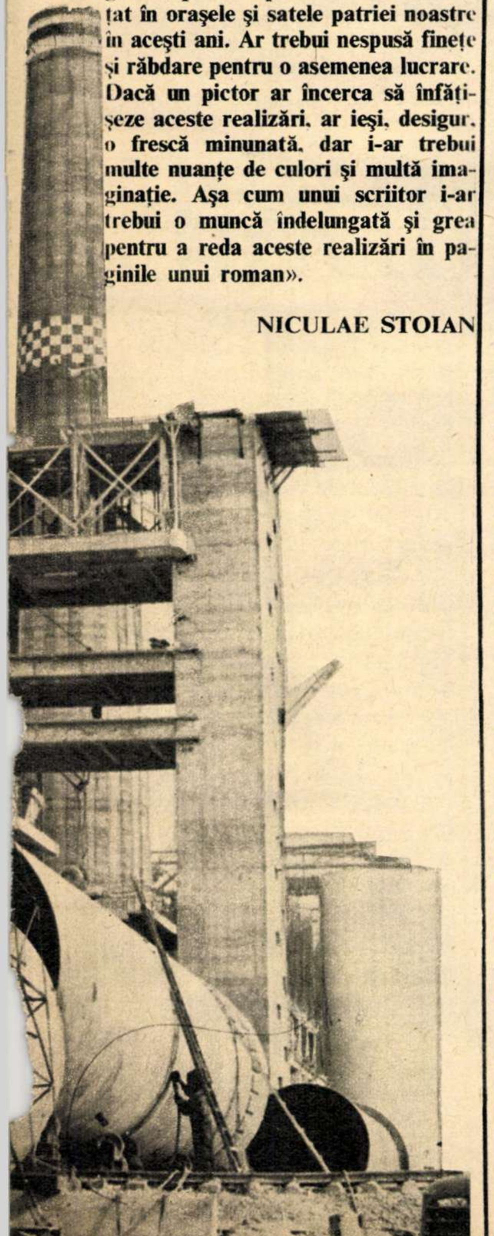

COPIII ȘI Republica

Ca purtători ai cravatelor roșii cu tricolor, ca viitori comuniști care ne identificăm în slujirea devotată a patriei, ne-am obișnuit ca, la ceasul marilor sărbători, simțirile noastre cele mai alese și hotărîrile noastre cele mai cutezătoare să ne adune și să ne deschidă mărturisirilor: am mai parcurs o etapă de străduințe și eforturi, încă o treaptă din urcușul neîntrerupt spre zările idealurilor comuniste, privim acum mult mai departe și privirea întîlnește pretutindeni același chip sărbătoresc al țării, cu aurul spicelor împletit în ghirlande, cu siluetele noilor hidrocentrale arcuind peste cerul speranțelor lumini vestitoare de noi biruinți. Iată, bunăoară, cronica faptelor cotidiene a consemnat la început de an 1973, *angajamentul* constructorilor de mașini de a asigura o producție cu 4,4 miliarde lei mai mare decît prevederile cincinalului pentru 1973, iar ultimele știri confirmă *îndeplinirea* integrală a acestui angajament.

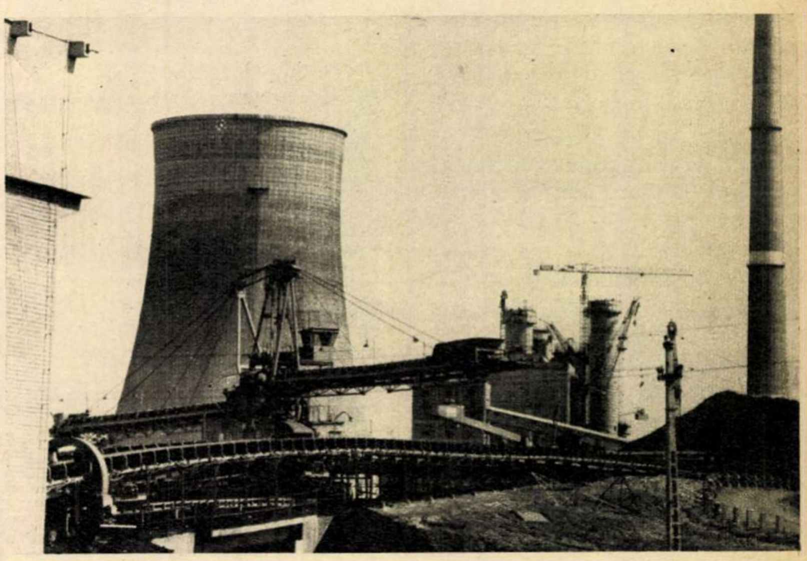

În primele zile ale anului erau *anunțate* o seamă de premiere industriale de prim rang pentru puterea economică românească; n-au trecut decît cîteva luni de la consemnarea acestor vești îmbucurătoare și rînd pe rînd ele au început *să prindă viață* cu mult înainte de termen: unități noi au intrat în funcțiune pe platforma chimică de la Craiova, la «Țesătoria» din Iași a început să producă noua instalație de prelucrare a țesăturilor din poliesteri, în timp ce pe platforma chimică de la Săvinești a intrat în probe tehnologice noua Fabrică de amoniac, iar la Hidrocentrala de la Porțile de Fier a fost produsă *peste plan* în primul semestru o energie electrică în cantitate de 150 milioane kWh.

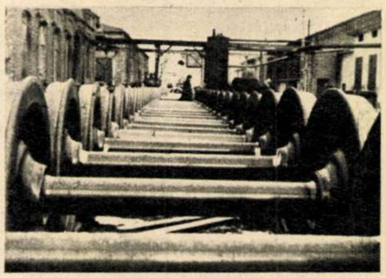

Abia s-au încheiat entuziastele chemări ale colectivelor de oameni ai muncii ca întrecerea socialistă din acest an hotărîtor să se desfășoare sub semnul eforturilor de «mai mult, mai bine, mai repede, mai eficient» și primele *roade* au început să se arate: fie că la Șantierele navale din Galați un nou cargou de 4 500 TDW a fost lansat la apă, fie că la Brașov a început producția de serie a autobasculantei «ROMAN» de 10 tone, fie că la Intreprinderea mecanică din Roman s-a încheiat după o perioadă record asimilarea strungului Carusel 1250. Dar asemenea fapte eroice se succed cu o intensitate tot mai mare și cu o elocvență tot mai sporită: la 6 mai, pe Platforma siderurgică de la Galați a fost pusă în funcțiune bateria nr. 1 a Uzinei cocso-chimice, la 6 și 12 iunie intră în folosință cîte un nou și modern spital județean în Satu Mare și Pitești, la 28 iunie începe să producă Uzina de alumină din Tulcea, la Slobozia intră la 12 octombrie în folosință o nouă Fabrică de amoniac, în ziua de 28 septembrie se consemnează la loc de frunte succesul remarcabil al constructorilor Hidrocentralei de pe Lotru: terminarea lucrărilor la barajul Vidra.

Cu numai cîteva zile înaintea lui 23 August oțelarii produseseră mai mult de 100 000 tone de metal peste prevederile planului; și iată, acum, o nouă premieră: din cetățile de foc ale țării au plecat peste plan o cantitate aproape dublă de oțel decît cea obținută pînă în august, iar primii în această întrecere incandescentă sînt siderurgiștii gălățeni.

Eforturi susținute și concentrate, străduințe neîntrerupte, gesturi eroice de muncă sînt consemnate cu aceeași dărnicie și pe ogoare. Pornită, ca-ntr-un timp de baladă, din cîmpiile Oltului, unde cooperatorii comunei Stoicănești, distinși pentru a patra oară cu Ordinul Muncii clasa I, s-au angajat, în chemarea către toți locuitorii satelor, să fie zi și noapte cei mai vrednici între cei vrednici, întrecerea lucrătorilor de pe ogoare pe anul 1973 s-a răspîndit apoi fulgerător, ca o veste de sărbătoare spre gurile Ialomiței și Argeșului, unde legendele se înfiripă și azi în puterea străduințelor cu adevărat legendare, a urcat pe meleagurile Sibiului și Aradului, a îmbrățișat pămînturile mănoase dintre Dunăre și Mare, s-a ridicat peste unduirile molcome ale Siretului și a cuprins întreaga țară ca într-o singură și înaltă bătaie de inimă.

Pionieria are cu timpul contemporan al marilor elanuri afinități de ideal. Ne considerăm nu doar ca partea cea mai tînără, dar și ca un detașament activ, un permanent generator de prospețime în universul întregii țări, angajarea noastră totală și definitivă la transpunerea în viață a mărețelor sarcini din anii viitorului fiindu-ne cea dintîi preocupare și cel mai important moment de biografie.

De aceea, la ceasul mărturisirilor sărbătorești, întreaga noastră ființă se regăsește în ființa cea mare a Republicii, gîndurile noastre de lumină și de mai bine se unesc cu cele ale poporului angajat în cea mai mare bătălie purtată vreodată pe aceste meleaguri și, cu această conștiință de apartenență unui timp legendar, aducem prinosul nostru de gînduri și fapte tinereții de legendă a României Socialiste și a părintelui nostru iubit, Partidul Comunist Român.

M. IORDĂNESCU

NEUITATUL 30 DECEMBRIE 1947

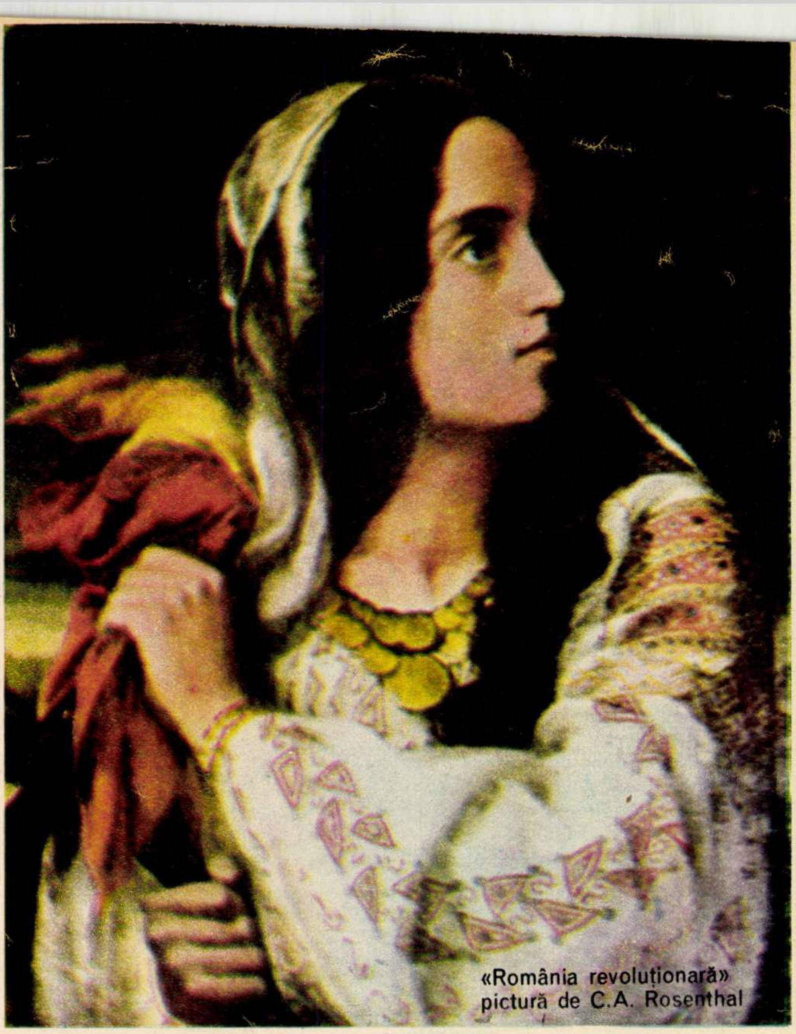
«România revoluționară» pictură de C.A. Rosenthal

Mi-a spus, nu de mult, un pionier: «Nu știu cum, dar parcă în fiecare zi aș vrea să ascult povestea Republicii noastre. Să-i ascult povestea și să-i fac un cîntec, un cîntec frumos, frumos cum altul pe lume nu-i»...

Vorba asta m-a îndemnat să iau condeiul și să mai scriu o dată și-n acest an povestea Republicii noastre. Povestea ei veche de douăzeci și șase de ani și mereu nouă, în fiecare an, în fiecare lună, în fiecare zi.

Pînă în anul 1947, statul român a fost regat. Regele era un om fără însușiri de conducător, un om lipsit de inteligență, de vrednicie. Regele Carol al II-lea, de exemplu, care a condus țara vreo zece ani — pînă în 1940 — a fost o adevărată pacoste pentru poporul român. Era risipitor, abuziv, fanfaron. Un om cu atîtea păcate greu putea să facă a străluci un tron și o țară ca România. El a fost unul din vinovații, cum scrie în cartea de istorie, de fascizare, lăsînd țara în mîinile legionarilor. Cu averile jefuite de pe spinarea poporului a fugit ca un laș în străinătate. Monarhia a acceptat ciuntirea hotarelor țării, contribuind la umilirea și jefuirea poporului român, ne-a tîrît într-un război pe care nu-l doream. După 23 August 1944, regele a căutat să se împotrivească oricăror schimbări, oricăror înnoiri bune în viața poporului și a țării. Voința poporului, condus de comuniști, era să alunge cu totul de la cîrma țării pe moșieri, pe industriași și pe bancheri; regele însă se împotrivea. Poporul voia să participe și el la conducerea țării, pentru că el muncește și el produce toate bunurile de care este nevoie; dar regele se opunea. Poporul visa și urmărea să înceapă o nouă viață, în care toți să aibă aceleași drepturi și datorii; dar regele ținea doar la bogații din jurul lui și la nimic alta. Poporul rîvnea să urce treapta unei noi orînduiri, orînduirea socialistă. Regele sta însă mereu de-a curmezișul. Ba, cînd a văzut că nu mai are alte căi de împotrivire, a trecut la sabotaj, la așa-zisa «grevă regală». Nu mai voia să iscălească legile, ca să poată intra în vigoare, adică să se poată aplica. Se ajunsese, vorba ceea, la un fel de «poporul da și vodă ba». Nu ținea seama de drepturile națiunii, de mîndria și soarta țării. Voia doar atît: să păstreze puterea. Să ocrotească mai departe pe moșieri, pe industriași, pe bancheri, pe bogătași. Dar poporul n-a mai vrut așa. Răbdase prea mult. La sfîrșitul lunii decembrie 1947, adică acum douăzeci și șase de ani, poporul, în frunte cu Partidul Comunist Român, i-a cerut regelui să abdice. Și regele, cînd a văzut hotărîrea poporului, n-a mai avut ce face. A trebuit să recunoască un mare adevăr: «că instituția monarhică nu mai corespunde actualelor condiții ale vieții noastre de stat, ea reprezentînd o piedică serioasă în calea dezvoltării României». Acest adevăr l-a înscris în actul de abdicare, rămas ca un document, iscălit de regele însuși, la plecarea lui din țară.

Mare, nespus de mare veselie a fost în acea seară de 30 Decembrie, cînd țara a aflat de proclamarea Republicii. Era veselia unei victorii cîștigate, fără vărsare de sînge, împotriva unui sistem de conducere învechit, ca și împotriva întregului regim care în ultimele decenii, făcuse mult rău poporului și țării românești.

Mi-aduc aminte că, în seara de Anul Nou, în seara celei dintîi zile a Republicii, într-un sat din județul Neamț, am auzit primul plugușor și primul colind republican: «Foaie verde bob negară,/ Ce mai veselie-n țară,/ Plîng ciocoii de s-omoară/ C-a plecat vodă din țară./ N-are cin' să-i mănuiască,/ Cine să-i mai ocrotească./ Au zburat pogoanele/ S-au dus milioanele!» Era un plugușor ironic, care tălmăcea chipul cum înțelegea poporul marele act al intrării în era republicană. Proclamarea Republicii a coincis nu numai cu ajunul Anului Nou care a transformat-o într-o sărbătoare națională și populară, ci și cu începutul unei ere noi, era socialistă.

Așa cum a spus-o de mai multe ori tovarășul Nicolae Ceaușescu, Republica a deschis larg căile tuturor înfăptuirilor care au urmat. Principalele mijloace de producție, băncile, transporturile au fost naționalizate, ca bunuri ale întregului popor. Țara a căpătat o nouă Constituție — cea mai democrată constituție din cîte am avut noi pînă atunci. Agricultura a fost socializată. Sub înțeleapta ocîrmuire a Partidului Comunist Român, poporul întreg a pornit uriașul marș pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, încununat de cele mai impresionante succese. A construit uzine și hidrocentrale, orașe și școli, sate de vacanță, tabere pentru pionieri și școlari. Într-un sfert de veac, fața țării s-a schimbat cu totul. S-a îmbogățit. A înflorit. S-a înfrumusețat. Nu de la sine, bineînțeles, ci prin munca și strădania neprecupețită a întregului popor. Pe tot ce-am înfăptuit noi de douăzeci și șase de ani, și pe frontispiciul marilor combinate de la Hunedoara sau de la Galați, și pe barajul de la Porțile de Fier ori de la Lotru, și pe construcțiile de pe țărmul mării sau pe creștetul cabanelor din munți unde vă petreceți vacanțele, ca și pe prima pagină a cărților pe care învățați este stema Republicii alături de emblema Partidului Comunist Român. În lumina lor am înfăptuit toate acestea. Le-am înfăptuit cu drag, cu bucurie, cu muncă avîntată, să ne fie și nouă și urmașilor mai bine, să putem trăi mai civilizat, mai demn, mai frumos. Da. Aceasta e povestea Republicii noastre.

Ce-aveți voi, iubiții mei, mai frumos, mai măreț de împlinit decît să vă pregătiți pentru a face ca România noastră să devină și mai înfloritoare și mai strălucită?

De altfel, acesta ar fi și cel mai frumos cîntec închinat ei, Republicii noastre dragi.

prof. univ. DUMITRU ALMAȘ

Atelierul fanteziei

Paginile de literatură ale revistei Cutezătorii îşi adaugă începînd cu acest număr o nouă rubrică: Atelierul fanteziei. În acest atelier îşi vor da întîlnire talentul, imaginaţia, sensibilitatea, fantezia. O dată pe lună vom discuta, aşadar, poeziile, prozele, reportajele trimise de cei mai tineri condeieri, cititori ai revistei. Cînd spunem tineri condeieri nu ne gîndim bineînţeles, la acei copii care îşi încearcă întîia oară peniţa, care au pus pe hîrtie prima poezie sau prima proză şi vor să-şi vadă grabnic numele în revistă. Atenţia noastră se va îndrepta în primul rînd spre talentele adevărate, adică spre munca de creaţie a acelor copii care încep să simtă imperios nevoia de a se exprima în scris, care şi-au citit primele încercări în cercurile literare din şcoală sau de la casa pionierilor, care au înţeles că scrisul nu e doar o joacă.

Cele mai bune poezii, schiţe sau reportaje vor fi publicate spre a fi luate în discuţie de către toţi cititorii, prieteni ai «atelierului fanteziei». Comentariile sau observaţiile critice judicioase, competente, pătrunzătoare, curajoase şi sincere, vor fi publicate ulterior. În felul acesta înţelegem să-i stimulăm şi să-i încurajăm şi pe viitorii critici.

Dar «Atelierul fanteziei» îşi propune să invite la întîlnirile de lucru şi scriitori de prestigiu ai literaturii noastre. Prozatori, poeţi, critici care vor da girul lor celor mai valoroase creaţii, îi vor îndruma şi încuraja cu sfaturi preţioase pe cei mai talentaţi copii.

COSTACHE ANTON

Patrie

Peste munţii tăi străluceşte
soarele în zorii dimineţii.
În undele apelor tale, se oglindesc
sonde de petrol îndrăzneţe.
Pe ogoarele tale, se ridică înalte
spice de aur, tezaurul ţării.
Toate ţi se-nchină, te cîntă,
iar eu fericită
sărut pămîntul ţării mele!...

GRAŢIELA UNGUREANU
cl. a IV-a A,
Şcoala generală nr. 19, Timişoara

De-aş avea

De-aş avea o sută de cocori,
I-aş dărui zărilor, depărtărilor...
De-aş avea o sută de flori,
Le-aş dărui luncilor, cîmpiilor...
De-aş avea o sută de peştişori aurii,
I-aş dărui fluviilor, mărilor...
De-aş avea bani vechi făcuţi de-un
meşter faur,
I-aş dărui Soarelui...
De-aş avea o sută de inimi
Ţi le-aş dărui ţie, ţara mea.

RODICA-DOINIŢA ŢIGĂNUŞ
cl. a VIII-a A, Şcoala generală nr. 14,
Brăila

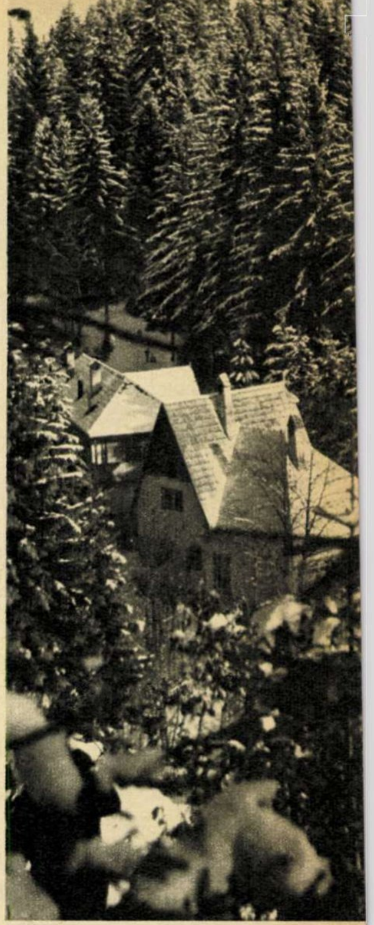

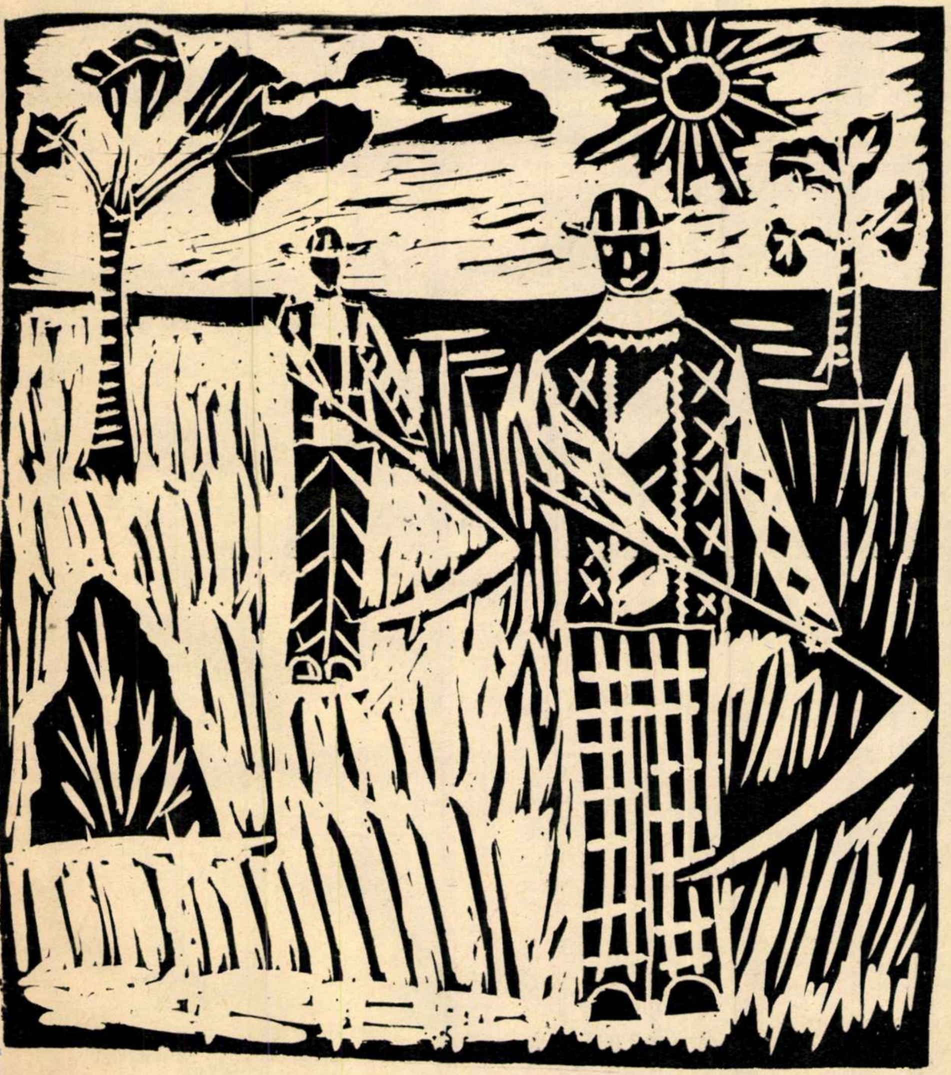

«COSAŞII»
LINOGRAVURĂ, DE SOFIA FECSER, CASA PIONIERILOR CAREI.

Ţara mea

Tu, ţara mea, cu braţele deschise
Spre cer albastru, sub cununi de munţi,
Leagăn măreţ de minunate vise
Şi limpezi ape în care liber cînţi, —

Poiană îmbătată de nouă primăvară,
Înconjurată de stejari bătrîni,
În care florile în veac vor să răsară
Sub nume de victorioşi străbuni.

Aş vrea să zbor, să freamăt şi să cînt,
Să plîng de marea-mi fericire.
Şi nestemate lacrime căzînd
Pe-al ţării piept să se-mpletească în iubire.

Şi peste cîmpuri, soare alergînd
Să-i fac coroană din spice şi inima mea.
Şi-apoi în plete să i-o prind cîntînd,
Să fie printre stele, cea mai frumoasă stea!

DANIELA DUMITRU
cl. a VI-a B, Liceul «N. Bălcescu», Balş

Cresc

Îmi înalţ braţele spre cer
şi parcă simt mai aproape
suflarea norilor.
Îmi afund picioarele
în iarba cîmpiei
şi parcă se scurge în mine
seva viitorului.
Privesc noile fabrici
răsărite ca din pămînt.
Şi eu ştiu că prin ele,
tu îţi sporeşti bogăţia
şi frumuseţea
şi creşti...
Iar eu, mlădiţă din stejarul
poporului tău,
cresc odată cu tine,
iubită ţară!

MARINELA FLORESCU
cl. a VIII-a B,
Şcoala generală nr. 4 Băileşti,
jud. Dolj

PLUGUŞORUL Cutezătorilor

La cumpăna-ntre ani, firească,
Se cere iute să pornească
Sărbătoresc, cutezător,
Tradiționalul pluguşor!
Din dacică şi mîndră spiță,
Din veche latinească viță,
De la voievozi Basarabeşti,
De la Muşatinii domneşti,
De la străbuni şi mai dincoace
A tot urat şi-o va mai face!

Pornesc flăcăi şi mărunței,
Cu bici, buhai şi clopoței,
Şi în această lungă listă
Azi se înscrie şi-o revistă!
«Cutezătorii» deci vă roagă
Să le deschideți poarta largă
Şi cu cuvintele din veac
Să vă ureze după plac!
Aho, aho, copii şi frați,
Şi cititori ce vă aflați,
Întîi dorim să fiți frumoşi
Şi foarte-foarte sănătoşi,
S-aveți şi minte, şi putere,
Aşa cum patria vă cere,
Şi nu încape îndoială
Că vom vorbi acum de şcoală;
Acolo, după legea firii,
Irup izvoarele gîndirii!
Nu vă urăm doar nota zece,
Ci şi puterea de-a vă-ntrece
Printr-un splendid efort mereu
Propria forță, propriul eu!
Din şirul lung de «oarecare».
Să se remarce fiecare,
Oştean cu faimă personală
Dintr-o armată genială!
Pentru profesori şi părinți,
Şi comandanți, şi diriginți,
Care veghează — neslăbit
La drumul vostru însorit —
Urări de lungă sănătate
Şi mulțumiri întemeiate!

În anul marii-aniversări
Să dovedim întregii țări,
Sub tricolorul îndrăgit,
Sub steagul marelui partid,
Că sîntem şi vom şti să fim
Aşa cum zilnic năzuim;
Neodihniți după victorii
Savanți cu mîini ca muncitorii,
Ştiind să facem calea dreaptă
De la gîndire pîn' la faptă,
Astfel încît să se cunoască
Decizia pionierească!

Olguța

Stimați băieți, stimate fete
Am milioane de buchete
Cu gînduri bune pentru voi
Şi foarte multe... rubrici noi!
Dar vreau întîi în mod deschis
Să discutăm ceva precis:
De politețe -o spun cinstit.
Nu ştiu pe nimeni plictisit
Dar ia-o-n schimb de unde nu-i,
Atunci cînd i se cere lui!
În cazul ăsta, cătinel,
Scutur şi eu un clopoțel
Spunînd — deşi-i vacanță-n temă! —
O foarte simplă teoremă
Fără de care-i dovedit,
În urma tuturor rămîi:
Buna cuviință, negreşit,
Începe la persoana-ntîi!
Aho, aho —
Ne-am înțeles?

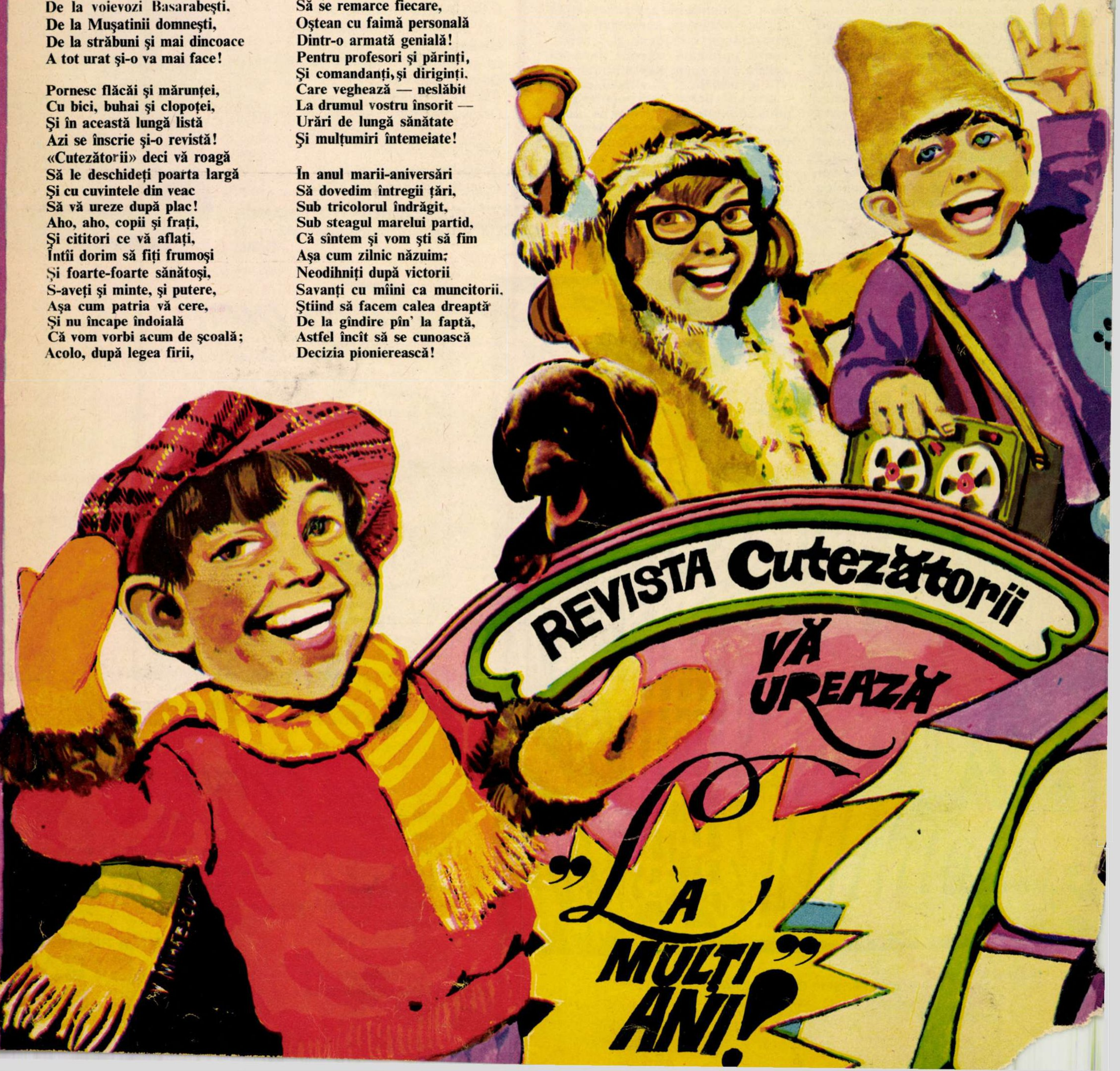

Colegul Minitehnicus

Am venit într-o rachetă
Cu... tălpice şi cochetă
Să vă spun prin difuzor
Gîndul meu cutezător:
Toţi savanţii de pe lume,
Şi mai mici, şi mai cu nume
Să cunoască negreşit
Că-n curînd i-aţi depăşit!
Pînă-n anul două mii,
Cînd părinţi şi voi veţi fi,
Marea enciclopedie
Numele să vi-l înscrie
Printre descoperitori,
Învăţaţi, inventatori
Care-n scurt au rezolvat
Tot ce oamenii-au visat!
Aho, aho —
Şi altfel nu!

Miu al Florilor

Din lăuta mea haiducă
Vreau să cînt de drumeţie!
Anul Nou să vă aducă
Iarba cea de vrednicie!
În vacanţă să nu-mi staţi
Prin odaie tupilaţi,
Ci să v-aţineţi aproape
De păduri, de munţi, de ape!
Acoló, în «Expediţii»
Sînt fireştile condiţii
Pentru cine vrea să-mi fie
Seamăn întru voinicie!
Aho, aho,
Aşa să fie!

Blitz

Aşa mic cum mă zăriţi,
Sînt profesor şi sînt... Blitz!

Vă urez priviri atente,
Decupaje excelente,
La expuneri numai soare
Şi-n laborator, răbdare
Subiecte sînt puhoi:
Ia uitaţi-vă la voi!

Prof. Parbriz

Mi-am pornit şi eu motorul
Demarînd cu pluguşorul,
Dar urarea-mi personală
E mai mult... pietonală:
Să trăiţi, să-mbătrîniţi
Şi... la «stop» să staţi cuminţi!
Zoru-i bun şi-ajungi departe
Doar cînd te grăbeşti la carte!

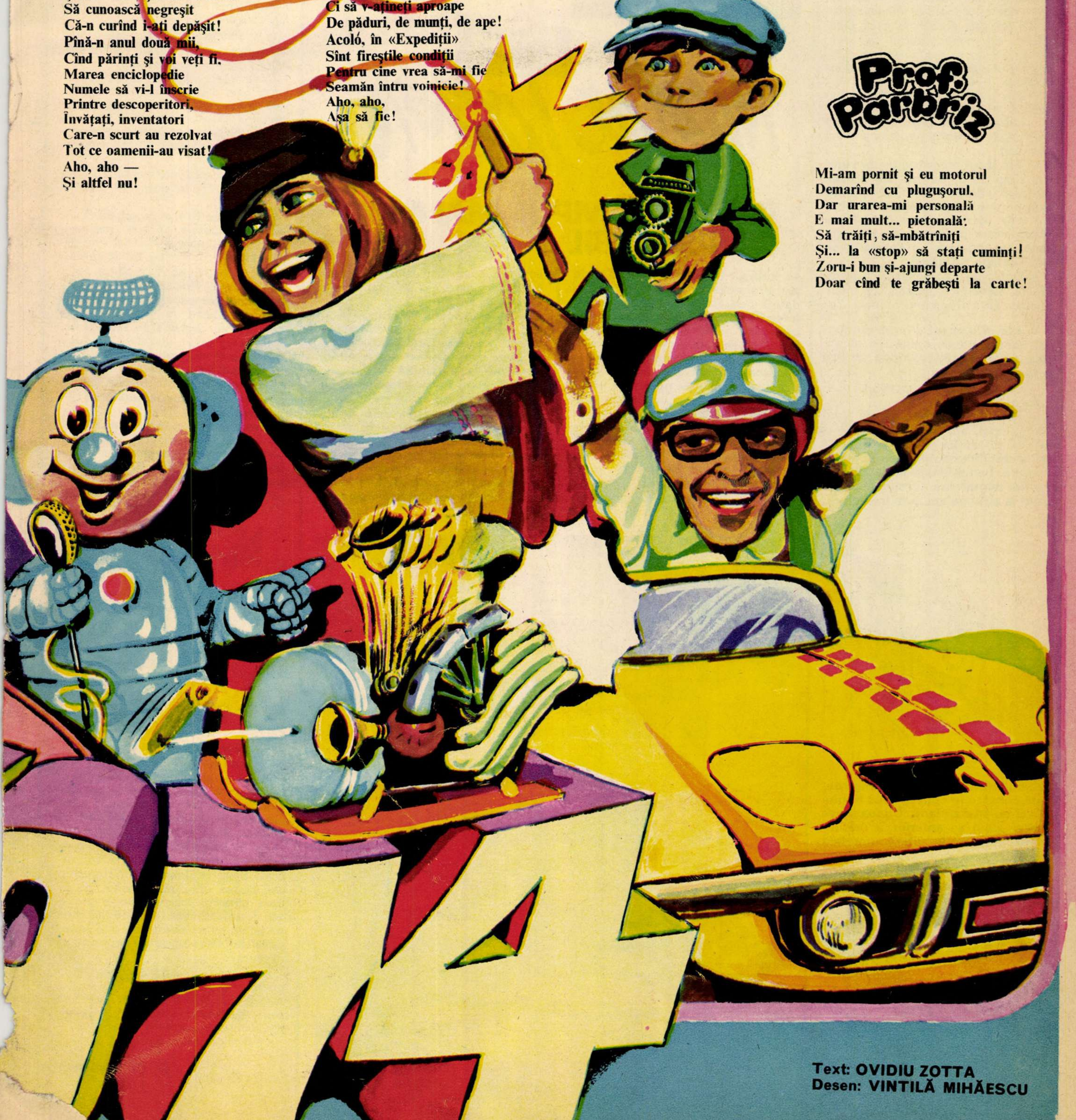

Text: OVIDIU ZOTTA
Desen: VINTILĂ MIHĂESCU

Nicolae Topor

DESPRE: TIMPUL MAI MULT CA PROBABIL

Am auzit de atîtea ori spunîndu-se în legătură cu o zi rece sau una foarte caldă: «A prevăzut-o Topor» sau «N-a nimerit-o Topor» încît eram foarte curioasă să-l cunosc pe «vrăjitorul» în stare să spună, uneori fără greș, timpul probabil de mîine. L-am găsit în micul său apartament tixit de cărți si de fișe documentare, într-o ambianță de cărturar. E un om tăcut, cu vorba cumpătată. Are o statură înaltă, de om voinic, o frunte netedă, cu părul albit la tîmple. Cînd află că am venit din partea «Cutezătorilor» figura i se destinde într-un zîmbet bun și este gata să stăm de vorbă. Bineînțeles, am multe întrebări să-i pun, dar mă gîndesc la spațiul restrîns al revistei. Ezit o clipă. În cele din urmă mă hotărăsc.

— Știu că sînteți primul dintre specialiștii de la noi care, acum mulți ani au cutezat să facă prognoză pe timp îndelungat. Povestiți-ne despre acest pionierat.

— Am făcut prognoză asupra vremii timp de 37 de ani. De obicei, dădeam «timpul probabil» pentru ziua următoare sau cel mult pentru trei zile. În iarna anului 1947 am făcut prima prognoză pe timp îndelungat, nu fără a-i contraria pe unii colegi rutinieri.

— După cîte îmi amintesc, prognoza făcută atunci a cunoscut un mare succes. Ea s-a numit «Prognoza Topor».

— Am prognozat o iarnă domoală, neobișnuit de caldă, ca să zic așa, o iarnă primăvăratică. Și așa a fost.

— Pe ce v-ați bizuit prevederea «primăverii în ianuarie»?

— Prima mea prognoză pe timp îndelungat, am făcut-o pe baza unor studii amănunțite. Am pornit de la stabilirea tipului de circulație aeriană. Fenomenele meteorologice sînt migratoare. Circulă de la un ținut la altul pe anumite traiectorii.

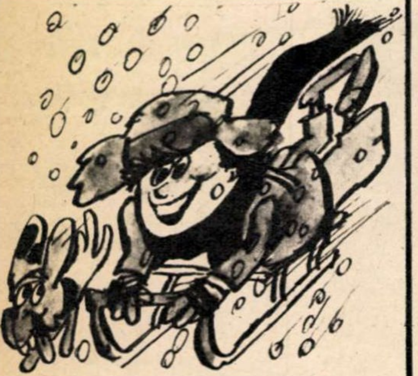

Dificultățile prognozei de lungă durată constau în cunoașterea tipului de circulație aeriană. Cunoașterea vremii unui an anterior, a modificărilor pe care le suferă suprafața oceanului și îndeosebi a mărilor polare în timpul unei ierni ne ajută să stabilim tipul de circulație și de aici prognoza pe anul următor. Cu datele studiate în anul 1946 pe jumătatea de nord a globului am stabilit prognoza pe 1947. M-am bazat pe faptul că regiunile polare care sînt de fapt un fel de uzine aeriene producătoare a maselor de aer rece vor fi traversate de puternice vîrtejuri de aer cu presiune foarte scăzută în interior. Acestea urmau să atragă din regiunile subtropicale mase de aer cald, care în drumul lor spre pol aveau să traverseze țara noastră. Evident că puteau interveni factori neprevăzuti.

— Se spune, paradoxal, că prognoza pe timp îndelungat este mai ușoară, mai sigură decît cea pe timp imediat. Care este adevărul?

— E greu de spus care dintre prognoze este mai sigură: pe timp îndelungat sau cea imediată. Astăzi, cu toate că avem metode și tehnici moderne la îndemînă — baloane, sateliți, stații internaționale de comunicare a datelor —, cu toate că circulația informației este rapidă și ușoară, neprevăzutul îți poate oricînd juca un renghi. De aici rezerva meteorologilor care folosesc expresia «timpul probabil».

— Povestiți-ne ceva despre iernile din trecut pe teritoriul țării noastre.

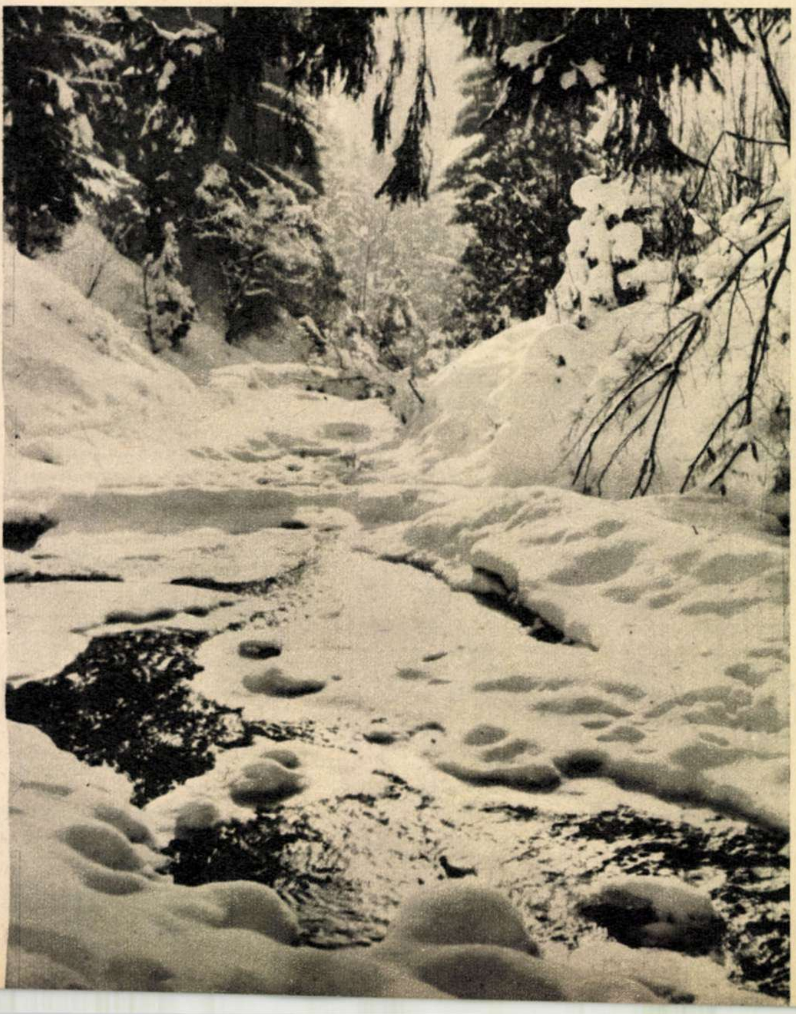

Ca să ne poată răspunde la această întrebare, prestigiosul nostru interlocutor deschide nenumărate cataloage unde se află extrase, pe ani, citate din lucrările unor istorici romani, din străvechi cronici și însemnări. Iată cîteva spicuiri oferite cutezătorilor de meteorologul Nicolae Topor.

«Anul 401. Iarnă cumplită. Dunărea și Marea Neagră cumplet înghețate. Stratul de gheață gros a îngăduit oamenilor să circule aproape 20 de zile călări, de la Histria la Bosfor.

1525. Iarnă cumplită, lungă, cu vifornițe înspăimîntătoare.

În schimb, anul 1539 cunoaște o iarnă atît de blîndă încît fetele din Transilvania culeg viorele în ianuarie.

Cea mai rece lună, februarie, a cunoscut-o anul 1929. Temperatura era de —38° în București, încît scoarța arborilor bătrîni a crăpat (fenomen extrem de rar). Vasele sanguine ale picioarelor ușor îmbrăcate se spărgeau din pricina gerului...»

— După acest scurt intermezzo, spuneți-ne, vă rog, ce vreme se prevede pentru 1974.

— Iarna va fi mai lungă decît de obicei, zăpezile se vor prelungi tîrziu. Principalele ninsori vor cădea între 6—7, 18—24, 27—28 ianuarie. Februarie va fi o lună relativ călduță. Totuși, între 9 și 20 februarie, temperaturile vor fi scăzute din cauza unor valuri de ger care se vor întinde în toată țara. Primăvara se va instala abia după 25 martie și va fi scurtă și nestatornică. Încălziri brusce a timpului vor alterna cu răciri bruște. Chiar luna aprilie va cunoaște cîteva răciri neașteptate. La 3—4, 21—26, vremea va fi rece. În zona de munte va ninge și va viscoli. Luna mai va cunoaște, de asemenea, unele temperaturi scăzute. Perioada cea mai călduroasă a lunii va fi cuprinsă între 7 și 22 mai. Vara anului 1974

va fi mai puțin ploioasă ca de obicei. Va predomina vremea frumoasă. Iulie și august vor fi caniculare. Căldura se va prelungi și în luna septembrie, care va cunoaște temperaturi neobișnuit de ridicate: 20 și chiar 30°. Toamna va începe tîrziu și nu se va întinde decît pe parcursul lunilor octombrie și noiembrie. Spre mijlocul lui octombrie vor cădea ploi abundente, iar în spre sfîrșitul lui noiembrie ploile vor fi amestecate cu lapoviță. Iarna își va face debutul chiar la începutul lui decembrie cu lapovițe și ninsori.

Am plecat mulțumindu-i cunoscutului meteorolog. Afară era frig, oamenii treceau grăbiți. Eu mă gîndeam la căldura verii, la albastrul mării calm și tandru, așa cum l-a prognozat N. Topor.

Ce bine că vara va fi lungă!

B. CARAGIALE

1974

ORAR

Cutezătorii

Și în fiecare săptămînă UN PRIETEN NEDESPĂRȚIT REVISTA **Cutezătorii**

LUNI *	Engl.	Rus			
MARȚI *					
MIERCURI *					
JOI *					
VINERI *					
SÎMBĂTĂ *					

ORAR

Cutezătorii

misterul *din insula* ALBĂ

ROMAN FOILETON DE

Vasile BĂRAN

CAPITOLUL XV

Albul cuprinsese totul. Urcam acum prin alb, ne afundam prin alb, ne afundam prin alb și Eduard a trebuit să micșoreze mult viteza, să pipăie aproape cu roatele fiecare metru de drum, fiindcă aveam impresia că serpentinele erau foarte înguste, iar spre dreapta se deschidea o imensă prăpastie albă, un fel de albie fantastică pe care părea să curgă un rîu alb. Totul era alb: și ceața care se ridica din hăurile albe, și închipuirile de păduri agățate pe coaste și stîncile ieșite aproape vertical, ca niște podele din gratii albe astfel încît din pricina albului nu se vedea nici rîul, nici pădurile, nici stîncile. Ele se distingeau numai foarte rar, în bătaia razelor de soare care, pentru întîia oară în drumul lor, nu găseau puterea să coloreze nimic pe locurile acestea incredibil de albe. Eram acum sus, în spinarea Muntelui Alb și privirăm valea ce se deschidea jos, — o vale obișnuită! O, cît de plăcută e natura așa cum o știm, așa cum o vedem! — iar în mijlocul văii, un mare lac albastru ne chema să ne răcorim după atîta zăpușeală. Dar pînă acolo mai aveam de mers, deoarece locul pe care ne aflam (unul din umerii muntelui) era, de fapt, un platou lung, de cîteva zeci de kilometri și pe care trebuia să mergem cu mare băgare de seamă. Lacul pe care-l vedeam se afla, astfel, foarte departe și Eduard, simțeam, abia de mai reușea să tîrască mașina. Își pusese ochelarii, dar ne spunea că nu aveau un efect prea mare; era ca și cum ți i-ai fi pus noaptea. Nu mult după aceea mi s-a părut că disting un rîu ceva mai tulbure, tîrînd la vale praf și bucăți de piatră căzută de pe coame, într-o avalanșă înfricoșătoare. Pietrele abia se vedeau, dar se auzea puternic zgomotul pe care-l făceau în cădere. Fenomenul m-a umplut de spaimă: eram asemenea unor orbi în a căror casă au intrat niște bandiți. Cum să te aperi? Eduard opri mașina. Trebuia să stăm acolo pînă cînd avalanșa avea să înceteze. Fiindcă, după zgomote și vuiete, ea se producea cînd înapoia noastră, cînd înainte. Dar se părea că prin apropiere se află și-o cascadă și urechile începură să-mi țiuie și m-am văzut lîngă pervazul unui fel de fereastră din piatră. De partea cealaltă a unui intrînd adînc, se vedea un palat somtuos, luminat de raze. Atenția însă mi-a fost captată de o altă fereastră îngustă, împodobită cu un baldachin de marmură. Razele pătrunzînd prin geamuri, cădeau pe o masă pe care se afla o carpeta, un vas și cîteva statuete de fildeș. Aceste puține obiecte vizibile din acel întuneric alb, te lăsau să ghicești, mai departe, atmosfera intimă a unei vaste încăperi, prima dintr-un șir nesfîrșit, pline cu lucruri de preț, între care o mulțime de candelabre de o frumusețe cu neputință de descris; iar palatul întreg era cufundat în acel somn desăvîrșit și ațîțător, propriu reședințelor sau marilor muzee. Ce fericire — mă gîndeam eu — să poți să te învîrtești prin încăperile acestea descoperind noi și noi comori. Între timp, în spațiul de vreo douăzeci de metri dintre fereastra de unde priveam și palatul acela greu de descris începuseră să plutească niște făpturi suave, asemănătoare zînelor din povești, care tîrau după ele un cortegiu de văluri unduitoare, strălucind în lumina albă. Uneori ele păreau să zboare, schițînd piruete lente și atingînd ușor, însă tot mai stăruitor, fereastra îngustă. Prin natura lor păreau că aparțin palatului, dar faptul că nu mă luau în seamă, că nu se apropiau nici o clipă de pervazul pe care mă aflam mă umilea. Dar iată că una dintre acele făpturi fantomatice se apucă de fereastra de vizavi cu ceva ce aducea cu un braț și bătu ușor în geam, cu discreție, ca pentru a chema pe cineva. N-am reușit să văd ce-avea să mai facă, deoarece chiar atunci am fost împins într-un lift și lăsat mult în jos într-o peșteră luminată de petromaxe, într-o peșteră în care se vedea mai bine ca afară: iată stalactitele, iată stalacmitele și o mulțime de flori de piatră și picăturile prelingîndu-se pe pereți, și micile ochiuri de apă și plantele ciudate de la gura peșterii... Ieșisem afară ca dintr-un imens drum subteran — chiar așa și fusese — ca să-i întîlnesc într-o mică pajiște (vedeam iarăși culorile naturii!) pe prietenii mei: Ciutu, Corina și Eduard, legați și păziți cu strășnicie de un băiat slăbănog. Nemaipomenit! Nu-mi venea să cred ochilor: slăbănogul nu era altul decît Tem, prefăcutul, fratele lui Ald «studentul» de la fermă. Asta era deci: ei îl salvaseră pe Bekon, ei trimiseseră acel cal misterios, și tot ei ne capturaseră acum, împingîndu-ne prin peștera aceea halucinantă. M-am uitat înspăimîntat la Corina, care părea să nu știe ce-i teama; ochii ei erau absolut limpezi, dîndu-mi și mie curaj. Din spate s-au arătat apoi două brațe întinse, care-i dezlegară pe prietenii mei. Zic brațe, fiindcă stăpînul lor, un bărbat înalt, purta mască; și numai după ce și-o scoase de pe față l-am văzut pe Ald, așezîndu-se lîngă Eduard și respirînd greu. Își întoarse capul țintuindu-ne pe fiecare cîteva clipe cu niște priviri grave, care-i crispau obrajii prelungi, bronzați. Apoi, chipul lui se destinse încet-încet, într-un surîs de complicitate, ca și cum cel puțin Eduard ar fi înțeles totul, așteptîndu-se acum să-i mulțumească. «Un accident oarecare — păreau să spună privirile lui, — nu puteam proceda altfel.» Și chiar așa s-a și întîmplat: spre totala mea uluire, Eduard s-a ridicat mulțumindu-i în numele nostru, al tuturor.

Desen de **VINTILĂ MIHĂESCU**

— În numele meu, nu! am țipat cu un glas pe care abia de mi-l recunoșteam. Fierbeam. Mînia mea nu cunoștea margini. Măcar dacă acest Ald era atît de perfid să nu fi fost și sadic. Să nu-l umilească pînă într-atîta pe Eduard. Mai bine să-l fi ținut legat, să-l fi pălmuit, dar să nu-l aducă în starea de a i se arăta recunoscător pentru o mîrșăvie. Era lucrul cel mai stupid și inuman. Dar iată că și Ciutu și Corina se ridicară, frecîndu-și mîinile și se înclinară în fața lui Ald șoptindu-i cuvinte de mulțumire. În ce-l privește pe Tem, slăbănogul, Ciutu îi sări de gît sărutîndu-l. Așa ceva m-a neliniștit pînă la groază: nu cumva prietenii mei își pierduseră mințile? Citisem cîndva o povestire în care călătorii unor locuri ciudate, rătăcindu-se, fuseseră apucați de nebunie. La cuvintele mele de ripostă, Ald fu cît pe-aci să izbucnească în hohote de rîs. Dar l-am văzut bine cum se stăpînea. Părea să arate cu tot dinadinsul că nu-l interesa părerea mea, că nici măcar nu-l auzea. Totuși, din bună creștere, mă povățui să fiu răbdător.

— Dacă nu m-aș fi purtat așa, ați fi pierit! Înțelegi?

Nu puteam să înțeleg. Asta s-a petrecut ceva mai tîrziu cînd Ald, scoțînd din rucsac ceva de-ale mîncării, întinse pe iarbă o față de masa invitîndu-ne să întulecăm. Drumul ne slăbise puterile și aveam nevoie de hrană. În timpul acestui «mic dejun», Eduard îi puse lui Ald o mulțime de întrebări și Ald dădu răspunsuri largi care mă uluiau, de fiecare dată, prin ceea ce aveam să aflu în dimineața aceea petrecută la gura unei peșteri situată parcă pe un alt tărîm. Era, de fapt, ceasul în care-mi dădeam seama că Ald și Tem ni se dovediseră, într-adevăr, prieteni devotați. Pentru că, iată, muntele acela alb era un fel de graniță a unor locuri cu adevărat stranii, pline de mister. Cîteva sute de metri dacă mai înaintam, eram pierduți. Norocul nostru fusese că Eduard condusese autoturismul cu o viteză de melc și, astfel, Ald cu fratele său, folosind o mașină specială, ne ajunseseră din urmă. De aici, din gura peșterii, care ieșea în stînga muntelui și de unde începea, îndărăt, o vegetație luxuriantă se vedea foarte bine insula Euforia înconjurată de apele lacului acela sclipitor din depărtare. Două fenomene atrăgeau cu deosebire atenția. Primul, vegetația ce pornea din gura peșterii formînd o pajiște largă înapoi. Dacă trăgeai cu privirea o linie în lungul colinei puteai împărți pămîntul în două. Pe această linie îngustă, de lărgimea unei autostrăzi, nu creștea nimic.

(Va urma)

SUPER-YAMA-IATA-MAMA

SCHIȚĂ de

MIRCEA SÎNTIMBREANU

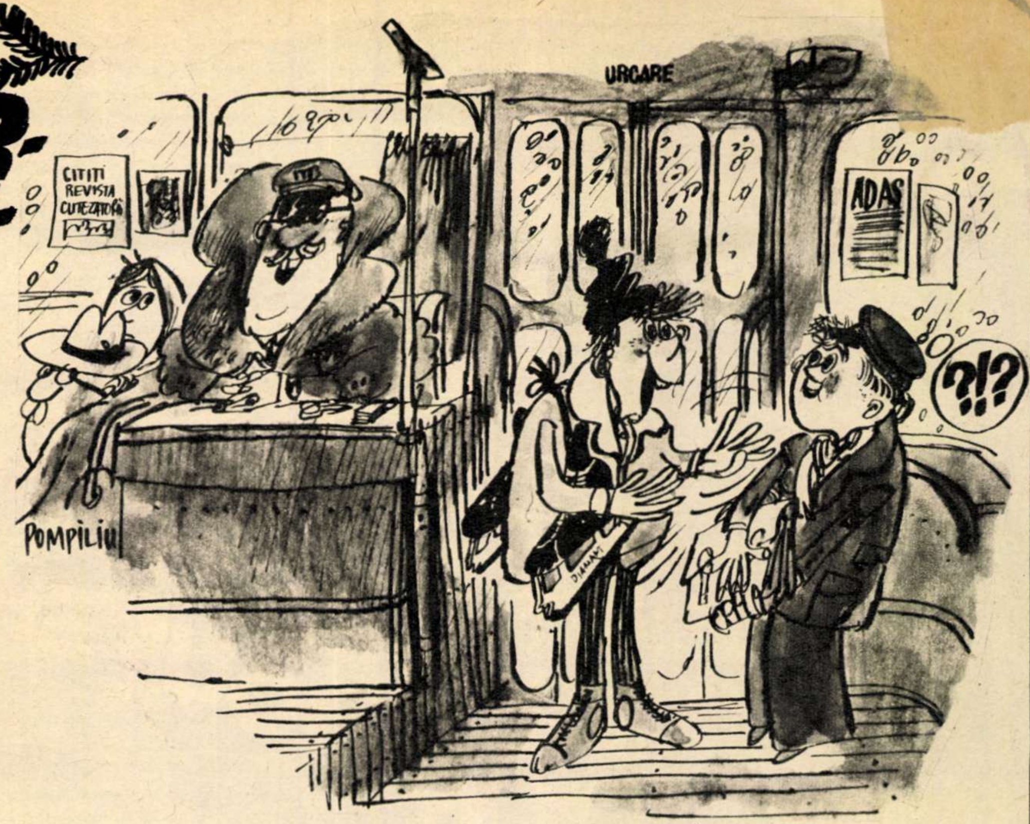

Ger. În vagonul de tramvai cu toate geamurile înghețate, oamenii se înghesuie încotoșmănați și tăcuți. Doar taxatorul, ambalat parcă în șubă, se face auzit de sub căciulă, la fiecare stație, automat și plictisit:

— Taxaaa, taxa, vă rog...

Pe platforma din spate, scuturîndu-și moțul căciuliței, sporovăind fără oprire de vreo trei stații, dezlănțuit și înfierbîntat, temător parcă să nu coboare pînă nu își deșartă și ultimul secret, Mișu împărtășește colegului său ultimele lui performanțe din ramura Mama-yama-iata, un fel de super-Karate și despre care pînă de curînd în toată lumea știau doar un mănunchi de inițiați din insulele Pongo-Rongo, taine care au fost studiate de cîțiva savanți și publicate apoi într-o carte pe care el, Mișu, a avut-o în mînă, întîmplător, cinci minute, datorită unui unchi, șofer de taxi, care o găsise după o cursă cu un indian, uitată pe perna mașinii...

— Taxa, vă rog!

— Omul e un sistem de pîrghii, dar nu-și dă seama, habar n-are. Aici e *șpirifanțul*, înțelegi? Omul nu știe ce putere zace în el, în latul mîinii, în podul palmei, într-un deget, cum ar fi în degetul mic. Tu crezi că degetul mic e mic degeaba? Ehei... La început, cînd am răsfoit cartea, nu credeam nici eu. Pe urmă m-am convins. Uite, vezi bara asta de fier? Cu două degete eu pot s-o îndoi și cu încă două o rup ca pe o surcea. Acum nu pot, am ghiozdanul și patinele, dar este formidabil! Tu spargi cu mîna goală o țiglă? Vezi? Eu sparg zece! Yama-iata se cheamă... Sigur, n-am ajuns la zece de la început, chestie de exerciții, pînă prinzi spirifanțul... Sau, o cărămidă... Spun sincer, nici nu mai am cărămizi întregi pe acasă. Îmi aduc copiii din cartier și mă roagă să fac demonstrație. Am în marchiză un morman, parcă-i șantier. Le potrivesc, îmi calculez lovitura și... pac! Crapă în două. Am ajuns să le sparg și de-a-mpicioarelea, de-a lungul cum ar veni... Asta suma — iata-vama se numește. De-a latul, pe cant e yama-mama... Am trecut și la butucii din pivniță, merge extraordinar! Vezi, tu sau ics îi spargeți cu toporul. Eu cu mîna, cu două degete, uite așa...

— Taxaaa!

În tramvaiul oprit în stație au mai urcat două-trei persoane. Mișu își continuă povestea:

— De cînd a nins și a înghețat e o plăcere. E ordonanța asta cu spartul gheții. Ei bine, se strîng oamenii mari să vadă cum procedez eu... Ei cu rângi, cu cazmale, cu topoare, țaca-țaca, eu cu călcîiul. Suna-mama yata, se cheamă. Parc-aș călca pe coji de nuci. Știi, eu am un sistem de pîrghii...

— Taxa!

În tramvai lumea întoarce capul să-l vadă pe erou, dar nu se zărește decît căciulița cu moțul ce joacă în febra demonstrației.

— O lovitură, țac! O apăsare, pac! împingi nițel, crac! E formidabil! Mă gîndesc că doar cinș' pe minute am avut cartea asta, cu super-yata-mama, dacă o studiam o oră, eram, ehei... Să vii într-o zi la mine, o să te crucești, acum cobor la prima, la Dorobanți...

Dar Mișu nu coboară la Dorobanți. Urcă bombănind o femeie și deodată în tot vagonul răsună o voce mînioasă:

— De la patinaj, ai? De cînd ți-am spus să spargi gheața de pe trotuar, să dai jos țurțurii de la streașină, de cînd, ai? Uite, ne-a venit amenda. Umbli lela pe la patinaj și eu n-am un lemn spart în casă, las' că vorbim noi, plătești tu amenda...

Oamenii întorc capetele. Pe platformă nu mai joacă moțul căciuliței. Acum atîrnă spre pămînt.

— Mama! IATĂ MAMA, bîiguie pierdut Mișu și numai taxatorul, automat și plictisit, își cîntă refrenul:

— Taxaaa, taxa vă rog.

Vorbărețul

de **SANDU ALEXANDRU**

Tovarășu' profesor, pot să deschid geamul? Tovarășu' profesor, Irimie vrea pînă afară, dar îi e rușine să spună singur! Tovarășu' profesor, am găsit o ascutitoare, îmi permiteți să întreb a cui e? Cine a pierdut o ascuțitoare? Nimeni? O fi a cuiva din seria de dimineață, de la clasa a doua, ăștia mici sînt foarte neglijenți. O să mă ocup de problema asta. Tovarășu' profesor, îmi dați voie să șterg eu tabla? Vasilescu n-a șters-o cum trebuie. Tovarășu' profesor, pot să mă mut cu Adamache? Preda nu mă lasă să fiu atent.

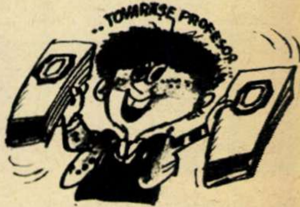

Știți că azi e ziua Laurei? A, ați felicitat-o? Și eu! Tovarășu' profesor, ne-ați spus să avem pentru notițe la ora dumneavoastră un caiet de 100 de file. Eu am două de cîte 50, e voie? Mi s-a terminat cerneala, pot să iau notițe cu pixul? Da' e roșu, să știți. Merge și cu?... Mulțumesc. Îmi permiteți să mă duc pînă la banca mea, să iau cerneală de la Preda? Totuși, e mai corect cu albastru. Acum credeți că pot închide geamul? E curent. Tovarășu' profesor, caietele acelea două le las separate sau e nevoie să le pun în aceeași copertă? Am o copertă de plastic, de la un caiet de o sută de file, e bună? Stați să v-o arăt, mă duc pînă în banca mea... Nu e nevoie? Mulțumesc. Tovarășu' profesor, e gălăgie pe hol, pot ieși să le spun să tacă? De ce e normal? A, fiindcă a sunat de recreație... Și-atunci, noi de ce... Rămînem mai departe pentru că nu v-am lăsat să terminați lecția?!

...Micul dar tenacele vorbăreț e adînc jignit. Tot timpul s-a simțit animat de cele mai bune intenții. Contrariat, se așază învăluindu-se în tăcere... pînă la ora următoare.

DAN VASILE

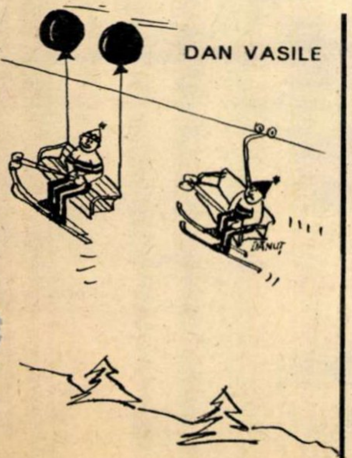

FĂRĂ CUVINTE

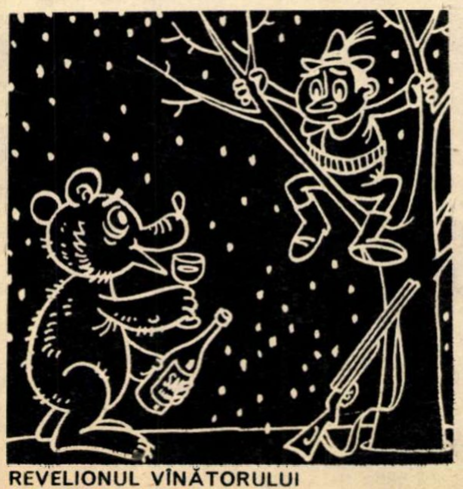

REVELIONUL VÎNĂTORULUI
NIC. NICOLAESCU

POMPILIU DUMITRESCU

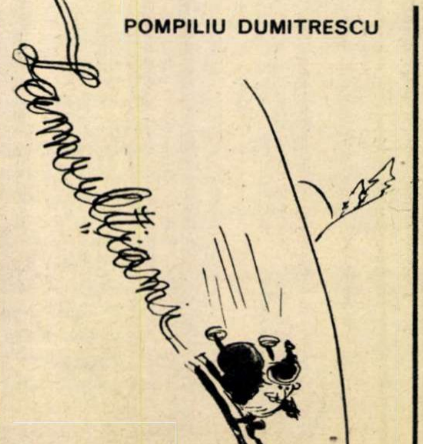
La mulți ani!

FĂRĂ CUVINTE

EXERCIȚIU PE O SINGURĂ NOTĂ

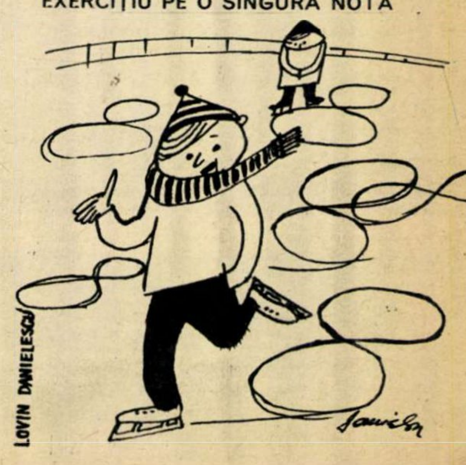

FLORI... alese din bogatul album al cometelor.

Feericul TRASEU COSMIC AL COMETEI KOHOUTEK

Cine a avut ocazia să vadă o cometă păstrează pentru toată viața amintirea inegalabilului spectacol cosmic oferit de evoluția sa. Cuvintele acestea nu le-am luat din cărți, ci reprezintă o parte din propria mea experiență. În anul 1970 fusese descoperită o cometă — Bennett — pentru care calculele arătaseră că va ajunge așa de strălucitoare, încît în lunile aprilie și mai va fi vizibilă cu ochiul liber. Așteptam cu nerăbdare fenomenul și iată că într-o noapte, după multe altele de așteptare, cu nori și ploaie, cerul s-a limpezit și puzderie de stele au prins să sclipească pe el. M-am pregătit pentru observații, îndreptînd luneta spre poziția indicată de calcule Apoi, după ce am deschis cupola ce adăpostește luneta, mi-am ridicat ochii spre cer și am simțit dintr-o dată că mi se taie răsuflarea! Pînă atunci avusesem ocazia să observ fotografic cîteva zeci de comete, să examinez imaginile lor pe plăcile fotografice, să le măsor și să le calculez pozițiile. Dar cometa din acea noapte de aprilie nu se asemăna cu nici una dintre ele, fiind incredibil de frumoasă: dintr-un glob luminos ca o sferă, în centrul căreia se putea vedea un punct strălucitor, pornea o coadă ca un evantai, strălucitoare și în același timp transparentă, lăsînd să se întrevadă stelele aflate în spatele său.

Privind acest spectacol, am înțeles de ce cometele au produs o impresie așa de puternică asupra oamenilor în trecutul foarte îndepărtat. Necunoscîndu-li-se natura, ele au produs teamă, deoarece se credea că prevestesc tot felul de nenorociri. E adevărat că nu toată lumea credea lucrul acesta; dovadă stă faptul că au fost întocmite cataloage ale cometelor, pentru a se arăta că, în mod egal, cometele anunță și nenorociri și lucruri bune, sau cu alte cuvinte, nu au nici un amestec nici în lucrurile bune, nici în cele rele. Dar ce nu se știa pe vremea aceea era faptul că în fiecare an apar cel puțin 5—10 comete, care se pot observa doar cu aparate speciale, pentru ca numai la cîțiva ani o dată una dintre ele să fie foarte strălucitoare și să poată fi văzută cu ochiul liber.

Una dintre aceste comete strălucitoare evoluează acum pe cer: este cometa Kohoutek. La 7 martie 1973 astronomul Kohoutek a fotografiat o regiune de pe bolta cerească, unde știa că trebuie să se afle un mic astru, o mică planetă. Cînd a developat clișeul, în afară de mica planetă căutată, el a mai găsit un corp foarte puțin strălucitor, care nu era nici stea, nici mică planetă. Timp de cîteva nopți a urmărit mișcarea acestui corp și calculele făcute i-au arătat că este vorba de o cometă.

Surpriza mare abia începea: deoarece în momentul descoperirii cometa se afla la mare depărtare de Soare, însemna că pe măsură ce distanța dintre ea și astru va scădea, strălucirea va crește foarte mult, depășind-o cu mult pe cea a tuturor cometelor apărute în ultimii zece ani. La 28 decembrie, cînd distanța dintre Soare și cometă va fi doar de 21 milioane km, cometa va avea cea mai mare strălucire. Dar chiar în acel moment, ea nu va putea fi observată deoarece se va afla pe cer în imediata vecinătate a astrului din mijlocul sistemului planetar. După 28 decembrie, cînd așa cum spun specialiștii, cometa va fi la periheliu, ea va putea fi observată cu ochiul liber seara, spre orizontul vestic, după apusul soarelui. La 15 ianuarie cometa se va apropia cel mai mult de Pămînt, pînă la 120 milioane km. Parcursul

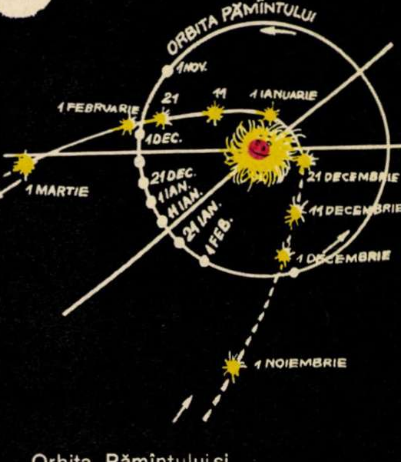

Orbita Pămîntului și orbita cometei. Porțiunea punctată reprezintă orbita cometei aflată sub orbita terestră.

BINE AI VENIT COMETO!

Asemănătoare prin geneză și structură, prin traiectorii spectaculoase și evoluții feerice, cometele se disting nu doar prin numele descoperitorilor. Uneori, eleganța lor întrece imaginația cea mai fecundă. Cometa din imagine a opus bogatei cozi tradiționale o alta, fusiformă, semănînd cu o uriașă antenă fotonică.

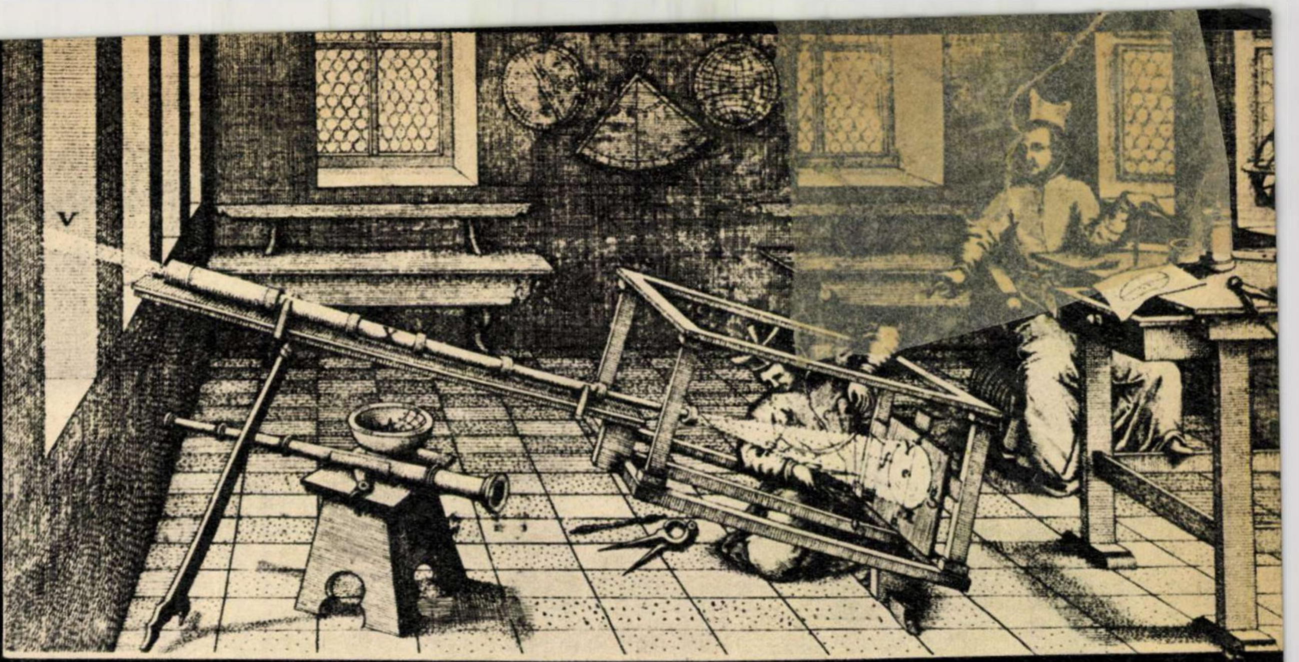

Fără dezvoltarea aparaturii optice de investigare, cuceririle științifice ale astronomilor ar fi fost de neconceput.

cometei pe cer a fost urmărit de cercetătorii diferitelor observatoare astronomice. Utilizînd observațiile obținute s-a calculat mersul viitor al cometei și s-a constatat că, după ce va trece la periheliu, ea se va îndepărta de Soare tot mai mult și va părăsi sistemul solar pentru totdeauna.

Ce sînt de fapt cometele, cum s-au format ele și de unde vin? Despre formarea cometelor, iată ce se știe în prezent: ele au luat naștere concomitent cu celelalte corpuri din sistemul nostru solar. Se află adunate la un loc, într-un nor de comete, aflat la marginea sistemului solar, la o depărtare care este de cel puțin 100 000 ori mai mare decît distanța de la Pămînt la Soare. Întreg norul de comete se rotește încet în jurul Soarelui. Din cînd în cînd, influențate de stelele din apropierea astrului, una sau mai multe sînt trimise spre centrul sistemului solar. Cînd se află la mare depărtare de Soare, cometa se prezintă ca un bulgăre de gheață murdară: bucăți de piatră, praf și roci unite prin gheața formată mai ales din metan, amoniac și apă. Sub această formă, diametrul unei comete este de aproximativ 15—30 km.

Pe măsură ce cometa pătrunde tot mai mult spre centrul sistemului solar, se modifică atît mișcarea cît și forma sa. Mișcarea este influențată de planetele mari, ca de exemplu Jupiter și Saturn, care obligă cometa să se miște mai repede, sau mai încet. Dacă se mișcă mai repede, acesta fiind cazul cometei Kohoutek, după ce trece prin apropierea Soarelui, părăsește pentru totdeauna sistemul solar. Dacă însă mișcarea este încetinită, cometa se rotește în jurul Soarelui, făcînd un ocol complet în cîțiva ani sau în cîteva zeci de ani. Apropiindu-se de Soare, din cauza căldurii mari, gheața începe să se topească și se transformă direct în gaze. În jurul nucleului cometei se formează o sferă de gaze, ca o aureolă, care uneori poate fi foarte mare, atingînd un diametru aproape cît o treime din distanța de la Pămînt la Lună. Această aureolă se numește coamă, iar coama și nucleul formează capul cometei.

Cu cît apropierea de Soare este mai mare, cu atît mai multe gaze se degajă din nucleu; din aceste gaze se formează coada cometei.

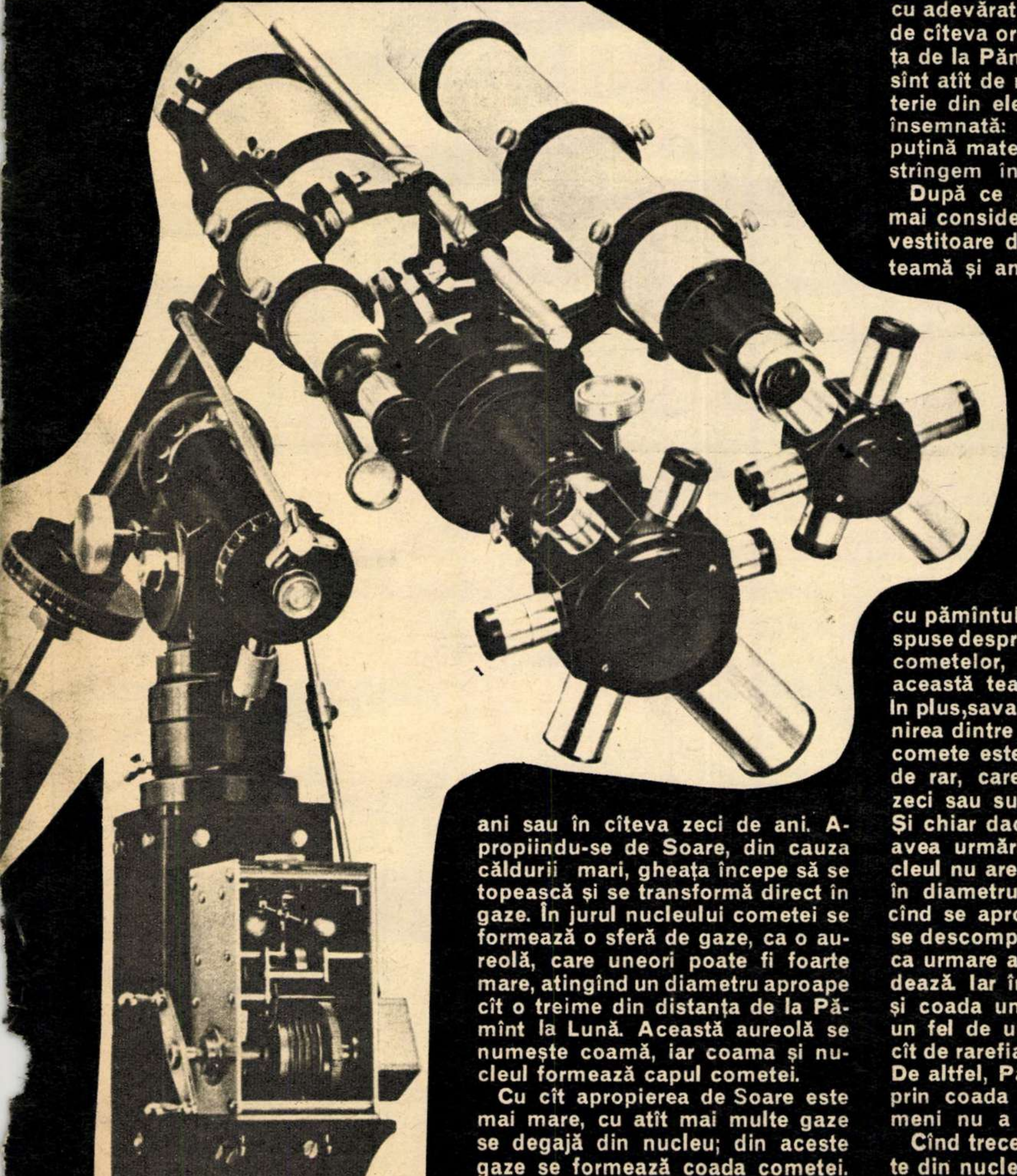

* * *

Tehnica erei calculatoarelor electrice și a zborurilor interplanetare a pus la dispoziția astronomilor o aparatură ultraperfeționată.

* * *

Coada este totdeauna îndreptată în direcția opusă Soarelui, deoarece gazele din nucleu sînt «împinse» în spațiu de «vîntul solar», acel curent continuu de particule materiale emise de Soare. Înainte de a trece la periheliu, coada urmează capul cometei, iar după aceasta, coada o ia înaintea capului. Lungimea cozii crește pe măsură ce cometa se apropie de Soare, are cea mai mare întindere la periheliu, apoi scade treptat odată cu depărtarea. Unele comete au cozi cu adevărat uriașe, adică pot să fie de cîteva ori mai mari decît distanța de la Pămînt la Soare. Dar, deși sînt atît de mari, cantitatea de materie din ele este de-a dreptul neînsemnată: într-o coadă este așa puțină materie încît am putea să o stringem într-un degetar!

După ce oamenii au încetat să mai considere cometele drept prevestitoare de rele, a apărut o altă teamă și anume aceea a ciocnirii cu pămîntul. Dacă ne amintim cele spuse despre natura și dimensiunile cometelor, ne dăm seama că nici această teamă nu este justificată. În plus, savanții au calculat că ciocnirea dintre Pămînt și nucleul unei comete este un eveniment extrem de rar, care se poate întîmpla la zeci sau sute de milioane de ani. Și chiar dacă s-ar întîmpla, nu ar avea urmări prea grave, căci nucleul nu are mai mult de 15—30 km în diametru; în afară de aceasta, cînd se apropie de Soare, nucleul se descompune în bucăți mai mici, ca urmare a topirii gheții ce le sudează. Iar întîlnirea dintre Pămînt și coada unei comete nu are nici un fel de urmări, avînd în vedere cît de rarefiată este materia în cozi. De altfel, Pămîntul a trecut în 1910 prin coada cometei Halley și nimeni nu a observat acest lucru.

Cînd trece pe lîngă Soare, o parte din nucleul cometei se transformă în gaze, formînd cozile. Aceste gaze se împrăștie treptat în spațiu și, ca urmare, cometa pierde o parte din masa sa. Cum la fiecare trecere se pierde materie, viața unei comete nu este nelimitată: la un moment dat ea se descompune cu totul într-o mulțime de părți mai mari sau mai mici, pe care noi avem uneori ocazia să le vedem sub forma unor «ploi de stele», atunci cînd Pămîntul intersectează traiectoria pe care s-a deplasat cîndva cometa.

- BUNĂ ZIUA LENUȚO!
... COMETA, COMETA ???

Cunoștințele pe care le avem pînă acum despre comete se verifică și se îmbogățesc, observîndu-le cît mai amănunțit pe cele care apar. Așa se va întîmpla, bineînțeles, și cu cometa Kohoutek.

DR. CORNELIA CRISTESCU

Cutezătorii 52
ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII NR. 1
OFICIUL POȘTAL 33 — BUCUREȘTI
CĂSUȚA POȘTALĂ 4132
TELEFON 17 60 10 int. 1458
REDACTOR ȘEF
MIHAI NEGULESCU
REDACTOR ȘEF ADJUNCT
OVIDIU ZOTTA
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE
IOAN DONCA
ADMINISTRAȚIA: EDITURA SCÎNTEIA
TIPARUL: C.P.C.S.
ABONAMENTELE, PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ
CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE ÎNTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA». SERVICIUL IMPORT-EXPORT PRESĂ BUCUREȘTI — CALEA GRIVIȚEI NR. 64-66, P.O.B 2001»
REDACTOR ARTISTIC
VINTILĂ MIHĂESCU
SECRETAR DE REDACȚIE
EMIL PETROVICI

URMĂRIREA

3

Rezumatul capitolelor anterioare: De la un individ ciudat, Radu a primit un pachet de țigări «Snagov» pe care urmează să-l predea unui oarecare Diman. Elvira îi spune lui Radu că soții Diman, vecini ai ei, vor să plece în străinătate, că și-au vîndut mobila din casă și că dorm noaptea în garaj.

Scenariu: TUDOR NEGOIȚĂ

Desene: ALBIN STĂNESCU

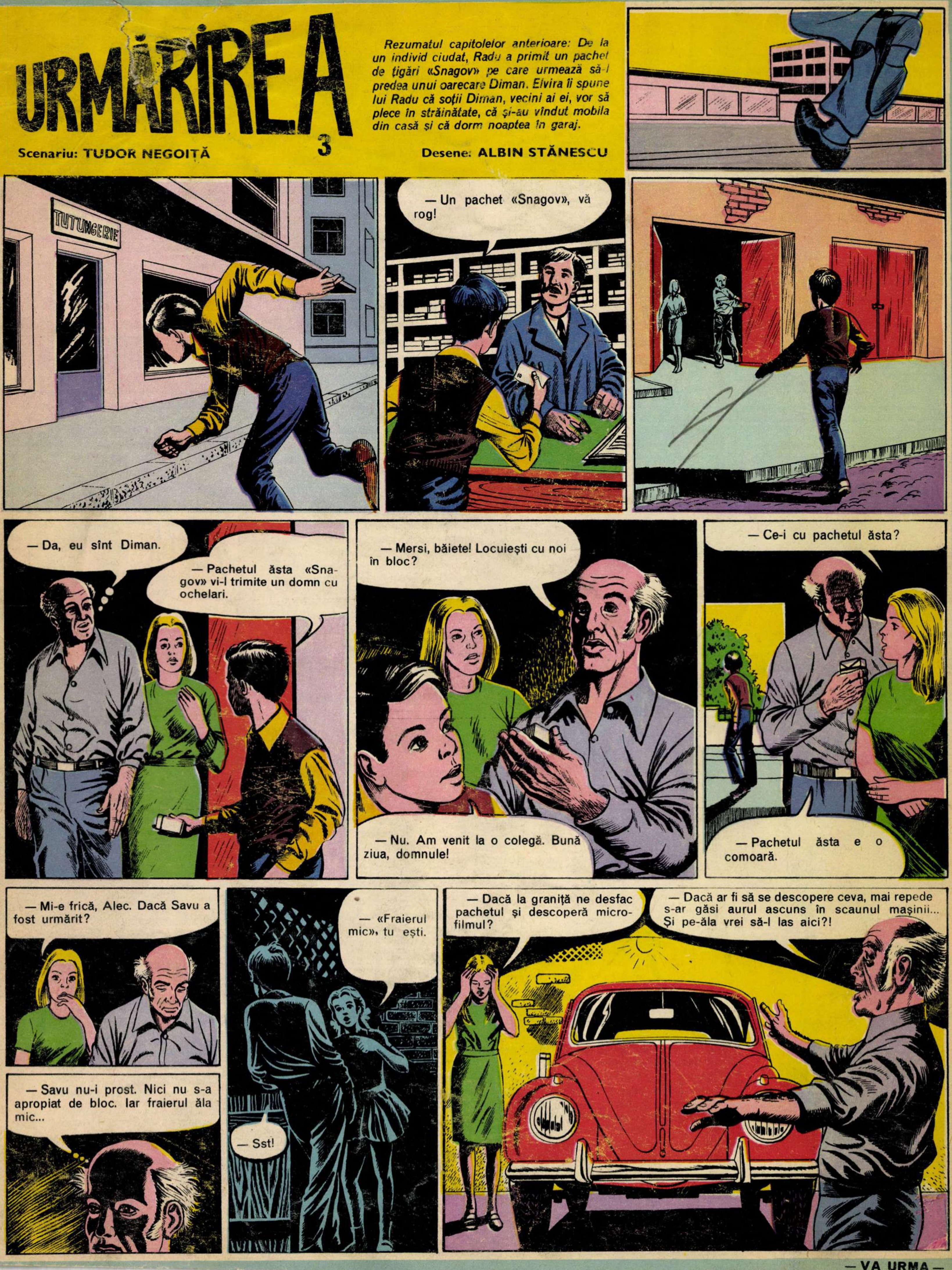
TUTUNGERIE
— Un pachet «Snagov», vă rog!
— Da, eu sînt Diman.
— Pachetul ăsta «Snagov» vi-l trimite un domn cu ochelari.
— Mersi, băiete! Locuiești cu noi în bloc?
— Nu. Am venit la o colegă. Bună ziua, domnule!
— Ce-i cu pachetul ăsta?
— Pachetul ăsta e o comoară.
— Mi-e frică, Alec. Dacă Savu a fost urmărit?
— Savu nu-i prost. Nici nu s-a apropiat de bloc. Iar fraierul ăla mic...
— «Fraierul mic», tu ești.
— Sst!
— Dacă la graniță ne desfac pachetul și descoperă microfilmul?
— Dacă ar fi să se descopere ceva, mai repede s-ar găsi aurul ascuns în scaunul mașinii... Și pe-ăla vrei să-l las aici?!

— VA URMA —